

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 12 maj 1926 kl. 1 e. m.

Utlåtande angående regleringen för budgetåret 1926—1927 av utgifterna under riksstatens fjärde huvudtitel, innefattande anslagen till försvarsdepartementet.

(1:a avd.)

I. DEPARTEMENTET.

1:o I den till riksdagen den 7 januari 1926 avlätna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1926—1927 har Kungl. Maj:t, under återopande av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, i avseende å fjärde huvudtiteln (punkt 1) föreslagit riksdagen att *dels* bestämma antalet ordinarie befattningshavare i försvarsdepartementet samt godkänna stat för departementet i enlighet med ett i statsrådsprotokollet framlagt förslag *dels ock* minska ordinarie förslagsanslaget till departementet, nu 271,500 kronor, med 33,820 kronor till 237,680 kronor.

Försvars-
departementet.

[1. *]

Beträffande nämnda framställningar har utskottet redan avgivit utlåtande, varom utskottet velat här

erinra.

2:o I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 2) hemställer utskottet,

Dyrtidstillägg
åt befattnings-
havare vid
departementet.

att riksdagen må för bestridande av kostnaderna för *dyrtids-tillägg åt befattningshavare vid försvarsdepartementet* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 45,000 kronor

[2.]

II. LANTFÖRSVARET.

Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

3:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3) att *dels* godkänna vid statsrådsprotokollet fogad stat för arméförvaltningen att tillämpas under budgetåret 1926—1927 från och med den tidpunkt, Kungl. Maj:t bestämmer,

Armé-
förvaltningen.

[3.]

*) Hänvisar till punkt i statsrådsprotokollet.

dels medgiva, att den nu gällande staten för arméförvaltningen må tilllämpas intill nämnda tidpunkt,

dels ock minska ordinarie förslagsanslaget till arméförvaltningen, nu 540,336 kronor, med 7,668 kronor till 532,668 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 12—14.

Motion II: 96. * Uti en inom andra kammaren av herrar *O. Järte* och *E. Bernström* väckt motion (nr 96) har vidare hemställts,

att riksdagen måtte i huvudsaklig överensstämmelse med yrkandena i motion nr 360 i andra kammaren 1925 samt industriberedskapskommissionens förslag besluta

att antalet för arméförvaltningen avsedda officerare ökas med 6 och för marinförvaltningen avsedda maringenjörer med 1;

att bevilja ett anslag å 30,000 kronor för nästa budgetår för att upprätta ett sekretariat inom industriberedskapskommissionen enligt vid motionen fogat förslag till stat;

att bevilja ett anslag å 125,000 kronor för nästa budgetår för upprättandet av en rikskommission för den ekonomiska krigsberedskapen enligt motionen likaledes bifogat förslag till stat.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Beträffande det ordinarie anslaget till arméförvaltningen för instundande budgetår har arméförvaltningen icke ifrågasatt någon annan ändring än som betingas av det i härordningsbeslutet förutsatta utbytet av en assistent å sjukvårdsstyrelsen mot en generalstabsofficer. Departementschefen förordar, att dylikt utbyte av befattningshavare nu äger rum. Härutöver syntes departementschefen den ytterligare ändring i staten för ämbetsverket böra vidtagas, att å densamma uppföras tvenne befattningar, avsedda, den ena för en pensionerad officer, benämnd sjukvårdsintendent, och den andra för en pensionerad underofficer, förrådsförvaltare. I anslutning härtill har motsvarande minskning vidtagits av den å aktiv stat vid intendenturkåren uppförda personalen.

Utskottets
yttrande.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot vad Kungl. Maj:t föreslagit rörande staten för arméförvaltningen.

I anledning av ovanberörda motion II: 96, vill utskottet erinra om att de i densamma berörda spörsmålen i allt väsentligt varit föremål för prövning av 1925 års riksdag. Sedan första särskilda utskottet i sitt utlåtande nr 1 (sid. 153) avstyrkt de då i ämnet väckta förslagen, föranledde desamma icke någon riksdagens åtgärd. Då några nya skäl icke i motionen anförts och icke heller i övrigt föreligger någon omständighet, som synes böra föranleda till ett frångående av den utav riksdagen i berörda hänseenden intagna ståndpunkten, får utskottet avstyrka motionen.

Utskottet hemställer,

- I) att riksdagen må
- a) godkänna den vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 7 januari 1926 fogade staten för arméförvaltningen att tillämpas under budgetåret 1926—1927 från och med den tidpunkt, Kungl. Maj:t bestämmer,
 - b) medgiva, att den nu gällande staten för arméförvaltningen må tillämpas intill nämnda tidpunkt,
 - c) minska ordinarie förslagsanslaget till arméförvaltningen, nu 540,336 kronor, med 7,668 kronor till 532,668 kronor;
- II) att herrar Järtes och Bernströms ovan berörda motion (II: 96) icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

4:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till upprätthållande av *arméförvaltningens verksamhet* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 32,900 kronor.

Arméförvaltningens verksamhet.

[4.]

5:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5) att

dels godkänna de vid statsrådsprotokollet fogade förslag till stater för generalitetet, arméfördelningsstaber, militärbefäl och inspektioner, generalstabens, artilleristabens, kommandantskapens, rullföringsbefälhavare med biträden, bataljonsläkare vid fältläkarkåren samt fältläkarstipendiater, remonteringsstyrelsen, krigsskolan, krigshögskolan, artilleri- och ingenjörhögskolan, ridskolan, skjutskolan för infanteriet och kavalleriet, artilleriets skjutskola, underofficersskolan m. m., truppförband av infanteriet, kavalleriet och artilleriet, överstelöjtnanter och majorer vid de sex fördelningskavalleriregementena, artilleriets fabriker och tyganstalter, fortifikationen, ingenjörkårerna och fälttelegrafkåren, officerare och underofficerare med vederlikar vid trängen, trängkårerna, intendenturkåren, garnisonssjukhusen i Stockholm, å Karlsborg och i Boden, arméns sjuksköterskekår samt polispersonalen i Boden och å Karlsborg, att gälla under budgetåret 1926—1927 från den tidpunkt, Kungl. Maj:t må äga att bestämma,

Avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl.

[5.]

dels medgiva, att intill nyssnämnda tidpunkt nu gällande stater under avlöningsanslaget må äga tillämpning,

dels godkänna de i en vid statsrådsprotokollet fogad »Förteckning över i stat icke uppförda arvoden m. m.» under rubriken »A. Arvoden till ordinarie befattningshavare med avlöning från anslag under fjärde huvudtiteln, lantförsvaret, m. fl.» upptagna arvoden,

dels minska ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl., nu 36,400,000 kronor, med 4,250,000 kronor till 32,150,000 kronor,

dels medgiva, att vid garnisonssjukhuset i Boden må tillsvidare anställas högst 20 sjuksköterskeelever mot åtnjutande av fri bostad med möbler, bränsle och lyse samt kost och tvätt i likhet med övrig sköterskepersonal, ävensom

att härav föranledda kostnader må bestridas av vederbörliga ordinarie underhållsanslag,

dels medgiva, att åt sjuksköterskeelev vid arméns sjukhus må, därest bostad med bränsle och lyse icke kan beredas å vederbörande sjukhus eller eljest i kronans byggnad, utgå ersättning härför med i ett för allt 30 kronor för månad,

dels ock medgiva, att under budgetåret 1926—1927 må, efter Kungl. Maj:ts beprövande, beredas fyllnad till furirs av första klassen löneförmåner åt därav förtjänta, vid truppförbanden anställda beställningsmän med avlöning såsom furirer av andra klassen, vilka genomgått vederbörliga utbildningskurser och som eljest icke kunna komma i åtnjutande av sådan avlöning i följd därav, att endast beställningar av lägre grad av den kategori beställningsmän, de tillhöra, finnas i vederbörliga stater uppförda, allt under förutsättning att genom vakanser i manskapsbeställningarna å vederbörligt truppförbands stat inbesparas erforderliga medel för beredande av berörda avlöningsfyllnad.

I fråga om utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 15—73.

Motioner.

Härjämte hava till utskottet remitterats följande motioner, som beröra under detta anslag upptagna utgifter, nämligen:

inom första kammaren

nr 7 av greve *A. Wachtmeister* och herr *J. Clemetson*, vilka hemställt, att riksdagen ville besluta om sådan ändring i den blivande försvarsorganisationen:

att det för Karlskrona fästning avsedda detachementet ur Kronobergs regemente organiseras som en självständig infanterikår, ävensom

att tjänstgöringen i vad rör kåren tilldelade värnpliktige ordnas i omgångar med hänsyn till behovet av fästningsinfanteri i stort sett under hela året;

nr 8 av desamma, vilka hemställt,

att den enligt år 1925 antagen nyorganisation av försvaret för Vaxholms fästning avsedda kontingenten av stam- och värnpliktiga m. fl. skall såsom en självständig kår, tillhörande en arméfördelning, och benämnd Vaxholms grenadjärkår förläggas till Vaxholms fästning och ingå i fästningsbesättningen, samt

att, förutom värnpliktige, kåren skall utgöras av:

- 1 major, kårchef,
- 4 kaptener,
- 5 löjtnanter,
- 2 underlöjtnanter och fänrikar
- 3 fanjunkare,
- 5 sergeanter,
- 6 furirer av 1. klassen,

12 furirer av 2. klassen,
 12 korpraler,
 12 vicekorpraler,
 18 volontärer,
 1 vapenhantverkarfurir av 2. klassen,
 1 vapenhantverkarvicekorpral,
 1 hovslagarvicekorpral,
 1 regementsintendent,
 1 biträde åt regementsintendenten,
 1 vapenunderofficer,
 1 expeditiionsunderofficer samt
 1 förrådsförvaltare;

nr 21 av herr *U. Leander*, vilken hemställt, att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning, huruvida och på vad sätt det enligt 1925 års riksdags beslut för Karlskrona fästning avsedda detachementet ur Kronobergs regemente må kunna, eventuellt efter någon minskning av kadreina vid annat regemente, organiseras såsom en självständig infanterikår, samt om framläggande för riksdagen av det förslag, vartill utredningen giver anledning;

nr 71 av herr *O. Bergqvist*, vilken hemställt, att riksdagen ville besluta, att utöver den i årets statsverksproposition vid Bodens artilleriregemente upptagna befälspersonal skola vid regementet vara anställda 1 major, 3 kaptenar, 4 styckjunkare och 6 sergeanter samt att riksdagen ville på 1926—1927 års stat anvisa för nämnda utökning erforderliga medel, 79,788 kronor;

nr 72 av densamme, vilken hemställt, att riksdagen ville besluta, att utöver den i statsverkspropositionen vid Norrbottens regemente upptagna befälspersonal skola vid regementet vara anställda 1 kapten, 1 fanjunkare, 1 sergeant, 2 furirer 1. klass, 4 furirer 2. klass, 4 korpraler, 4 vicekorpraler och 36 meniga volontärer, samt att riksdagen ville på 1926—1927 års stat anvisa för nämnda utökning erforderliga medel, 59,933 kronor;

nr 166 av herr *N. A. Nilsson*, vilken hemställt, att riksdagen ville besluta att, förutom 4 fördelningskavalleriregementen enligt 1925 års riksdagsbeslut, måtte ytterligare organiseras utav nu befintliga regementen ett armékavalleri till styrkan av en brigad om två bataljoner;

inom andra kammaren

nr 15 av herr *B. F:son Holmgren m. fl.*, vilka gjort enahanda hemställan som i motionen nr 7 i första kammaren;

nr 16 av herr *B. Holmgren* och *E. Bernström*, vilka gjort enahanda hemställan som i motionen nr 8 i första kammaren;

nr 54 av herrar *H. Laurin* och *M. L. Pettersson i Broaryd*, vilka hemställt, att riksdagen ville besluta att bibehålla kungl. Vaxholms grenadierregemente såsom kår av den storlek, som är fastställd för kungl. Gotlands infanterikår, samt att fästningsingenjörskompaniet vid Vaxholms fästning förläggas till grenadierkårens etablissement med gemensam administration i största möjliga utsträckning;

nr 86 av herr *G. Svedman*, vilken hemställt, att antalet beställningar inom musikkåren vid Gotlands infanterikår måtte fastställas till 26, så fördelade som i bilaga till motionen finnes angivet, varjämte musikelevernas antal måtte bestämmas till 5, vadan alltså personalen inom nämnda musikkår skulle komma att uppgå till ett antal av 31;

nr 102 av friherre *T. Alströmer m. fl.*, vilka hemställt, att riksdagen måtte besluta att utöver i riksdagens skrivelse nr 310/1925 skall bibehållas även Västgöta regemente med normal sammansättning och med förläggning i Vänersborg;

nr 143 av herr *J. Fjellman*, vilken gjort enahanda hemställan som i motionen 166 i första kammaren;

nr 145 av herr *A. Wallerius*, vilken hemställt, att riksdagen ville besluta, att nuvarande militärpastorsinstitution må bibehållas under budgetåret 1926—1927 samt ställa härför erforderliga medel till förfogande;

nr 214 av herr *N. Holmström i Gävle*, vilken hemställt, att riksdagen måtte besluta, att löjtnant, underlöjtnant eller sergeant, som vunnit befordran till kapten respektive löjtnant eller fanjunkare i regemente (kår o. s. v.), och därjämte uppnått en tjänsteålder av 15 respektive 5 år såsom officer eller 17 år såsom sergeant och furir, må, om han frivilligt övergår till övergångsstat, erhålla löneförmåner efter samma grunder som motsvarande personal av samma tjänstegrad vid regemente (kår o. s. v.) från och med den tidpunkt, då han — därest de för budgetåret 1925—1926 fastställda staterna fortfarande varit gällande — kan beräknas skolat hava tillkommit i åtnjutande av lön på stat i sådan beställning.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionerna.

Kungl. Maj:t. I statsverkspropositionen till 1925 års riksdag beräknades ordinarie förslagsanslaget till avlöning åt personal vid staber och truppförband m. fl. för budgetåret 1925—1926 sålunda:

A. Avlöningsförmåner, upptagna i vederbörliga stater kronor	39,322,106: 50
B. Kallortstillägg, förslagsvis	» 66,000: —
C. Arvoden för upprätthållande av veterinärvården vid vissa infanteritruppförband.....	» 6,000: —
D. Felräkningspenningar, förslagsvis	» 19,400: —
E. Arvoden till sergearter, kommenderade såsom biträden hos regementsintendenter, förslagsvis.....	» 11,497: 50
F. Hyresbidrag åt vissa furirer, förslagsvis ..	» 45,000: —
G. Anställningspenningar, förslagsvis	» 125,000: —
H. Dagavlöning åt indelt manskap, förslagsvis.....	» 55,387: 80
I. Kostnader för musikelever vid infanteriet	» 9,000: —
J. Ersättning åt vissa löntagare i följd av arméns omorganisation.....	» 500: —
K. Gottgörelse för tjänstehästar	» 268,715: —
L. Vissa arvoden m. m.	» 867,387: 30

M. Oförutsedda utgifter för uppehållande tillfälligtvis av vissa befattningar m. m. ävensom för ändring i utgående arvoden, förslagsvis.....	kronor	12,000: —
Summa kronor		40,807,994: 10

På grund av vakanser m. m. har ovannämnda belopp kunnat nedbringas till 36,400,000 kronor, med vilket belopp avlöningsanslaget upptagits i riksstaten för budgetåret 1925—1926.

Med anledning av 1925 års riksdags beslut rörande ny härordning och i samband därmed beslutade övergångsordningar har flertalet av de under avlöningsanslaget ingående posterna för budgetåret 1926—1927 omräknats i överensstämmelse med de av riksdagen antagna grunderna för den nya härorganisationens genomförande.

Beträffande *avlöningsförmåner upptagna i vederbörliga stater* hava sålunda åtskilliga jämkningar i förut gällande stater måst vidtagas. I anslutning till föregående års riksdags beslut har Kungl. Maj:t ifrågasatt att Livgrenadjärregementet och Smålands regemente skola organiseras såsom en självständig brigad underställd chefen för östra arméfördelningen. Brigaden är avsedd att organiseras under andra övergångsperioden och har på grund härav för budgetåret 1926—1927 i vederbörande stater ej uppförts någon för brigadinstitutionen beräknad personal. Beträffande staten för generalstaben har likaledes i överensstämmelse med nyssnämnda riksdagsbeslut till densamma från tredje huvudtiteln överflyttats arvoden till militärattachéer, för vilket ändamål en anslagspost å 48,000 kronor upptagits i staten för generalstaben. I den mån nämnda anslagspost därtill lämnade tillgång borde enligt departementschefens mening därur bestridas även vissa kostnader för militärattachéernas verksamhet.

Rörande de särskilda staterna för de *militära undervisningsverken* är att märka, att däribland numera ingår även stat för underofficersskolan, vilken skall organiseras på grund av härordningsbeslutet. Kostnaderna för skolans verksamhet hava beräknats i överensstämmelse med nämnda beslut samt med hänsyn tagen till att skolan skall förläggas till Stockholm.

Vad angår staterna för de *särskilda truppförbanden* har departementschefen anfört följande.

»Till en början vill jag erinra om att, enligt vad tidigare framhållits, de nya truppförbandsstaterna icke böra träda i kraft redan vid budgetårets början utan först efter repetitionsövningarna 1926 å tid, som av Kungl. Maj:t bestämmes. Under tiden dessförinnan böra de nu gällande staterna — med de i brevet den 31 juli 1925 föreskrivna förändringarna i fråga om manskapsbeställningarna — äga tillämpning.

Vid regleringen av övergången måste icke blott de under första övergångsperioden avsedda indragningarna utan även den slutliga övergången tagas i betraktande, så att under den första övergångsperioden eventuellt uppkommande ojämnheter i fråga om personalindragningar bliva i möjligaste mån avlägsnade under den senare. Det synes därför vara nödvändigt, att Kungl. Maj:t förbehåller sig rätt att vidtaga sådana jämkningar i staterna, som med hänsyn till tillvägagångssättet för personalens överförande till övergångsstat kunna befinnas erforderliga.

I det å de nya staterna upptagna antalet manskapsbeställningar torde icke böra inräknas det ännu kvarstående indelta manskapet.

I den mån så betingas av gällande anställningskontrakt, torde vederbörande truppförbandschef böra äga befogenhet att inom ramen för det i vederbörlig stat upptagna antalet manskaps- och musikmanskapsbeställningar vidtaga erforderliga jämkningar i avseende å antalet beställningar i de särskilda manskapsgraderna.

Bestämmelser i ovanberörda avseenden torde böra införas såsom anmärkningar till vederbörande stater. Likaledes böra uti vid staterna fogade anmärkningar intagas bestämmelser, varigenom manskapsrekryteringen regleras på sådant sätt, att densamma icke lägger hinder i vägen för den beslutade truppförbandsorganisationens genomförande under budgetåret 1927—1928.»

I fråga om uppgörandet för budgetåret 1926—1927 av infanteritruppförbandens stater har departementschefen med anledning av ett utav chefen för generalstaben i ärendet avgivet förslag framhållit följande:

»Beträffande infanteritruppförbandens organisation under utbildningsåret 1926—1927 innebär chefens för generalstaben förslag, att ifrågavarande truppförband, med undantag av Svea och Göta livgarden samt Norrbottens regemente, skulle organiseras efter enhetliga grunder i huvudsaklig överensstämmelse med den beslutade normaltypen. Svea och Göta livgarden borde erhålla en av garnisonstjänsten i huvudstaden betingad starkare organisation samt Svea livgarde dessutom viss utökning för stridsvagnförbandet. Norrbottens regemente skulle enligt generalstabschefens förslag redan under ifrågavarande utbildningsår organiseras i enlighet med härordningsbeslutet.

Enligt riksdagens beslut rörande övergången till den nya härordningen skall såsom förut nämnts under första övergångsperioden verkställas en allmän kaderminskning till huvudsaklig överensstämmelse med den beslutade nya truppförbandsorganisationen. Det synes då bäst överensstämman med riksdagens beslut, att de truppförband, som enligt härordningen skola hava s. k. begränsad organisation, redan under nästkommande utbildningsår i stort sett erhålla sådan organisation. Några olägenheter av verkligt avgörande betydelse torde, så vitt jag kunnat finna, icke vara förenade med en sådan anordning; tvärtom vinnas därigenom vissa fördelar, bland annat den, att antalet beställningar, som skola överflyttas å övergångsstat, kommer att något jämnare fördelas å de båda övergångsperioderna.

Med den ståndpunkt, jag sålunda funnit mig böra intaga, kunde det synas hava varit följdriktigast, att ifrågavarande kaderminskning ned till s. k. begränsad organisation, vad underbefälsbeställningarna beträffar, vidtagits redan hösten 1925. Emellertid är att märka, att en dylik begränsning, verkställd vid nämnda tidpunkt, skulle med hänsyn till värnpliktskontingenternas storlek under utbildningsåret 1925—1926 hava menligt inverkat på utbildningsarbetet, en olägenhet, med vilken man däremot icke behöver räkna, då begränsningen äger rum först efter repetitionsövningarna 1926.

Till begränsad organisation torde även böra nedbringas de regementen — med undantag av Göta livgarde — vilka äro avsedda att indragas eller uppgå i andra regementen, ävensom Gotlands infanteriregemente, som efter genomförd härordning skall utgöra en kår. Å staten för sistnämnda truppförband torde dock icke böra upptagas någon överstebeställning.

Beträffande staterna för Svea och Göta livgarden, Norrbottens regemente och de infanteriregementen, som avses att efter genomförd härordning organiseras enligt normaltyp, biträder jag, med nedan angivna jämkning, chefens för generalstaben förslag.

I fråga om antalet underofficersbeställningar torde, i överensstämmelse med chefens för generalstaben förslag, viss avvikelse böra ske från det i härordningsbeslutet angivna antalet dylika beställningar. Enligt nämnda beslut upptaga staterna för samtliga infanteriregementen 4 arvodesbefattningar för underofficerare, nämligen 1 biträde åt regementsintendenten, 2 expeditionssunderofficerare och 1 vapenunderofficer. Då det med hänsyn till övergångsförfarandet synes lämpligt, att dessa arvodesbefattningar uppföras å staterna först i samband med truppförbandsindragningarna under andra övergångsperioden, torde antalet aktiva underofficerare för tiden dessförinnan böra ökas med motsvarande antal. Ifrågavarande ökning — 4 för varje regemente — torde böra i staterna fördelas lika på de båda underofficersgraderna.

Med hänsyn till omfattningen av förvaltnings- och mobiliseringsarbetet vid truppförbanden under tiden för övergången till den nya härordningen, har chefen för generalstaben föreslagit utökning av personalen med 1 kapten och 1 sergeant vid varje infanteriregemente. Emellertid synas mig tillräckliga skäl icke föreligga för en sådan utökning. I den mån det för berörda arbetsuppgifters fullgörande uppstår behov av större antal officerare och underofficerare vid de särskilda truppförbanden, än i staterna upptagas, torde personal å övergångsstat kunna för ändamålet tagas i anspråk.»

Beträffande de under rubriken *garnisonssjukhusen m. m.* föreslagna staterna har Kungl. Maj:t i fråga om staten för garnisonssjukhuset i Boden gjort framställning om att å densamma skall uppföras en trädgårdsmästare med en avlöning av 2,400 kronor för år jämte fri bostad med bränsle och lyse, varjämte å samma stat upptagits dels ett belopp av 3,600 kronor för avlönande av ett biträde för journalskrivning m. m. vid sjukhuset, dels ock 3,600 kronor för ordnande av utbildningen av sköterskeelever för sjukhusets räkning. Å staten för arméns sjuksköterskekår har vidare uppförts ett belopp av 5,400 kronor, avsett att bereda ersättning för bostad med bränsle och lyse åt de sjuksköterskor, vilka icke kunna komma i åtnjutande av denna förmån in natura.

I övrigt hava några särskilda förändringar beträffande avlöningsanslagets beräkning icke av Kungl. Maj:t ifrågasatts. Anslaget i dess helhet har för budgetåret 1926—1927 beräknats på följande sätt.

A. Avlöningsförmåner, upptagna i vederbörliga stater	kr. 30,730,310: 50
B. Kallortstillägg	» 66,000: —
C. Arvoden för upprätthållande av veterinärvården vid vissa infanteritruppförband	» 6,000: —
D. Felräkningspenningar	» 19,400: —
E. Arvoden åt sergeanter, kommenderade såsom biträden hos regementsintendenter	» 11,497: 50
F. Hyresbidrag åt vissa furirer	» 33,750: —
G. Anställningspenningar	» 60,000: —
H. Dagavlöning åt indelt manskap	» 53,948: 40
I. Kostnader för musikelever	» 9,300: —
J. Ersättning åt vissa löntagare i följd av arméns omorganisation	» 500: —

K. Gottgörelse för tjänstehästar	kr.	250,165: —
L. Stipendier för underlättande av officersrekryteringen i Boden	»	16,000: —
M. Vissa arvoden m. m.	»	829,279: —
N. Oförutsedda utgifter för uppehållande tillfälligtvis av vissa befattningar m. m.	»	12,000: —
O. Beräknad avlöning för tiden 1 juli—31 oktober 1926 för det antal manskapsbeställningar, varmed det i nåd. brevet den 31 juli 1925 angivna antalet beställningar överstiger det i förestående stater upptagna antalet beställningar	»	127,960: —
P. Beräknad avlöning för tiden 1 juli—31 oktober 1926 för det antal besatta officers- och underofficers- samt motsvarande beställningar vid armén, som finnas utöver de i förestående stater upptagna antalet beställningar	»	865,023: —
		Tillhopa kronor 33,091,133: 40
Avgår beräknad ersättning för tjänstebostäder	kr.	700,000: —
Avgår för beräknade vakanser i manskapsgraden	»	244,800: —
	kr.	944,800: —
		Återstå kronor 32,146,333: 40

Från den beräknade anslagssumman har, såsom av tabellen framgår, avdrag gjorts dels för ersättning för tjänstebostäder, dels ock med hänsyn till vakanser i manskapsgraden. Däremot har departementschefen icke ansett sig böra räkna med någon anslagsreducering på grund av vakanssättning av officers- och underofficersbeställningar. Sedan tillräcklig överblick vunnits över de med övergången till den nya härordningen sammanhängande förhållandena, syntes nämligen återbesättande av lediga beställningar böra äga rum i vanlig ordning, där icke med hänsyn till den överföring av beställningshavare till övergångsstat, som skulle äga rum efter repetitionsövningarna år 1927, återbesättandet lämpligen borde ske allenast på förordnande.

Den verkställda beräkningen utvisar ett anslagsbehov under ordinarie avlöningsanslaget av i runt tal 32,150,000 kronor. I anslaget ingå icke några medel för avlöning åt personal på övergångsstat enär för sådant ändamål ett särskilt anslag upptagits å riksstaten.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet vill först till behandling upptaga de motionsvis väckta frågorna om vidtagande av vissa mera betydelsefulla ändringar i 1925 års riksdags beslut i fråga om organisationen av arméns truppförband. Beträffande de i motionerna I: 7 och II: 15 väckta förslagen om organiserandet av en självständig infanterikår för Karlskrona fästning anser sig utskottet böra framhålla, att samma skäl, som föranlett riksdagen besluta att ett detachment ur Kronobergs regemente skall förläggas till Karlskrona i stället för att organisera ett själv-

ständigt infanteritruppförband, avsett för Karlskrona fästnings försvar, alltjämt föreligga. Utskottet kan icke heller dela de av motionärerna framhållna synpunkterna, att förändring av detachement till särskilt förband skulle kunna ske utan kostnadsökning. Fastmera håller utskottet före, att, därest ett självständigt truppförband skall avses för Karlskrona fästning, detsamma måste organiseras på ett sådant sätt att från detsamma, liksom från övriga självständiga truppförband erforderlig personal kan kommenderas för tjänstgöring utom truppförbandet. Under sådana förhållanden måste ett dylikt truppförband givas betydligt större kader än ett detachement ur annat truppförband. Ej heller det i motionen I: 21 väckta förslaget anser sig utskottet kunna förorda.

Vad därefter angår de i motionerna I: 8 och II: 16 väckta förslagen om organiserandet av en särskild kår, avsedd för Vaxholms fästnings försvar, ävensom det i motionen II: 54 väckta förslaget om bibehållandet av Vaxholms grenadjärregemente såsom kår av samma storlek, som blivit fastställt för Gotlands infanterikår, kan utskottet vid denna frågas bedömande icke undgå att finna att det bör kunna medföra vissa fördelar ur såväl militär som ekonomisk synpunkt att till Vaxholm permanent förlägga de tre kompanier, som enligt härordningsbeslutet skola ingå i Svea livgarde men avses för Vaxholms fästning och tidvis för övningsändamål förläggas till fästningen. Utskottet vill i detta sammanhang erinra om att departementschefen ansett frågan om organiserandet av Svea livgarde och dess uppdelning i tvenne särskilda truppförband böra göras till föremål för särskild utredning. I samband härmed synes frågan om permanent förläggning till Vaxholm av ifrågavarande tre kompanier böra undersökas, varvid man synes kunna utgå från att samma anordningar vidtagas beträffande förläggningen till Vaxholm som ifråga om det till Karlskrona fästning förlagda detachementet ur Kronobergs regemente. Utskottet anser sig på grund härav böra föreslå, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t begära närmare utredning av denna fråga. Samtidigt synes jämväl böra tagas under övervägande vissa andra därmed sammanhängande frågor, t. ex. förläggningen av det nu i Fredrikshovskasernen i Stockholm inrymda intendenturkompaniet.

Det i motionen II: 102 gjorda yrkandet att Västgöta regemente skall bibehållas med normal sammansättning och förläggas till Vänersborg, anser sig utskottet icke kunna tillstyrka, då härigenom en väsentlig rubbning skulle åstadkommas i 1925 års riksdags beslut rörande den nya härorganisationen.

De i motionerna I: 166 och II: 143 väckta förslagen om organiserandet av ett armékavalleri med en styrka av en brigad om två bataljoner kan utskottet ej heller tillstyrka.

Beträffande frågan om bibehållandet av den nuvarande militärpastorsinstitutionen under nästkommande budgetår synes det i motionen II: 145 i sådant hänseende framställda yrkandet avse att nuvarande arvoden till militärpastorer allt fortfarande skola ingå i staterna. Då emellertid 1925 års riksdag beslutat, att dessa arvoden skola uteslutas ur vederbörande stater och i stället ett anslag å 50,000 kronor beräknas för främjande av den and-

liga värden vid armén, synes enligt utskottets mening skäl icke föreligga att under budgetåret 1926—1927 bibehålla den nuvarande anordningen i berörda hänseende. Det torde i detta sammanhang även böra uppmärksammas, att nämnda anslag, vilket av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen äskats, skall av Kungl. Maj:t efter i ärendet verkställd närmare utredning fördelas, varvid, därest så befinnes erforderligt, den andliga värden vid sådana truppförband, där andra anordningar icke böra eller hinna vidtagas, torde liksom hittills komma att tillgodoses genom militärpastorer. Något sådant avbrott i den andliga värden, som motionären befarat, torde alltså under inga omständigheter behöva ifrågakomma. Till spörsmålet om anslag till den andliga värden vid armén återkommer utskottet under punkt 22:o).

Utskottet övergår därefter att behandla förslagen till de särskilda staterna för truppförbanden m. fl.

Vad då först beträffar den föreslagna staten för generalstaben, å vilken stat uppförts en anslagspost av 48,000 kronor, avsedd för att bestrida kostnaderna för militärattachéer, har utskottet icke funnit anledning till erinran mot statens beräkning. Utskottet vill emellertid framhålla, att berörda anslagspost givetvis icke bör avses för bestridande av kostnader för rese- och flyttningssättning till militärattachéerna, utan synas utgifter av detta slag böra utgå av fjärde huvudtitelns anslag till rese- och traktamentspenningar, respektive flyttningssättning.

I fråga om staterna för de särskilda undervisningsverken har departementschefen (sid. 27) i fråga om sättet för tillgodoseendet av dessa anstalters behov av lärarpersonal m. m. anfört, att härordningsbeslutet innebure den avvikelser från tidigare tillämpat förfaringssätt, att, medan lärare och adjutanter hittills plägat kommenderas från truppförbanden till de olika skolorna, enligt nämnda beslut skulle å skolornas stater upptagas löner för de därstädes anställda regementsofficerarna samt arvoden till lönerna motsvarande belopp för de för skolorna avsedda kompaniofficerarna. Under den tid, då sådant arvode åtnjöttes och vederbörande sålunda avstode sin avlöning vid det egna truppförbandet, vore lönesuccession avsedd att därstädes äga rum. I anledning av detta uttalande har utskottet ansett sig böra framhålla, att det icke synes vara lämpligt att lönesuccessionen under alla förhållanden äger rum vid det truppförband, vilket den till skolan kommenderade officeren tillhör, utan synes Kungl. Maj:t beträffande ifrågavarande spörsmål böra äga vidtaga de anordningar, som i varje särskilt fall kunna anses mest ändamålsenliga.

Vad angår den nya staten för underofficersskolan, lärer skolan, enligt vad kostnadsberäkningarna utvisa, vara, såsom ovan anförts, avsedd att åtminstone för budgetåret 1926—1927 förläggas till Stockholm. Då mot en förläggning till Stockholm särskilt ur kostnadssynpunkt torde kunna göras vissa invändningar, har utskottet velat uttala, att enligt dess mening även andra platser kunna tänkas vara lämpliga för skolans framtida förläggning.

Utskottet förutsätter, att förlägningsfrågan av Kungl. Maj:t göres till föremål för en allsidig utredning.

Det i motionen I: 71 framställda yrkandet om utökning av befälspersonalen vid Bodens artilleriregemente liksom den i motionen I: 72 gjorda framställningen om ökad befälspersonal vid Norrbotteus regemente anser sig utskottet icke kunna tillstyrka.

I anledning av det i motionen II: 86 väckta förslaget om en ökning av den för Gotlands infanterikår avsedda musikpersonalen finner utskottet i likhet med motionären att åtskilliga omständigheter tala för vidtagande av en jämkning i 1925 års riksdagsbeslut angående organiserandet av musiken vid denna kår. Särskilt med hänsyn till Gotlands isolerade läge och att detta truppförbands musikkår avses jämväl för Gotlands artillerikår och för detachering av musikpersonal till Tingstäde, anser sig utskottet böra i så måtto biträda motionärens förslag, att utskottet vill föreslå, att musikpersonalen ökas från 16 till 26 man eller till samma antal som vid flertalet övriga infanteritruppförband. Gotlands infanterikårs musikpersonal skulle alltså bli följande:

musikdirektör	1
musikfanjunkare	1
musiksergeanter	4
musikfurirer av 1 klass	3
musikfurirer av 2 klass	2
musikkorpraler	2
musikvicekorpraler	2
musikvolontärer	6
musikelever	5
	Summa 26

Under övergångstiden synes man emellertid kunna utgå från att en sammanlagning av de nuvarande musikkårerna vid Gotlands infanteriregemente och Gotlands artillerikår vidtages. Under denna förutsättning synes någon förändring icke behöva vidtagas i de av Kungl. Maj:t framlagda förslagsstaterna för dessa truppförband i avseende å budgetåret 1926—1927.

I fråga om den å staten för Bodens garnisonssjukhus nyuppförda trädgårdsmästarebefattningen har utskottet under hand inhämtat att några ytterligare kostnader, utöver det av Kungl. Maj:t föreslagna arvudet å 2,400 kronor, icke för framtiden kunna förväntas uppstå, därest riksdagen bifaller förslaget om uppförande å staten av trädgårdsmästarebefattningen. Under sådana förhållanden har utskottet icke velat motsätta sig förevarande förslag.

Rörande de å arvodesförteckningen upptagna beloppen har utskottet icke ansett sig böra ifrågasätta någon jämkning. Det har emellertid väckt utskottets uppmärksamhet, att Kungl. Maj:t genom brev den 24 juli 1925 förordnat en tillfällig konsulent för arméns mathållning och tvättinrättningar med ett arvode av 3,000 kronor för år samt tillika föreskrivit, att de på

grund av förordnandet uppkomna kostnaderna skulle bestridas med hälften från lantförsvarets anslag till mathållning och med hälften från lantförsvarets anslag till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt vid truppförbanden. Enligt utskottets mening borde jämväl arvodet till ifrågavarande konsulent utgå från avlöningsanslaget, och synes det utskottet som om nämnda arvode, därest detsamma allt framgent erfordras, bör upptagas på arvodesförteckningen.

Beträffande slutligen de av Kungl. Maj:t i samband med övergången föreslagna jämkningarna i staterna har utskottet icke funnit anledning till någon erinran.

För att i största möjliga mån förebygga svårigheter och ojämnheter under övergångstiden bör dock enligt utskottets mening Kungl. Maj:t äga vidtaga de jämkningar icke blott i fråga om den i staterna upptagna befälspersonalen utan även beträffande manskapspersonalen, som kunna finnas ändamålsenliga.

I detta sammanhang har utskottet upptagit till behandling det i motionen II: 214 framställda förslaget, att löjtnant, underlöjtnant och sergeant, som vunnit befordran till kapten, respektive löjtnant eller fanjunkare i regementet och därvid uppnått viss tjänsteålder må vid frivillig övergång till övergångsstat erhålla löneförmåner efter samma grunder som motsvarande personal av samma tjänstegrad vid regementet från och med den tidpunkt, då han kan beräknas skola hava kommit i åtnjutande av lön på stat i sådan beställning. Enligt utskottets mening föreligger icke något skäl att frångå de av riksdagen fastställda avlöningsbestämmelserna för personal å övergångsstat.

I övrigt har utskottet icke funnit anledning till erinran mot vad Kungl. Maj:t föreslagit beträffande förevarande anslag.

Utskottet hemställer alltså,

1) att greve Wachtmeisters och herr Clemedtsons samt herr B. Holmgrens m. fl. motioner I: 7 och II: 15 ävensom herr Leanders motion I: 21 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

2) att riksdagen må i anledning av greve Wachtmeisters och herr Clemedtsons samt herrar B. Holmgrens och Bernströms motioner I: 8 och II: 16 ävensom herrar Laurins samt Petterssons i Broaryd motion II: 54 anhålla, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning huruvida och under vilka förutsättningar de för Vaxholms fästning avsedda infanterikompanierna kunna permanent förläggas till fästningen samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen må föranleda;

3) att friherre Alströmers m. fl. motion II: 102 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

4) att herr N. A. Nilssons samt herr Fjellmans motioner I: 166 och II: 143 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

5) att herr Bergqvists motion I: 71 icke må av riksdagen bifallas;

6) att herr Bergqvists motion I: 72 icke må av riksdagen bifallas;

7) att herr Svedmans motion II: 86 må anses besvarad genom vad utskottet här ovan anfört;

8) att herr A. Wallerius' motion II: 145 ej må föranleda någon riksdagens åtgärd;

9) att riksdagen må i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag

a) godkänna de vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 7 januari 1926 fogade förslag till stater för generalitetet, armerfördelningsstaberna, militärbefäl och inspektioner, generalstaberna, artilleristaberna, kommandantskapen, rullföringsbefälhavare med biträden, bataljonsläkare vid fältläkarkåren samt fältläkarstipendiater, remonteringsstyrelsen, krigsskolan, krigshögskolan, artilleri- och ingenjörhögskolan, ridskolan, skjutskolan för infanteriet och kavalleriet, artilleriets skjutskola, underofficersskolan m. m., truppförband av infanteriet, kavalleriet och artilleriet, överstelöjtnanter och majorer vid de sex fördelningskavalleriregementena, artilleriets fabriker och tyganstalter, fortifikationen, ingenjörkårerna och fälttelegrafkåren, officerare och underofficerare med vederlikar vid trängen, trängkårerna, intendenturkåren, garnisonssjukhusen i Stockholm, å Karlsborg och i Boden, arméns sjuksköterskekår samt polispersonalen i Boden och å Karlsborg, att gälla under budgetåret 1926—1927 från den tidpunkt, Kungl. Maj:t må äga att bestämma,

b) medgiva, att intill nyssnämnda tidpunkt nu gällande stater under avlöningsanslaget må äga tillämpning,

c) godkänna den vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 7 januari 1926 fogade »Förteckning över i stat icke uppförda arvoden m. m.» under rubriken »A. Arvoden till ordinarie befattningshavare med avlöning från anslag under fjärde huvudtiteln, lantförsvaret, m. fl.» upptagna arvoden,

d) minska ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl., nu 36,400,000 kronor, med 4,250,000 kronor till 32,150,000 kronor.

e) medgiva, att vid garnisonssjukhuset i Boden må tillsvidare anställas högst 20 sjuksköterskeelever mot åtnjutande av fri bostad med möbler, bränsle och lyse samt kost och tvätt i likhet med övrig sköterskepersonal, ävensom att härav föranledda kostnader må bestridas av vederbörliga ordinarie underhållsanslag,

f) medgiva, att åt sjuksköterskeelever vid arméns sjukhus må, därest bostad med bränsle och lyse icke kan beredas å

vederbörande sjukhus eller eljest i kronans byggnad, utgå ersättning härför med i ett för allt 30 kronor för månad,

g) medgiva, att under budgetåret 1926—1927 må, efter Kungl. Maj:ts beprövande, beredas fyllnad till furirs av första klassen löneförmåner åt därav förtjänta, vid truppförbanden anställda beställningsmän med avlöning såsom furirer av andra klassen, vilka genomgått vederbörliga utbildningskurser och som eljest icke kunna komma i åtnjutande av sådan avlöning i följd därav, att endast beställningar av lägre grad av den kategori beställningsmän, de tillhöra, finnas i vederbörliga stater uppförda, allt under förutsättning att genom vakanser i manskapsbeställningarna å vederbörligt truppförbands stat inbesparas erforderliga medel för beredande av berörda avlöningssyftnad.

10) att herr N. Holmströms i Gävle motion II: 214 icke må av riksdagen bifallas.

Avlöning
till personal
å övergångsstat
vid armén.

6:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 6) att dels i riksstaten uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Avlöning till personal å övergångsstat vid armén, förslagsanslag», dels ock under detta anslag anvisa ett belopp av 2,300,000 kronor.

[6.]

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 74.

Enligt nästlidet års beslut i försvarsfrågan skola officerare, underofficerare och civilmilitära beställningshavare, vilka äro genom fullmakt eller konstitutional anställda å aktiv stat, i den omfattning, som erfordras för genomförande av den nya försvarsorganisationen, överföras till övergångsstat. Överföring till övergångsstat kan ske antingen frivilligt eller tvångsvis. Den frivilliga överföringen har redan tagit sin början. Överföring tvångsvis av beställningshavare äger rum vad beträffar beställningshavare vid armén dels omedelbart efter avslutandet av repetitionsövningarna 1926 och dels under budgetåret 1927—1928 samt vad angår beställningshavare vid marinen under budgetåret 1926—1927.

Genom kungörelse den 23 oktober 1925 (nr 429) har Kungl. Maj:t, i enlighet med riksdagens beslut, utfärdat bestämmelser angående avlönings- och tjänstgöringsförhållanden m. m. för den till övergångsstat överförda personalen.

Under innevarande budgetår uppkommande kostnader för avlöningsförmåner åt personal å övergångsstat bestridas enligt av Kungl. Maj:t meddelad föreskrift av de anslag, från vilka dylika förmåner utgå till motsvarande personal å aktiv stat. Från och med ingången av budgetåret 1926—1927 böra däremot ifrågasvarande kostnader bestridas av anslag, som för ändamålet särskilt anvisas. Å riksstaten har sålunda för detta ändamål upptagits ett ordinarie förslagsanslag för avlöning till personal å övergångsstat vid armén med ett belopp av 2,300,000 kronor.

Under erinran att ett motionsvis gjort yrkande (II:214) om förändring i grunderna för avlöning åt viss personal å övergångsstat behandlats under närmast föregående punkt i samband med andra övergångsanordningar och av utskottet där avstyrkts, får utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts beträffande förevarande anslag framställda förslag, hemställa

Utskottets
yttrande.

att riksdagen må

a) i riksstaten uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Avlöning till personal å övergångsstat vid armén, förslagsanslag»,

b) under detta anslag anvisa ett belopp av 2,300,000 kronor.

7:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7) att till bestridande av kostnaderna för *avskedsersättning åt övertaligt underbefäl vid armén m. fl* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 425,000 kronor.

Avskeds-
ersättning åt
övertaligt
underbefäl
vid armén
m. fl.

[7.]

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 75.

Enligt 1925 års härordningsbeslut må avskedsersättning, i enlighet med vissa av riksdagen gillade grunder, utbetalas till furirer (musikfurirer) samt undantagsvis, enligt Kungl. Maj:ts beprövande, även till beställningsmän av korprals grad, vilka till följd av inskränkningarna i härorganisationen bliva övertaliga. Ifrågakommande kostnader för sådan avskedsersättning bestridas under innevarande budgetår av ordinarie avlöningsanslaget. Genom brevet den 26 september 1925 har Kungl. Maj:t i enlighet med riksdagens beslut meddelat närmare bestämmelser i fråga om avskedsersättning åt det övertaliga underbefälet vid armén.

Vidare må jämlikt härordningsbeslutet avskedsersättning, i enlighet med vissa av riksdagen godkända grunder, utbetalas till förmän, arbetare m. fl. vid armén, vilka icke kunna erhålla fortsatt statsanställning. Härav föranledda kostnader äro avsedda att under innevarande budgetår bestridas från vederbörliga underhållsanslag.

För bestridande av härav föranledda kostnader har Kungl. Maj:t nu äskat ett extra förslagsanslag av 425,000 kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, hemställer,

att riksdagen må till bestridande av kostnaderna för *avskedsersättning åt övertaligt underbefäl vid armén m. fl.* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 425,000 kronor.

8:o Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8) hemställer utskottet,

Dagavlönings-
tillägg åt
indelt
manskap.

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för utbetalande av *tillägg till dagavlöning åt*

[8.]

indelnt manskap under tjänstgöring i egenskap av underbefäl, instruktör eller beställningsman vid skolor och övningar utom vanliga repetitionsövningar för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 100,000 kronor.

Mötesbidrag. 9:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9) får utskottet — under
[9.] hänvisning till stadsrådsprotokollet sid. 76—78 — hemställa,

att riksdagen må för tilldelande av *mötesbidrag* åt vissa officerare och underofficerare jämte vederlikar för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 17,200 kronor.

Rekryteringskostnader. 10:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10) att minska ordinarie reservationsanslaget till rekryteringskostnader, nu 360,000 kronor, med
[10.] 80,000 kronor, till 280,000 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 78—80.

För innevarande budgetår har medelsbehovet under ordinarie reservationsanslaget till rekryteringskostnader uppskattats till 383,000 kronor. Med hänsyn till förefintlig reservation å anslaget har emellertid detsamma för nämnda budgetår upptagits med allenast 360,000 kronor.

Detta belopp och 23,000 kronor av förefintliga besparingar å anslaget eller tillhoppa 383,000 kronor hava enligt av Kungl. Maj:t fastställd stat för budgetåret 1925—1926 fördelats på följande sätt:

Titel	I. Rekryteringsmedel	kronor 200,000:—
»	II. Kostnader för fria resor åt nyanställt eller avskedad manskap vid vissa truppförband	» 13,000:—
»	III. Avskedspremier	» 165,000:—
»	IV. Civilanställning	» 5,000:—
		<hr/> Summa kronor 383,000:—

Utav den i statsrådsprotokollet lämnade redogörelsen framgår, att arméförvaltningen uppskattat medelsbehovet å förevarande anslag under nästkommande budgetår till 367,000 kronor. Emellertid syntes det departementschefen, att av den odisponerade reservation, som kunde beräknas komma att finnas å anslaget vid ingången av nästa budgetår, ett något större belopp än det av arméförvaltningen angivna eller 67,000 kronor, borde kunna tagas i anspråk vid anslagsberäkningen för nämnda budgetår. Departementschefen ansåg sig i sådant avseende kunna räkna med ett belopp av 87,000 kronor, vadan anslaget syntes böra upptagas med 280,000 kronor eller samma belopp, som beräknats utgå efter den nya härordningens genomförande.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot sättet för rekryteringsanslagets beräkning, hemställer,

att riksdagen må minska ordinarie reservationsanslaget till rekryteringskostnader, nu 360,000 kronor med 80,000 kronor till 280,000 kronor.

11:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11) att dels godkänna de vid återopade statsrådsprotokollet fogade förslag till stater för officerare och underofficerare å reservstat vid armén samt för fältläkarkårens reservstat, att gälla för budgetåret 1926—1927,

dels medgiva, att personal, som med rätt till pension under budgetåret 1926—1927 avgår från arméns reservstater, må under sin återstående livstid uppbära pension av statsmedel med de i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 289) angivna belopp,

dels ock öka ordinarie förslagsanslaget till arméns reservstater, nu 750,000 kronor, med 12,000 kronor till 762,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 80—82.

Ordinarie förslagsanslaget till arméns reservstater har, efter den vid 1925 års riksdag beslutade provisoriska löne- och pensionsregleringen, i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptagits med 750,000 kronor.

Genom kungörelse den 18 juni 1925 (nr 289) angående ändrad lydelse i vissa delar av förordningen den 5 november 1915 angående arméns reservstater m. m. har Kungl. Maj:t i enlighet med riksdagens beslut utfärdat ändrade bestämmelser rörande reservstatspersonalens avlönings- och pensionsförhållanden. Då något förslag till definitiv löne- och pensionsreglering icke är avsett att föreläggas 1926 års riksdag, torde dessa bestämmelser böra erhålla fortsatt provisorisk giltighet under budgetåret 1926—1927; och torde de för innevarande budgetår fastställda staterna för officerare och underofficerare å reservstat vid armén samt för fältläkarkårens reservstat böra i oförändrat skick gälla under nästkommande budgetår.

I enlighet med nämnda bestämmelser har förutvarande anslag för budgetåret 1926—1927 beräknats på följande sätt:

löner.....	kronor	450,000:—
avlöningsstillägg	»	30,000:—
tjänstgöringstraktamenten	»	30,000:—
rese- och traktamentskostnader	»	9,100:—
pensioner	»	242,700:—

Summa kronor 761,800:—

eller i avrundat tal 762,000 kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot den verkställda anslagsberäkningen, hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna de vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 7 januari 1926 fogade förslag till stater för officerare och underofficerare å reservstat vid armén samt för fältläkarkårens reservstat, att gälla för budgetåret 1926—1927,

b) medgiva, att personal, som med rätt till pension under budgetåret 1926—1927 avgår från arméns reservstater, må under

sin återstående livstid uppbära pension av statsmedel med de i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 289) angivna belopp,

c) öka ordinarie förslagsanslaget till arméns reservstater, nu 750,000 kronor, med 12,000 kronor till 762,000 kronor.

Arméns
personal
över stat.
[12.]

12:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12) att öka ordinarie förslagsanslaget till arméns personal över stat, nu 360,000 kronor, med 20,000 kronor till 380,000 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 82—84.

Ordinarie förslagsanslaget till arméns personal över stat är i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptaget med 360,000 kronor.

Enligt 1925 års riksdags beslut rörande försvarsväsendets organisation skola reservutnämnda vid sin första anställning erhålla ekiperingshjälp, officerare och vederlikar med 750 kronor och underofficerare med 600 kronor, och skola pensionerna till såväl reservutnämnda som förtidsavgångna utgå med 600 kronor till officerare och vederlikar samt med 400 kronor till underofficerare.

För pensioner till reservpersonal har en höjning av 20,000 kronor ansetts erforderlig. Då efter ingången av budgetåret 1926—1927 icke någon del av kostnaderna för traktamenten vid reservpersonalens resor vid början och avslutande av tjänstgöring komme att utgå från särskilt anslag till höjning av dagtraktamenten, syntes med hänsyn jämväl till att nämnda kostnader genom tillkomsten av 1925 års allmänna resereglemente m. fl. författningsbestämmelser kunde komma att i viss mån ökas, anslagsbelastningen bliva större än vad hittills varit fallet. På grund av anslagsställningen under senare budgetår — under budgetåret 1924—1925 hade av anslaget ett belopp av 30,966 kronor 4 öre icke behövt tagas i anspråk — syntes emellertid av nu angiven anledning någon höjning av anslaget icke bliva erforderlig för nästkommande budgetår.

Kungl. Maj:t har nu föreslagit riksdagen att i riksstaten för budgetåret 1926—1927 öka ordinarie förslagsanslaget till arméns personal över stat, nu 360,000 kronor, med 20,000 kronor till 380,000 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot vad Kungl. Maj:t föreslagit och hemställer alltså,

att riksdagen må öka ordinarie förslagsanslaget till arméns personal över stat, nu 360,000 kronor, med 20,000 kronor till 380,000 kronor.

Rese- och
traktaments-
penningar.
[13.]

13:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 13) att öka ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar, nu 360,000 kronor med 50,000 kronor till 410,000 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid 84—86.

Ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med 360,000 kronor.

Enligt den från och med år 1920 genomförda ändrade uppställningen av

fjärde huvudtiteln är förevarande anslag avsett för rese- och traktamentsersättningar under extra förrättningar. För övriga förrättningar och kommanderingar utgående rese- och traktamentsersättningar bestridas från ett flertal anslag under huvudtiteln.

Sedan riksdagen med anledning av den rådande dyrtiden medgivit provisorisk förhöjning av dagtraktamentena, hava alltsedan år 1918 beviljats extra anslag för bestridande av de utav traktamentsförhöjningen föranledda kostnader. Dessa anslag hava varit avsedda att tjäna såsom förstärkningsanslag icke blott till anslaget till rese- och traktamentspenningar utan även till ett flertal av huvudtitelns övriga anslag, från vilka, enligt vad förut nämnts, även bestridas traktamentskostnader.

För budgetåret 1925—1926 är berörda förstärkningsanslag upptaget med 700,000 kronor, av vilken summa emellertid en avsevärd del avsetts för förstärkning av andra anslag än anslaget till rese- och traktamentspenningar.

Kungl. Maj:t har för budgetåret 1926—1927 begärt ett anslag av 410,000 kronor. Genom att anslagsförstärkningen nu inräknats i det ordinarie anslaget har en höjning med 50,000 kronor blivit erforderlig.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må öka ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar, nu 360,000 kronor, med 50,000 kronor till 410,000 kronor.

14:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14) hemställer utskottet,

att riksdagen må minska ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentskostnader m. m. för hästuttagningens nämndernas ordförande, nu 100,000 kronor, med 20,000 kronor till 80,000 kronor.

Rese- och traktamentskostnader m. m. för hästuttagningens nämndernas ordförande.

[14.]

15:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 16) att i riksstaten för budgetåret 1926—1927 upptaga ordinarie reservationsanslaget till resestipendier utan angivet belopp.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet.

Resestipendier.

[16.]

Vidare har uti en inom första kammaren av herr *M. Fehr* väckt motion *Motion I: 165.* (nr 165) i fråga om förevarande anslag hemställts, att riksdagen ville i riksstaten för budgetåret 1926—1927 upptaga detsamma med det belopp, som 1925 års försvarsorganisation härför avsett, nämligen med 29,500 kronor.

Fråga om de skäl, motionären anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottets
yttrande.

Utskottet vill erinra om att, med hänsyn till de statsfinansiella förhållandena och då det icke ansetts vara oundgängligen nödvändigt att anvisa medel till resestipendier, anslaget för såväl första halvåret 1923 som budgetåret 1923—1924, 1924—1925 och 1925—1926 i riksstaten upptagits utan angivet belopp. I betraktande härav och då ännu å nämnda anslag förefinnas reservationer, som kunna under budgetåret 1926—1927 disponeras, har utskottet icke ansett sig böra tillstyrka motionärens framställning.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å herr Fehrs förevarande motion I: 165, i vad densamma avser lantförsvarets anslag till resestipendier, må för budgetåret 1926—1927 upptaga ordinarie reservationsanslaget till resestipendier utan angivet belopp.

B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.

Värnpliktigas
avlöning.

[17.]

16:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 17) att dels från och med budgetåret 1926—1927 i riksstaten uppföra ordinarie förslagsanslaget till penningbidrag och penningtillskott under benämning »De värnpliktigas avlöning, förslagsanslag», dels ock under detta anslag anvisa ett belopp av 3,258,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 88—90.

I riksstaten för innevarande budgetår är ordinarie förslagsanslaget till penningbidrag och penningtillskott upptaget med 4,150,000 kronor. Anslaget har beräknats sålunda:

penningbidrag	kronor 4,083,500: —
penningtillskott	» 64,850: —
	<hr/>
	Summa kronor 4,148,350: —

eller i avrundat tal 4,150,000 kronor.

Anslaget har nu av Kungl. Maj:t ansetts böra erhålla benämningen »De värnpliktigas avlöning» samt har för budgetåret 1926—1927 upptagits med följande belopp:

penningbidrag	kronor 3,194,000: —
penningtillskott	» 63.600: —
	<hr/>
	Summa kronor 3,257,600: —

eller i avrundat tal 3,258,000 kronor.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må,

a) från och med budgetåret 1926—1927 i riksstaten uppföra ordinarie förslagsanslaget till penningbidrag och penning-

tillskott under benämning »De värnpliktigas avlöning, förslagsanslag»,

b) under detta anslag anvisa ett belopp av 3,258,000 kronor.

17:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 18) att minska ordinarie förslagsanslaget till understöd åt vissa värnpliktigas familjer, nu 310,000 kronor, med 235,000 kronor till 75,000 kronor.

*Understöd
åt vissa värn-
pliktigas
familjer.*

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 90 och 91.

[18.]

På grund därav att enligt bestämmelserna i den nya värnpliktslagen familjeförsörjare endast i begränsad omfattning komma att fullgöra värnpliktstjänstgöring i fredstid, har medelsbehovet under förevarande anslag för budgetåret 1926—1927 ansetts kunna beräknas till allenast 75,000 kronor.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:t förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må minska ordinarie förslagsanslaget till understöd åt vissa värnpliktigas familjer, nu 310,000 kronor, med 235,000 kronor, till 75,000 kronor.

18:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 19) att upptaga ordinarie förslagsanslaget inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader med oförändrat belopp 1,150,000 kronor.

*Inskrivnings-
mönstrings-
och färdkost-
nader m. m.*

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 91—96.

[19.]

Departementschefen har framhållit, att en minskning i belastningen å förevarande anslag i jämförelse med utgiftssumman för budgetåret 1924—1925 torde kunna förutses under budgetåret 1926—1927. Det vore emellertid omöjligt att nu med någon större tillförlitlighet bedöma storleken av denna minskning. Det låte sig emellertid icke göra att för sistnämnda budgetår nedbringa kostnaderna å anslaget till den i försvarspropositionen angivna summan, 710,000 kronor. I saknad av säkrare hållpunkter för frågans bedömande och med fästat avseende vid att utgifterna å anslaget under budgetåret 1924—1925 uppgått till icke mindre än 1,777,000 kronor, har departementschefen i likhet med arméförvaltningen ansett försiktigheten bjuda att icke för budgetåret 1926—1927 beräkna anslaget till lägre belopp än det, varmed detsamma nu är i riksstaten upptaget eller 1,150,000 kronor.

Departementschefen har i detta sammanhang erinrat om att 1925 års riksdag i anledning av ett utav Kungl. Maj:t framlagt förslag till reducering av antalet ledamöter i inskrivningsnämnden beslutit sådan ändring i nämndens sammansättning att denna skulle utgöras av tre personer, nämligen 1 regementsofficer såsom ordförande samt 2 av vederbörande landsting utsedda civila ledamöter, varjämte nämnden skulle biträdas av läkare och vederbörande rullföringsbefälhavare. Minskningen av antalet personer, för vilka rese- och traktamentskostnader måste beräknas å förevarande anslag, in-

skränktes därigenom till en person, mot av Kungl. Maj:t föreslagna två personer.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet har erfarit att vid 1926 års inskrivningsnämnders sammanträden såsom biträden åt inskrivningsnämnderna kommanderats, förutom läkaren och vederbörande rullföringsbefälhavare, 1 officer som biträde åt ordföranden, 1 sjukvårdsbeställningsman och vederbörande rullföringsbiträde. På grund härav har i själva verket icke någon minskning skett beträffande antalet personer, för vilka rese- och traktamentsersättning måste beräknas å förevarande anslag. I anledning härav har utskottet ansett sig böra framhålla vikten av att Kungl. Maj:t tillser, att antalet personer, som kommanderas att biträda inskrivningsnämnderna, inskränkes i största möjliga mån. Utskottet har jämväl ansett sig böra uttala önskvärdheten av att en undersökning verkställes, huruvida icke vid sådana tillfällen, då nämnden har att besöka platser, där allenast ett fåtal värnpliktiga kunna beräknas bliva inskrivna, antalet i förrättningen deltagande kunde minskas.

Utskottet, som icke funnit något att erinra beträffande sättet för detta anslags beräkning för budgetåret 1926—1927, får hemställa,

att riksdagen må i riksstaten för budgetåret 1926—1927 upptaga ordinarie förslagsanslaget till inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m. med oförändrat belopp, 1,150,000 kronor.

C. Undervisning, understöd, expenser m. m.

Undervisningsanslaget.
20.]

19:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20) att öka ordinarie reservationsanslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser, nu 563,700 kronor, med 246,300 kronor till 810,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 96—108 av åberopade statsrådsprotokollet.

Ordinarie reservationsanslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med 563,700 kronor. Till det ordinarie anslaget förstärkning har för samma budgetår anvisats ett extra anslag av 122,700 kronor. Sammanlagda medelsbehovet för ifrågavarande ändamål har alltså beräknats till 686,400 kronor.

För budgetåret 1926—1927 hava samtliga de för här ifrågavarande ändamål erforderliga medlen ansetts böra upptagas såsom ordinarie anslagsmedel. Förutom av denna anledning är ökningen av undervisningsanslaget föranledd därav, att traktamentskostnaderna under anslaget, vilka för närvarande delvis bestridas från extra anslaget till höjning av dagtraktamenten, avses att i sin helhet bestridas från förevarande ordinarie anslag. Vissa ändringar beträff-

fande beräkningen av anslaget föranledas härjämte av övergången till den nya försvarsorganisationen.

Undervisningsanslaget har av Kungl. Maj:t för budgetåret 1926—1927 beräknats på följande sätt:

Tit. I. Undervisningsmateriel	kr. 85,752: —
Tit. II. De fasta undervisningsverken m. m.	
Krigshögskolan	kr. 37,750: —
Artilleri- och ingenjörhögskolan	» 45,400: —
Ridskolan	» 47,000: —
Skjutskolan för infanteriet och kavalleriet ..	» 44,661: —
Artilleriskjutskolan	» 33,775: —
Krigsskolan	» 83,290: —
Militärförvaltningskursen	» 16,500: —
Arméns läkares och veterinärers samt värn- pliktiga läkares, veterinärers, tandläkares och apotekares utbildning	» 58,590: —
Muséer m. m.	» 5,470: —
Ökade telefonabonnemangskostnader	» 650: —
	kr. 373,086: —
Tit. III. Särskilda skolor och utbildningskurser samt oför- utsedda behov	» 403,780: —
	<u>Summa kr. 862,618: —</u>

eller i avrundat tal 863,000 kronor.

Av detta belopp hava 53,000 kronor ansetts kunna utgå av förefintliga reservationer.

Vid granskningen av de särskilda posterna under detta anslag har utskottet icke kunnat undgå att finna det för krigshögskolans praktiska övningar upptagna beloppet 18,000 kronor vara väl knappt tillmätt, även om hänsyn togs till att medel för bestridande av kostnaderna för traktamentsförhöjning under övningarna särskilt beräknats. Utskottet har därför ansett sig böra tillstyrka, att anvisningen under nämnda post höjes till 19,250 kronor, varigenom den till krigshögskolans förfogande ställda delen av undervisningsanslaget skulle komma att ökas från 37,750 till 39,000 kronor.

Av det för utbildning av arméns läkare m. fl. avsedda beloppet, 58,590 kronor, skulle enligt Kungl. Maj:ts förslag 24,000 kronor disponeras för tre fackutbildningskurser för värnpliktiga medicine kandidater. Enligt utskottets mening bör antalet av dessa fackutbildningskurser kunna inskränkas till två eller till samma antal, som tidigare hållits. Härigenom böra kostnaderna kunna minskas med ett belopp av minst 4,000 kronor. Hela anslagsposten för utbildning av arméns läkare m. fl. synes i anledning härav kunna upptagas med ett till 55,000 kronor avjämnat belopp.

I övrigt har vad Kungl. Maj:t beträffande undervisningsanslaget föreslagit icke givit utskottet anledning till erinran. Under anslagets särskilda titlar synas sålunda böra beräknas följande utgifter:

Utskottets
yttrande.

Tit. I. Undervisningsmateriel.....	kronor	85,752: —
» II. De fasta undervisningsverken m. m.	»	370,746: —
» III. Särskilda skolor m. m.	»	403,780: —
		<hr/>
	Summa kronor	860,278: —

Då ett belopp av 53,000 kronor anses kunna bestridas av förefintliga reservationer å undervisningsanslaget, lärers anslagsbehovet icke behöva beräknas högre än till 808,000 kronor.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser, nu 563,700 kronor, med 244,300 kronor till 808,000 kronor.

Vissa
utbildnings-
kurser vid
skjutskolan
för infanteriet
och
kavalleriet.
[21.]

20:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 21) att dels för anordnande av vissa utbildningskurser vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 43,400 kronor, dels ock medgiva, att för nyss angivna ändamål jämväl må tagas i anspråk ett belopp av 20,000 kronor av förefintlig behållning å de för dylika utbildningskurser tidigare anvisade medel.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 109 och 110 av åberopade statsrådsprotokollet.

I likhet med vad tidigare under en följd av år ägt rum, har jämväl för innevarande budgetår anvisats ett särskilt extra anslag för anordnande av vissa utbildningskurser vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet. Anslaget har upptagits till 41,600 kronor.

Medelsbehovet för anordnande under budgetåret 1926—1927 av kurser utav här ifrågavarande art har nu — i överensstämmelse med tidigare tillämpade grunder och med inräknande av samtliga kostnader för dagtraktementen — beräknats till 63,400 kronor.

Utskottet, som ansett sig böra tillstyrka förevarande förslag, får hemställa,

att riksdagen må

a) för anordnande av *vissa utbildningskurser vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 43,400 kronor,

b) medgiva, att för nyss angivna ändamål jämväl må tagas i anspråk ett belopp av 20,000 kronor av förefintlig behållning å de för dylika utbildningskurser tidigare anvisade medel.

Studie-
stipendier.
[22.]

21:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 22) att öka ordinarie reservationsanslaget till studiestipendier, nu 13,000 kronor, med 12,000 kronor till 25,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 110 och 111 av åberopade statsrådsprotokollet.

I riksstaten för år 1922 var ordinarie reservationsanslaget till studie-stipendier upptaget med 32,200 kronor. Anslaget var beräknat sålunda:

Stipendier åt elever vid artilleri- och ingenjörhögskolan ...	kronor	3,000:—
» » » » krigsskolans officerskurs	»	10,000:—
» » underofficerare och furirer	»	19,200:—

För tiden därefter hava av statsfinansiella skäl medel icke beräknats till stipendier för underofficerare och furirer. Anslaget är sålunda i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med 13,000 kronor.

Kungl. Maj:t har nu föreslagit en förhöjning av ifrågavarande anslag med 12,000 kronor för beredande av ökad möjlighet för yngre underofficerare och underbefäl att förvärva sig den för inträde vid krigsskolan erforderliga kompetensen.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till studiestipendier, nu 13,000 kronor, med 12,000 kronor till 25,000 kronor.

22:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 24) att till befrämjande av den andliga vården vid armén för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

Befrämjande av den andliga vården vid armén.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 112—114 av åberopade statsrådsprotokollet.

[24.]

Enligt Kungl. Maj:ts förslag i proposition nr 50 till 1925 års riksdag skulle samtliga regementspastorer ävensom slottspastorn å Karlberg indragas, varemot garnionspastorerna å Karlsborg och i Boden skulle bibehållas.

Riksdagen biträdde detta Kungl. Maj:ts förslag i så måtto, att några i stat upptagna arvoden icke skulle beräknas för upprätthållande av de nuvarande regements- och slottspastorsbefattningarna, men godkände samtidigt första särskilda utskottets förslag, att ett årligt belopp av 50,000 kronor skulle ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för att efter vederbörande myndigheters hörande användas dels, där så befundes lämpligast, för bestridande av pastorälvård inom armén, dels för de värnpliktigas andliga vård i övrigt, utövad genom förbundet Soldaternas vänner eller eljest.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag får utskottet, som under punkt 5:o) här ovan behandlat det i motionen II: 145 gjorda yrkandet om ordnandet av den andliga vården vid armén, hemställa,

att riksdagen må till *befrämjande av den andliga vården vid armén* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

23:o) Kungl. Maj:t har (punkt 25) föreslagit riksdagen medgiva, att till den vid skytteförbundens överstyrelses expedition anställda personalen, med undantag av kassaförvaltaren, må från förefintliga reservationer under extra anslaget till det frivilliga skytteväsendets befrämjande under år 1926 ut-

Frivilliga skytteväsendets befrämjande.

[25.]

betalas dyrtidstillägg enligt de grunder, som för samma år äro eller kunna vara bestämda i fråga om dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 114 och 115 av åberopade statsrådsprotokollet.

Motioner.

I sammanhang med förevarande ärende har utskottet till behandling förehåft följande motioner, nämligen inom första kammaren nr 38 av herr *J. Johansson* i Friggeråker *m. fl.* och nr 114 av herr *E. Trygger m. fl.* samt inom andra kammaren nr 47 av herr *J. Nilsson* i Hörby *m. fl.* och nr 48 av herr *A. Lindman m. fl.*

I den av herr Johansson i Friggeråker *m. fl.* väckta motionen, vilken är likalydande med herr Nilssons i Hörby *m. fl.* förenämnda motion, har hemställts, att riksdagen måtte för budgetåret 1926—1927 anvisa ett belopp av 500,000 kronor till det frivilliga skytteväsendets befrämjande att fördelas av Kungl. Maj:t efter inhämtat förslag från skytteförbundens överstyrelse.

Vidare har i herr Tryggers *m. fl.* och herr Lindmans *m. fl.* ovanberörda motioner, vilka ävenledes äro likalydande, hemställts, att riksdagen måtte besluta att till det frivilliga skytteväsendets befrämjande för budgetåret 1926—1927 bevilja ett extra reservationsanslag av 500,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionen.

Kungl. Maj:t.

Skytteförbundens överstyrelse har hos Kungl. Maj:t hemställt, att för budgetåret 1926—1927 måtte till det frivilliga skytteväsendets befrämjande anvisas ett anslag av 950,000 kronor.

Arméförvaltningens artilleri- och civila departement hava föreslagit anvisandet för ifrågavarande ändamål av 800,000 kronor.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Med avseende å förevarande anslagskrav får jag erinra, att i 1925 års försvarsproposition några medel icke beräknats för det frivilliga skytteväsendets befrämjande. Nämnda års riksdag intog till frågan den ståndpunkten, att något ordinarie anslag icke borde beräknas för ändamålet.

Då jag icke finner något skäl föreligga att frångå min i försvarspropositionen intagna ställning till detta anslagskrav, anser jag mig icke kunna förorda, att i riksstaten för budgetåret 1926—1927 upptages något anslag till det frivilliga skytteväsendets befrämjande.»

Utskottets
yttrande.

Med hänsyn till önskvärdheten av att särskilt under övergångstiden till den nya härordningen den väpnade styrkan må bibehållas, som det frivilliga skytteväsendet kan anses representera, vill utskottet tillstyrka att det i motionerna begärda anslaget beviljas. Utskottet förutsätter dock, att anslagsbeloppet utnyttjas på det ur försvarets synpunkt mest effektiva sättet samt att rörelsen i övrigt så handledes, att inga befogade anmärkningar emot densamma kunna riktas,

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) med bifall till de av herr Johansson i Friggeråker m. fl. och herr Nilsson i Hörby m. fl. väckta motionerna I: 38 och II: 47 samt herr Tryggers m. fl. och herr Lindmans m. fl. motioner I: 114 och II: 48 till det *frivilliga skytteväsendets befrämjande* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 500,000 kronor att fördelas av Kungl. Maj:t efter inhämtat förslag från skytteförbundens överstyrelse;

b) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag medgiva, att till den vid skytteförbundens överstyrelsens expedition anställda personalen, med undantag av kassaförvaltaren, må från förefintliga reservationer under extra anslaget till det frivilliga skytteväsendets befrämjande under år 1926 utbetalas dyrtidstillägg enligt de grunder, som för samma år äro eller kunna vara bestämda i fråga om dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

24:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 26) att öka ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m., nu 285,300 kronor, med 264,700 kronor till 550,000 kronor.

Expens-
anslaget.
[26.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 116—121 av återopade statsrådsprotokollet.

Ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m. har i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptagits med 285,300 kronor, varjämte till förstärkning av det ordinarie anslaget för samma budgetår anvisats ett extra anslag av 283,100 kronor. Sammanlagda anslagsbehovet för ifrågavarande ändamål under innevarande budgetår har alltså uppskattats till 568,400 kronor, varvid dock hänsyn tagits till befintliga besparingar å anslaget. Jämlikt av Kungl. Maj:t den 30 april 1925 fastställd stat för nämnda båda anslag har av de förefintliga besparingarna ett belopp av 22,500 kronor tagits i anspråk. De sålunda för innevarande budgetår enligt stat tillgängliga medlen hava fördelats på följande sätt mellan de tre olika titlarna under anslaget:

	Ordinarie	Förstärknings-	Bespara-	Summa
	anslag	anslag	medel	
	Kronor	Kronor	Kronor	kronor
Titel I. Skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m. vid verk och staber m. fl.	206 020	244 180	—	450 200
Titel II. Hyra, eldning och belysning samt städning ävensom telefonabonnemang och vissa skrivmaterialier vid rullföringsexpeditionerna	59 280	38 920	—	98 200
Titel III. Oförutsedda expensbehov samt för centralupphandling	20 000	—	22 500	42 500
Summa kronor	285 300	283 100	22 500	590 900

För budgetåret 1926—1927 har medelsbehovet beräknats på följande sätt:

Titel I	kronor 488,800:—
» II	» 98,200:—
» III	» 22,500:—
		<hr/>
		Summa kronor 609,500:—

Med hänsyn till befintliga reservationer har endast ett belopp av 550,000 kronor ansetts behöva anvisas under anslaget.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m., nu 285,300 kronor, med 264,700 kronor till 550,000 kronor.

Skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden.

25:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 27) att öka ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden, nu 163,000 kronor, med 167,000 kronor till 330,000 kronor.

[27.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 121—123 av återopade statsrådsprotokollet.

Medelsbehovet under förevarande anslag för budgetåret 1925—1926 beräknades av arméförvaltningen till sammanlagt 365,663 kronor. Med hänsyn till å anslaget förefintlig odisponerad behållning anvisades emellertid för ändamålet endast 360,000 kronor. Härav upptogs 163,000 kronor såsom ordinarie anslag och 197,000 kronor såsom förstärkningsanslag.

Medelsbehovet för här ifrågavarande ändamål har nu för budgetåret 1926—1927 beräknats till enahanda belopp som för innevarande budgetår eller 365,663 kronor. Med hänsyn till storleken av de besparingar, som kunna beräknas komma att å ifrågavarande anslag förefinnas vid ingången av budgetåret 1926—1927, har emellertid medelsanvisningen å riksstaten för nämnda budgetår ansetts kunna begränsas till 330,000 kronor. Detta belopp har i sin helhet upptagits å det ordinarie anslaget.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden, nu 163,000 kronor, med 167,000 kronor, till 330,000 kronor.

Tryckningskostnader.

[28.]

26:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 28) att minska ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader, nu 300,000 kronor, med 50,000 kronor till 250,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 123 och 124 av återopade statsrådsprotokollet.

Ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader har i riksstaten för innevarande budgetår upptagits med 300,000 kronor.

Med hänsyn till utgiftsbelastningen å förevarande anslag under budgetåret 1924—1925 har departementschefen ansett, att anslagsbehovet för nästkommande budgetår kan minskas med 50,000 kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen må minska ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader, nu 300,000 kronor, med 50,000 kronor till 250,000 kronor.

27:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 29) att till bestridande av kostnaderna för vissa arbeten å mobiliseringsverket för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 30,000 kronor.

Vissa arbeten
å mobiliseringsverket.

[29.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 124 av åberopade statsrådsprotokollet.

Under en följd av år hava särskilda medel anvisats till vissa arbeten å mobiliseringsverket. För budgetåret 1924—1925 anvisade sålunda riksdagen ett extra reservationsanslag av 35,000 kronor. Med hänsyn till storleken av de å anslaget förefintliga besparingar har däremot icke något anslag för ändamålet upptagits i riksstaten för budgetåret 1925—1926.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till bestridande av kostnaderna för *vissa arbeten å mobiliseringsverket* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 30,000 kronor.

28:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 30) att för fullbordande av arbetena för utgivande av generalstabens översiktskarta över Sverige i skalan 1:400,000 för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 13,700 kronor.

Generalstabens
översiktskarta
över Sverige.

[30.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 124 och 125 av åberopade statsrådsprotokollet.

I enlighet med av chefen för generalstaben uppgjord plan för fortsatt utgivning av här ifrågavarande kartarbete har riksdagen för vart och ett av budgetåren 1924—1925 samt 1925—1926 anvisat ett belopp av 11,500 kronor. Enligt nämnda plan skulle för kartarbetets fullbordande för budgetåret 1926—1927 erfordras ett anslag av 6,700 kronor. Minskade inkomster av kartförsäljningen nödvändiggöra emellertid en förhöjning av sistberörda belopp till 13,700 kronor.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må för *fullbordande av arbetena för utgivande av generalstabens översiktskarta över Sverige* i skalan 1:400,000 för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 13,700 kronor.

D. Förplägnad, intendenturmateriel, reparation, övningar m. m.

Mathållning. 29:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 31) att minska ordinarie förslagsanslaget till mathållning, nu 9,430,000 kronor, med 855,000 kronor till 8,575,000 kronor.
[31.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 126 och 127 av åberopade statsrådsprotokollet.

Ordinarie förslagsanslaget till mathållning har i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptagits med 9,430,000 kronor, därvid portionskostnaden beräknats till 80 öre för man och tjänstgöringsdag samt antalet tjänstgöringsdagar uppskattats till 11,787,000.

Det av Kungl. Maj:t nu äskade anslaget har beräknats efter en till 90 öre förhöjd portionskostnad och ett antal av 9,528,000 tjänstgöringsdagar.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må minska ordinarie förslagsanslaget till mathållning, nu 9,430,000 kronor, med 855,000 kronor till 8,575,000 kronor.

Munderingsutrustning. 30:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 32) att öka ordinarie reservationsanslaget till munderingsutrustning, nu 4,126,000 kronor, med 974,000 kronor till 5,100,000 kronor.
[32.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 127 av åberopade statsrådsprotokollet.

Ordinarie reservationsanslaget till munderingsutrustning, som under en följd av år beräknats efter 33 öre om dagen för varje man och 10 öre om dagen för varje häst, har för budgetåret 1925—1926 upptagits med 4,126,000 kronor. Till det ordinarie anslagets förstärkning har för samma budgetår anvisats ett extra anslag av 2,711,000 kronor, vilket beräknats efter 22 öre om dagen för varje man och 5 öre om dagen för varje häst. För de med förevarande anslag avsedda ändamålen står alltså till förfogande ett sammanlagt belopp av 6,837,000 kronor, beräknat efter 55 öre för man och dag samt 15 öre för häst och dag.

Munderingsanslaget har nu för budgetåret 1926—1927, med inräknande i anslaget av kostnader som för närvarande bestridas från förstärkningsanslaget, beräknats efter enahanda grunder, efter vilka medelsbehovet för arméns munderingsutrustning uppskattats för nu löpande budgetår. Härvid har dock en minskning med 441,000 kronor ansetts kunna äga rum med hänsyn till det i följd av minskade kadrar reducerade behovet av munderingspersedlarnas komplettering.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till munderingsutrustning, nu 4,126,000 kronor, med 974,000 kronor till 5,100,000 kronor.

31:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 33) att minska ordinarie reservationsanslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m., nu 1,715,000 kronor, med 60,000 kronor till 1,655,000 kronor.

*Intendentur-
anslaget.*
[33.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 128 och 129 av åberopade statsrådsprotokollet.

I riksstaten för budgetåret 1926—1927 är ordinarie reservationsanslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m. upptaget med 1,715,000 kronor.

Till förstärkning av det ordinarie anslaget har för samma budgetår anvisats ett extra anslag av 236,000 kronor. För de med ifrågavarande anslag avsedda ändamål hava således för innevarande budgetår anvisats tillhoppa 1,951,000 kronor.

I ordinarie anslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m. hava för budgetåret 1926—1927 inräknats jämväl de kostnader, vilka för närvarande bestridas av förstärkningsanslaget. Anslagsbehovet har beräknats enligt tidigare följda grunder och är minskningen av detsamma föranledd av reduceringen av kadreerna.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må minska ordinarie reservationsanslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m., nu 1,715,000 kronor, med 60,000 kronor till 1,655,000 kronor.

32:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 34) att för anskaffning av en vattenrenningsapparat m. m. för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 35,000 kronor.

*Anskaffning
av en vatten-
rennings-
apparat m. m.*
[34.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 129—132 av åberopade statsrådsprotokollet.

Anskaffningen av en vattenrenningsapparat avser att, bl. a., bereda tillgång till modell för inhemsk tillverkning, varigenom dryga konstruktions- och experimentkostnader skulle undvikas.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen må för *anskaffning av en vattenrenningsapparat m. m.* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 35,000 kronor.

33:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 35) att öka ordinarie reservationsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt vid truppförbanden, nu 2,300,000 kronor, med 1,650,000 kronor till 3,950,000 kronor.

*Bränsle-
anslaget.*
[35.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 132—134 av åberopade statsrådsprotokollet.

Med bifall till Kungl. Maj:ts till 1925 års riksdag avgivna förslag upptog riksdagen ordinarie bränsleanslaget för budgetåret 1925—1926 med 2,300,000 kronor samt anvisade till förstärkning av nämnda anslag för samma budgetår ett extra anslag av 1,800,000 kronor. För här ifrågavarande ändamål hava alltså för innevarande budgetår anvisats sammanlagt 4,100,000 kronor.

I det ordinarie bränsleanslaget hava för budgetåret 1926—1927 inräknats jämväl de kostnader, vilka för innevarande budgetår bestridas av förstärkningsanslaget till sagda ordinarie anslag.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt vid truppförbanden, nu 2,300,000 kronor, med 1,650,000 kronor till 3,950,000 kronor.

Remontering. 34:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 36) att i riksstaten för [36.] budgetåret 1926—1927 upptaga ordinarie reservationsanslaget till remontering utan angivet belopp.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 134—141 av åberopade statsrådsprotokollet.

Motion II:142. I en inom andra kammaren av herr *J. Fjellman* väckt motion (nr 142) har vidare hemställts, att medelpriset för remont höjes från föreslagna 1,000 till 1,200 kronor, varigenom för inköp av 400 st. remonter skulle erfordras ett belopp av 480,000 kronor i stället för nu föreslagna 400,000 kronor.

Beträffande de skäl motionären anført till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Kungl. Maj:t. Ordinarie reservationsanslaget till remonteringen har i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptagits med 418,000 kronor och beräknats på följande sätt:

<i>Utgifter.</i>	
Inköp av remonter	kronor 400,000: —
Transport-, rese- och diverse kostnader	» 75,000: —
Omkostnader vid depåerna	» 25,000: —
Å depå störtade remonter	» 23,750: —
	<u>523,750: —</u>
<i>Inkomster.</i>	
Utrangerade stambästar	kronor 90,600: —
Ersättning för till tjänstehästar uttagna stambästar	» 15,000: —
	<u>105,600: —</u>
	Återstod kronor 418,150: —
eller i runt tal av riksdagen beviljade	kronor 418,000: —

Kungl. Maj:t har nu föreslagit att under budgetåret 1926—1927 skulle inköpas ett antal av 400 remonter samt att medelinköpspriset för dessa borde beräknas till 1,000 kronor. Anslagsposten för inköp av remonter bör följaktligen upptagas med ett belopp av 400,000 kronor. För transport-, rese- och diverse kostnader har liksom hittills beräknats ett belopp av (187: 50 × 400 =) 75,000 kronor. Såsom omkostnader vid depåerna hava beräknats följande utgifter:

för Herrevadsklosters remontdepå	kronor	8,000: —
» Utnäslöts	»	1,500: —
» Gudhems	»	7,000: —
» Frösö	»	1,000: —
		Summa kronor 17,500: —

Antalet å depå störtade remonter har beräknats uppgå till 10 stycken och hava kostnaderna för dessas ersättande beräknats till 11,875 kronor.

Såsom inkomster under anslaget hava tidigare beräknats dels 90,600 kronor för 755 utrangerade hästar efter ett pris av 120 kronor per styck. Denna post har numera ansetts kunna ökas till 100,000 kronor. Ersättningen för uttagna stamhästar har beräknats uppgå till 15,000 kronor.

Remonteringsanslaget har för budgetåret 1926—1927 beräknats på följande sätt:

Utgifter.

Inköp av remonter	kronor	400,000: —
Transport, rese- och diverse kostnader	»	75,000: —
Omkostnader vid depåerna	»	17,500: —
Å depå störtade remonter	»	11,875: —
		Summa kronor 504,375: —

Inkomster.

Ersättning för utrangerade hästar	kronor	100,000: —
Ersättning för till tjänstehästar uttagna stamhästar	»	15,000: —
		Summa kronor 115,000: —
Återstående utgifter	»	389,375: —

I enlighet med ovanstående anslagsberäkning har Kungl. Maj:t för budgetåret 1926—1927 ansett ett belopp av i avrundat tal 390,000 kronor vara erforderligt. Med hänsyn till förefintliga reservationer å remonteringsanslaget har något särskilt anslag för ändamålet icke befunnits nödvändigt för budgetåret 1926—1927.

I fråga om antalet remonter, som under budgetåret 1926—1927 skola inköpas, har utskottet icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag. Vad åter angår medelinköpspriset på dessa remonter, har utskottet i anledning av vad motionären föreslagit och då en stegring av hästpriserna under den senaste tiden ägt rum, ansett sig böra föreslå att detta pris höjes från av Kungl. Maj:t föreslagna 1,000 kronor till 1,100 kronor. För inköp av remonter skulle alltså erfordras ett belopp av 440,000 kronor.

*Utskottets
yttrande.*

Beträffande övriga poster under remonteringsanslaget har utskottet icke funnit anledning till annan erinran än som betingas av den av utskottet föreslagna höjningen av medelpriset.

Enligt utskottets mening bör förevarande anslag för budgetåret 1926—1927 beräknas på följande sätt:

Utgifter.

Inköp av remonter	kronor	440,000: —
Transport-, rese- och diverse kostnader	»	75,000: —
Omkostnader vid depåerna	»	17,500: —
Å depå störtade remonter	»	12,875: —
		545,375: —

Inkomster.

Utrangerade stamhästar	kronor	100,000: —
Ersättning för till tjänstehästar uttagna stamhästar	»	15,000: —
		115,000: —
		Återstod kronor 430,375: —

Medelsbehovet synes i anslutning till ovanstående beräkning böra bestämmas till 431,000 kronor. Då emellertid reservationerna å anslaget vid ingången av budgetåret 1925—1926 uppgingo till 498,000 kronor torde något särskilt anslag icke erfordras för budgetåret 1926—1927.

På grund av vad utskottet sålunda anfört hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) i riksstaten för budgetåret 1926—1927 upptaga ordinarie reservationsanslaget till remontering utan angivet belopp:

b) i anledning av herr J. Fjellmans ovanberörda motion (II: 142) beräkna medelpriset för remont till 1,100 kronor.

Furagering.
[37.]

35:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 37) att minska ordinarie förslagsanslaget till furagering, nu 4,633,000 kronor, med 167,000 kronor till 4,466,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 141 och 142 av återopade statsrådsprotokollet.

Ordinarie förslagsanslaget till furagering har i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptagits med 4,633,000 kronor. Anslaget har därvid beräknats efter 1 krona 25 öre för häst och dag utom för de vid remontdepåerna befintliga remonterna, för vilka beräknats en årlig utfodringskostnad av 309 kronor för varje remont.

Frågarvarande anslag har nu för budgetåret 1926—1927 med hänsyn till de stegrade normalrationsprisen beräknats efter 1 krona 39 öre för häst och dag för de vid truppförbanden befintliga hästarna. Vad beträffar utfodringskostnaden för de vid remontdepåerna befintliga remonterna har härför be-

räknats enahanda belopp som för innevarande budgetår eller 309 kronor för remont.

Utkottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen må minska ordinarie förslagsanslaget till furagering, nu 4,633,000 kronor, med 167,000 kronor till 4,466,000 kronor.

36:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 38) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för *drift och underhåll av personautomobiler* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

Drift och underhåll av personautomobiler.

[38.]

37:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 39) att öka ordinarie reservationsanslaget till truppförbandens övningar, nu 1,549,000 kronor, med 58,000 kronor till 1,607,000 kronor.

Truppförbandens övningar.

[39.]

Utredningen å ärendet återfinnes å sid. 142—153 av åberopade statsrådsprotokollet.

Ordinarie reservationsanslaget till truppförbandens övningar är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med 1,549,000 kronor. Anslaget har beräknats sålunda:

Titel	I.	Hästlega	kronor	258,545:—
»	II.	Befälsövningar	»	100,000:—
»	III.	Vinterövningar	»	369,000:—
»	IV.	Truppförbandens övriga övningar	»	821,455:—
				Summa kronor 1,549,000:—

Tidigare hava å förevarande anslag under särskild titel beräknats medel till frivilliga övningar med landstormen. Från och med år 1922 har icke något belopp upptagits för sistnämnda ändamål.

Kungl. Maj:t har för budgetåret 1926—1927 beräknat övningsanslaget efter i huvudsak samma grunder som tidigare, dock med de förändringar att kostnaderna för traktamentsförhöjning upptagits å anslaget samt att medel beräknats för landstormsövningar, Kostnaderna å de särskilda titlarna skulle enligt Kungl. Maj:ts förslag utgöra:

Titel	I.	Hästlega	kronor	371,891:—
»	II.	Befälsövningar	»	127,400:—
»	III.	Vinterövningar	»	185,000:—
»	IV.	Truppförbandens övriga övningar	»	872,455:—
»	V.	Frivilliga övningar med landstormen	»	50,000:—
				Summa kronor 1,606,746:—

I anslutning till denna anslagsberäkning har av Kungl. Maj:t äskats ett belopp av 1,607,000 kronor.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till truppförbandens övningar, nu 1,549,000 kronor, med 58,000 kronor till 1,607,000 kronor.

Vinterrekryt- skola vid Södra skånska infanteriregementet. 38:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 40) hemställer utskottet,

[40.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för anordnande av *vinterrekryt-skola vid Södra skånska infanteriregementet* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 42,000 kronor.

Sjötransport- materiel för Karlskrona och Vaxholms grenadjär- regementens övningar. 39:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 41) att till förhyrande av sjötransportmateriel för Karlskrona och Vaxholms grenadjärregementens övningar för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 69,000 kronor.

[41.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 154 och 155 av åberopade statsrådsprotokollet.

Under de senare åren har å riksstaten varit upptaget ett särskilt extra anslag för bestridande av kostnader för förhyrning av sjötransportmateriel för Karlskrona och Vaxholms grenadjärregementens övningar. Anslaget för innevarande budgetår utgör 68,400 kronor.

Av det nu äskade beloppet 69,000 kronor hava 17,000 kronor beräknats för Karlskrona grenadjärregemente och 52,000 kronor för Vaxholms grenadjärregemente.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till förhyrande av *sjötransportmateriel för Karlskrona och Vaxholms grenadjärregementens övningar* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 69,000 kronor.

Fält- och fälttjänst- övningar samt luftförsvars- övningar. 40:o) Beträffande Kungl. Maj:ts framställningar i fråga om anslaget till fält- och fälttjänstövningar samt anslag för anordnande av luftförsvarsövningar (punkterna 42 och 43) har riksdagen redan fattat beslut; varom utskottet velat härigenom

[42 o. 43.]

erinra.

E. Sjukvård m. m.

41:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 44) att öka ordinarie reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m. nu, 666,000 kronor, med 34,000 kronor till 700,000 kronor.

Sjukvårds-
anslaget.
[44.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 157—160 av åberopade statsrådsprotokollet.

Ordinarie reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m. har i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptagits med 666,000 kronor, och har till det ordinarie anslaget förstärkning anvisats ett extra anslag av 245,000 kronor. För de med ifrågavarande anslag avsedda ändamål hava således för budgetåret 1925—1926 anvisats tillhoppa 911,000 kronor.

Sammanlagda medelsbehovet för sjuk- och veterinärvård m. m. under budgetåret 1926—1927 har av departementschefen angivits till 798,000 kronor, vilket belopp emellertid med hänsyn till förefintliga besparingar ansetts kunna nedsättas till 700,000 kronor. Det minskade medelsbehovet är för- anlett av den i anledning av övergången till den nya försvarsorganisationen verkställda minskningen av personalen.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m., nu 666,000 kronor, med 34,000 kronor till 700,000 kronor.

42:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 45) hemställer utskottet,

att riksdagen må i likhet med vad för innevarande budget- år ägt rum till bestridande av kostnaderna för *arméns bakteriologiska laboratorium* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 2,000 kronor.

Arméns
bakteriolo-
giska labo-
ratorium.
[45.]

43:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 46) hemställer utskottet,

att riksdagen må i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum till befrämjande av det *frivilliga sjukvårds- väsendet i krig* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra re- servationsanslag av 20,000 kronor.

Frivilliga
sjukvårds-
väsendet
i krig.
[46.]

44:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 47) att till uppförande av en skosmedja m. m. för Norrlands dragonregemente för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 65,000 kronor.

Skosmedja för
Norrlands
dragon-
regemente.
[47.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 161—163 av åberopade statsråds- protokollet.

Av den i statsrådsprotokollet lämnade redogörelsen framgår, att de lokala anordningarna för hovbeslag vid Norrlands dragonregemente äro synnerligen otillfredsställande. För olägenheternas avhjälpande erforderliga åtgärder — vilka hittills fått anstå i avvaktan på försvarsväsendets omorganisation — borde därför enligt departementschefens mening med det snaraste vidtagas. Mot det av arméförvaltningen i sådant syfte framlagda förslaget om uppförande av en nybyggnad för skosmedja och skostall jämte vissa andra lokaler hade departementschefen icke något att erinra.

Utskottets
yttrande.

Utskottet, som inhämtat att genom den i samband med den nya härordningen beslutade minskningen av Norrlands dragonregemente i Umeå några utrymmen icke stå att vinna, som kunna för ifrågavarande ändamål disponeras, har ansett sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag om uppförande av en särskild skosmedja.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till uppförande av en *skosmedja m. m.* för *Norrlands dragonregemente* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 65,000 kronor.

F. Vapen och ammunition.

Vapen och ammunition m. m.
[48 o. 49.] 45:o) Beträffande Kungl. Maj:ts framställningar under rubriken »Vapen och ammunition» avseende vapenanslaget och engångskostnader för anskaffning av artillerimateriel (punkterna 48 och 49) har riksdagen redan fattat beslut, varom utskottet velat här

erinra.

G. Byggnader och ingenjörmateriel.

Byggnadsanslaget.
[50.] 46:o) Beträffande Kungl. Maj:ts framställning rörande byggnadsanslaget (punkt 50) har riksdagen redan fattat beslut; varom utskottet velat här

erinra.

Kostnader till följd av uppskjutande tillsvidare av arbetena å uppförande av kasernetablissemang för Södra skånska infanteriregementet.
47:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 51) att för bestridande av de särskilda *kostnader, som blivit en följd av uppskjutande tillsvidare av arbetena å uppförande av kasernetablissemang för Södra skånska infanteriregementet*, för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 9,000 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 178 och 179.

För bestridande av de särskilda kostnader, som kunde bliva en följd av uppskjutande tillsvidare av pågående arbeten å uppförande av kaserneta-

[51.]

blissemang för Södra skånska infanteriregementet, anvisade 1919 års riksdag å tilläggsstat för samma år ett anslag av 75,000 kronor. För samma ändamål hava sedermera anvisats å tilläggsstaterna för åren 1921 och 1922 respektive 10,000 kronor och 13,000 kronor samt å riksstaten för budgetåret 1923—1924 16,000 kronor och för budgetåret 1924—1925 15,000 kronor. Härjämte har Kungl. Maj:t genom brev den 18 november 1922 för enahanda ändamål anvisat ett belopp av 3,700 kronor att utgå från lantförsvarets anslag till extra utgifter.

För innevarande budgetår beräknades kostnaderna för ändamålet av arméns kasernbyggnadsnämnd till 14,000 kronor. Med hänsyn emellertid till att besparingar förefunnos å tidigare medelsanvisningar erfordrades en anslagssumma av allenast 9,000 kronor, vilket belopp av riksdagen anvisades.

Med avseende å kostnaderna för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1926—1927 har nu arméförvaltningen anfört, att ämbetsverket, under förutsättning att förändrade dispositioner beträffande arbetena med uppförande av nämnda kasernetablissemang icke komme att vidtagas före den 1 juli 1927, ansåge, att för sagda budgetår borde beräknas ett belopp av samma storlek, som för innevarande budgetår ansetts vara erforderligt, eller 14,000 kronor.

Sedan särskilda sakkunniga tillkallats för undersökning och avgivande av förslag rörande ersättning åt kommuner i anledning av de beslutade inskränkningarna i truppförbandens antal ävensom angående den framtida användningen av ledigblivande kasernetablissemang, syntes det departementschefen böra ankomma på nämnda sakkunniga att verkställa utredning jämväl med avseende å ett lämpligt utnyttjande — genom försäljning eller annorledes — av de för ifrågavarande kasernbygge avsedda byggnadsmaterialierna. För budgetåret 1926—1927 borde dock medel, såsom hittills skett, begäras av riksdagen för bestridande av kostnader för tillsyn och underhåll m. m. av kasernbygget. Det för ändamålet erforderliga anslaget kunde dock begränsas till enahanda belopp som för innevarande budgetår, eller 9,000 kronor.

Enligt vad utskottet inhämtat, förefinnes en betydande reservation å förevarande anslag. Då härtill kommer att de av departementschefen omfördä materialierna numera försålts samt några nämnvärda kostnader enligt utskottets mening ej vidare böra ifrågakomma för bevakning och tillsyn av nämnda kasernetablissemang, har utskottet icke funnit skäl föreligga att tillstyrka beviljandet av ytterligare medel för ändamålet.

Utskottet hemställer alltså,

att Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke må av riksdagen bifallas.

48:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 52) hemställer utskottet,

Utskottets
yttrande.

Förbättringar
å vissa
skjutbanor.

[52.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *förbättringar å vissa skjutbanor* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

Uppförande
av en
manskaps-
barack å
Marma
skjutfält.
[53.]

49:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 53) att för uppförande av en manskapsbarack å Marma skjutfält för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 60,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 182 och 183 av återopade statsrådsprotokollet.

Arméförvaltningen har i ärendet anført, bl. a., att de för närvarande å Marma skjutfält befintliga förläggingsutrymmena visat sig vara otillräckliga, särskilt för underofficerare och manskap. För manskapet hade tidtals blott kunnat beräknas en luftkub av 8—9 kbm. i stället för de 15 kbm., som enligt arméförvaltningens sjukvårdsstyrelses kungörelse angående hälsovården vid armén den 15 augusti 1922 § 1 ävensom tjänstgöringsreglementet för armén § 133 beräknades vid förläggning av längre varaktighet i logement utan konstgjord ventilation, varjämte underofficerare och jämväl officerare måst inhysas primitivt. Behovet av förläggingsutrymme hade ej minskats efter den nya härordningens antagande.

Riksdagens militieombudsman hade i skrivelse till fortifikationsdepartementet hemställt, att anslagsäskanden, som av chefen för femte arméfördelningen gjorts för vinnande av bättre förläggingsförhållanden, måtte understödjas.

Enligt verkställd utredning skulle för avhjälpande av dessa olägenheter erfordras uppförande av ytterligare en barack för förläggning av manskap och jämväl av underofficerare för en beräknad kostnad av 60,000 kronor.

Utskottets
yttrande.

Utskottet, som icke velat motsätta sig Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får hemställa,

att riksdagen må för *uppförande av en manskapsbarack å Marma skjutfält* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 60,000 kronor.

Förbättring
och tillbygg-
nad av
vattenled-
ningsverket
i Boden.
[54.]

50:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 54) att för förbättring och tillbyggnad av vattenledningsverket i Boden för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 60,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 183—186 av återopade statsrådsprotokollet.

Departementschefen har i ärendet anført, att kostnaderna för verkställandet av den utvidgning av vattenledningsverket i Boden, vilken ägt rum enligt Kungl. Maj:ts i brev den 2 mars 1917 lämnade medgivande, bestritts av dåvarande Bodens municipalsamhälle. Detta förhållande hade icke för

samhället medfört någon delaktighet i äganderätten till vattenledningsanläggningen. Enligt det mellan kronan och samhället den 23 april 1917 träffade avtalet angående samhällets vattenförsörjning hade kronan däremot förbundit sig att tillhandahålla samhället en vattenmängd av minst 500 kubikmeter per dygn, med åliggande för samhället att för den levererade vattenmängden erlagga ersättning, som — i överensstämmelse med vad i förberörda brev angåves — enbart faststälts med hänsyn till vattenverkets drift- och underhållskostnad.

Den undersökning, som kommandanten föranstaltat med avseende å vattenledningsverkets nuvarande tillstånd, syntes ådagalägga, att vissa förbättrings- och tillbyggnadsarbeten vore oavvisligen påkallade för att säkerställa vattenförsörjningen. Vid sådant förhållande funne departementschefen sig böra tillstyrka, att nödiga arbeten beträffande vattenledningsanläggningen nu komme till utförande. Arméförvaltningen hade beräknat ett belopp av 60,000 kronor vara härför erforderligt.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må för *förbättring och tillbyggnad av vattenledningsverket i Boden* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 60,000 kronor.

51:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 55) att för utförande av förbättrad högtrycksångpanneanläggning inom Livgardets till häst kasern-etablissemang för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 31,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 186 och 187 av åberopade statsrådsprotokollet.

Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag innebär, att, sedan numera den ena av de vid Livgardet till häst befintliga högtrycksångpannorna måst kasseras, en ny ångpanna anskaffas och anläggningen i samband härmed ordnas så, att god driftsekonomi uppnås.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må för utförande av *förbättrad högtrycksångpanneanläggning inom Livgardets till häst kasernetablissemang* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 31,000 kronor.

52:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 56) att till förstärkning av uppvärmningsanläggningarna inom två kasernflyglar av Svea livgardes kasernetablissemang för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 46,000 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer å sid. 187 och 188 av åberopade statsrådsprotokollet.

De nu avsedda förstärkningsanordningarna äro erforderliga med hänsyn till den otillfredsställande beskaffenheten av uppvärmningsanordningarna inom vissa delar av Svea livgardes kasern.

Förbättrad högtrycksångpanneanläggning inom Livgardets till häst kasernetablissemang.

[55.]

Förstärkning av uppvärmningsanläggningarna inom två kasernflyglar av Svea livgardes kasernetablissemang.

[56.]

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *förstärkning av uppvärmningsanläggningarna inom två kasernflyglar av Svea livgardes kasernetablissemang* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 46,000 kronor.

Uppvärmningsanläggning inom Livgardets till häst kasernetablissemang

[57.]

53:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 57) att för fullbordandet av påbörjande arbeten med installerande av ny uppvärmningsanläggning inom Livgardets till häst kasernetablissemang för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 26,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 188 och 189 av åberopade statsrådsprotokollet.

Vid uppförandet av Livgardets till häst kasernetablissemang hade uppvärmningsanläggningen utförts med enbart varmluftsapparater. Sedan ifrågasvarande apparater numera på grund av långvarig användning måstkasseras, hava desamma ersatts med centralvärmeledning och har kostnaden härför bestritts av arméns byggnadsanslag. Kungl. Maj:ts föreliggande förslag avser att bereda medel för fullbordandet av värmeledningsanläggningen.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen må för fullbordandet av påbörjade arbeten med installerande av ny *uppvärmningsanläggning inom Livgardets till häst kasernetablissemang* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 26,000 kronor.

Uppförande av bilgarage för den till Linköping förlagda trängkåren.

[58.]

54:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 58) att det utav 1924 års riksdag för uppförande av bilgarage vid vissa truppförband för budgetåret 1924—1925 anvisade extra reservationsanslaget av 50,000 kronor må, till den del det icke disponerats för, uppförande av bilgarage vid Göta trängkår, användas för uppförande av dylikt garage vid Östgöta trängkår i Linköping.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 189 och 190 av åberopade statsrådsprotokollet.

Behovet av ett bilgarage vid trängkåren i Linköping anmäldes av arméförvaltningen redan vid angivandet av lantförsvarets medelsbehov för budgetåret 1924—1925, men föranledde framställningen då icke något förslag till riksdagen. Då en trängkår alltjämt skall vara förlagd i Linköping och ökade garageutrymmen för framtiden erfordras på grund av beslutet om uppsättande av bilkompanier vid varje trängkår, funne sig departementschefen böra tillstyrka fortifikationsdepartementets framställning om uppförande av bilgarage vid Östgöta trängkår. Med hänsyn därtill, att anslagets användning tidigare omförmäls för riksdagen, syntes riksdagens medgivande till den ifrågasatta ändrade dispositionen böra inhämtas.

Utskottet, som förutsätter att ifrågavarande för Östgöta trängkår avsedda byggnad icke kommer till utförande förrän det blivit bestämt, i vilket kasern-etablissemang kåren skall förläggas, och det visat sig, att behov av nytt garage är erforderligt, får i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

Utskottets
yttrande.

att riksdagen må medgiva, att det utav 1924 års riksdag för uppförande av bilgarage vid vissa truppförband för budgetåret 1924—1925 anvisade extra reservationsanslaget av 50,000 kronor må, till den del det icke disponerats för uppförande av bilgarage vid Göta trängkår, användas för uppförande av dylikt garage vid Östgöta trängkår i Linköping.

55:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 59) att till iståndsättande av sjukpaviljongen vid Jämtlands fältjägarregemente för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

Istånds-
sättande
av sjukpavil-
jongen vid
Jämtlands
fältjägar-
regemente.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 190 och 191 av åberopade statsrådsprotokollet.

[59.]

Genom eldsvåda vid Jämtlands fältjägarregemente den 20 oktober 1925 har sjukpaviljongens tredje våning och yttertaket fullständigt förstörts, varjämte underliggande delar även avsevärt skadats. Då ifrågavarande sjukpaviljong vore för regementet väl behövlig och snarast borde iståndsättas, har departementschefen ansett sig böra tillstyrka anvisandet av medel härför.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *iståndsättande av sjukpaviljongen vid Jämtlands fältjägarregemente* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

56:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 60) dels att från och med budgetåret 1926—1927 i riksstaten uppföra ordinarie reservationsanslaget till ingenjörmateriel utom flygmateriel under benämning »Ingenjörmateriel», dels ock att under detta anslag anvisa ett belopp av 191,800 kronor.

Ingenjörsmateriel.

[60.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 191 av åberopade statsrådsprotokollet.

Ordinarie reservationsanslaget till ingenjörmateriel utom flygmateriel har i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptagits med 96,600 kronor. Till det ordinarie anslagens förstärkning har för samma budgetår anvisats ett extra anslag av 95,200 kronor. Sammanlagda medelsbehovet för här ifrågavarande ändamål har alltså uppskattats till 191,800 kronor.

Med hänsyn till att flygvapnet från och med budgetåret 1926—1927 kommer att organiseras såsom självständigt vapen vid sidan av arméorganisationen, hava orden »utom flygmateriel» nu ansetts böra utgå ur förevarande anslagsrubrik.

Medelsbehovet för här ifrågavarande ändamål har för budgetåret 1926—1927 i sin helhet beräknats under det ordinarie anslaget och uppskattats till enahanda belopp, som för innevarande budgetår eller 191,800 kronor.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) från och med budgetåret 1926—1927 i riksstaten uppföra ordinarie reservationsanslaget till ingenjörmateriel utom flygmateriel under benämning »Ingenjörmateriel»,

b) under detta anslag anvisa ett belopp av 191,800 kronor.

Försök med
ny ingenjör-
materiel.

[61.]

57:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 61) att tillförsök med ny ingenjörmateriel för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 200,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 192—194 av återopade statsrådsprotokollet.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag anvisade 1925 års riksdag för budgetåret 1925—1926 dels för försök med ny ingenjörmateriel ett extra reservationsanslag av 94,000 kronor, dels till radiomateriel ett extra reservationsanslag av 120,000 kronor.

Arméförvaltningen har framhållit, att de försök, som på bekostnad av ovannämnda anslag komme att utföras under innevarande budgetår, behöfve fortsättas under budgetåret 1926—1927.

Enligt av ämbetsverket uppgjord beräkning skulle det sammanlagda anslagsbehovet för de fortsatta försöken uppgå till:

för signalmateriel (utom radiomateriel och fordon)	kronor	22,000:—
» radiomateriel	»	120,000:—
» anspanssfordon och transportvelocipeder	»	51,000:—
» motorfordon	»	165,000:—
» fältelektricitetsverk	»	14,000:—
» diverse mindre försök samt oförutsedda behov	»	10,000:—
	<u>Summa kronor</u>	<u>382,000:—</u>

Departementschefen har i ärendet anfört bland annat följande: »Ehuru jag finner det önskvärdt, att hela det av arméförvaltningen äskade beloppet kunde ställas till förfogande, nödgas jag av statsfinansiella skäl för närvarande inskränka mig till att förorda anvisandet av allenast omkring hälften av det begärda anslaget, eller 200,000 kronor. Rörande anslagets användning torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att framdeles meddela beslut.»

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till försök med ny ingenjörmateriel för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 200,000 kronor.

58:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 62) att till bestridande av engångskostnader för anskaffning av ingenjörmateriel för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 122,000 kronor.

*Engångs-
kostnader för
anskaffning
av ingenjör-
materiel.*

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 194 och 195 av åberopade statsrådsprotokollet.

[62.]

I kostnadsberäkningarna för den nya härordningen hava, såsom förut nämnts, upptagits vissa engångskostnader för materielanskaffning. Ifrågasvarande kostnader avses att fördelas på en period av tio år. Bland den till anskaffning avsedda materielen ingår följande ingenjörmateriel till nedan angivna kostnadsbelopp:

radiomateriel	kronor	700,000: —
tung pontonmateriel	»	250,000: —
diverse fortifikationsmateriel	»	270,000: —
	<u>Summa kronor</u>	<u>1,220,000: —</u>

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till bestridande av *engångskostnader för anskaffning av ingenjörmateriel* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 122,000 kronor.

59:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 63) att till anskaffning av viss ballongmateriel för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 47,500 kronor.

*Ballong-
materiel.*

[63.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 195 och 196 av åberopade statsrådsprotokollet.

Ifrågasvarande förslag avser att bereda medel för anskaffning av två nya ballonghöljen efter ett pris av 23,750 kronor per styck.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till anskaffning av viss *ballongmateriel* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 47,500 kronor.

60:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 64) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för upprätthållande av *arméns brevduveväsende* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 4,400 kronor.

*Arméns
brevduve-
väsende.*

[64.]

61:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 65) att till fortifikationsdepartementets åtgärder för industriens krigsorganisation för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 21,000 kronor.

*Fortifikations-
departemen-
tets åtgärder
för industri-
ens krigs-
organisation.*

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 197 av åberopade statsrådsprotokollet.

[65.]

På därom av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen till 1925 års riksdag gjord framställning anvisade riksdagen för innevarande budgetår ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor till åtgärder för industriens krigsorganisation. Detta belopp fördelades sedermera av Kungl. Maj:t med 70,000 kronor för artilleridepartementets och 30,000 kronor för fortifikationsdepartementets räkning.

Arméförvaltningen har nu anfört, att, därest det på fortifikationsdepartementet ankommande arbetet för industriens krigsorganisation skulle kunna fortsättas under budgetåret 1926—1927 med samma hastighet som för närvarande, erfordrades jämväl för sagda budgetår ett belopp av 30,000 kronor. Med hänsyn emellertid till, att å staten för fortifikationen upptagits kostnaden för avlönande av en radioingenjör med 9,000 kronor har här ifrågasvarande anslagsbehov ansetts kunna minskas till 21,000 kronor.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:t förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *fortifikationsdepartementets åtgärder för industriens krigsorganisation* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 21,000 kronor.

Inköp av ett intill Bodens artilleriregementes övningsfält gränsande område.

62:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 66) att för inköp av ett intill Bodens artilleriregementes övningsfält gränsande område för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 12,300 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 198 av återopade statsrådsprotokollet.

[66.]

Kommandanten i Boden har i ärendet anfört, bland annat, att därest här ifrågasvarande område inköptes, skulle regementet ej mindre återfå den mark, vilken genom en år 1924 lagakraftvunnen rågångsreglering fränkänts detsamma, än även erhålla ett ytterligare område, som avsevärt skulle utöka regementets förut knappt tillmätta exercisfält. Ifrågasvarande markförvärv vore även utomordentligt förmånligt för en framtida utveckling av flygfältet, till vilket den för inköp avsedda hemmansdelen gränsade på en sträcka av icke mindre än 250 meter. Härtill komme, att genom områdets förvärvande någon kostsam omläggning av regementets genom rågångsregleringen minskade idrottsplats icke behövde ifrågakomma.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen må för *inköp av ett intill Bodens artilleriregementes övningsfält gränsande område* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 12,300 kronor.

Upprensning av Rocksta-ån.

[67.]

63:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 67) att för bestridande av kostnaderna för upprensning av Rocksta-ån för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 41,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 199 och 200 av återopade statsrådsprotokollet.

Departementschefen har i ärendet anfört, att den i ärendet förebragta utredningen syntes ådagalägga, att åtgärder för upprensning av Rocksta-ån snarast böra vidtagas till förebyggande av skada å kronans anläggningar vid Åkers krutbruk. Vid sådant förhållande och då, enligt vad utredningen gäve vid handen, man icke skäligen kunde påfordra, att de enskilda jordägare, vilkas markområden berördes av regleringsarbetet, skulle deltaga i kostnaderna för arbetets utförande, funne sig departementschefen böra tillstyrka, att kronan bestrede dessa kostnader, vilka i sin helhet borde upptagas under fjärde huvudtiteln.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må för bestridande av kostnaderna för *upprensning av Rocksta-ån* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 41,000 kronor.

H. Diverse.

64:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 68) att minska ordinarie förslagsanslaget till ersättning för rustning och rotering, nu 460,000 kronor, med 40,000 kronor till 420,000 kronor.

*Ersättning
för rustning
och rotering.*

[68.]

Den föreslagna nedsättningen beträffande förevarande anslag är motiverad av avgången utav personal och hästar.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må minska ordinarie förslagsanslaget till ersättning för rustning och rotering, nu 460,000 kronor, med 40,000 kronor till 420,000 kronor.

65:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 70) att dels i riksstaten uppföra ett ordinarie anslag, benämnt »Semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare, förslagsanslag», dels ock under detta anslag anvisa ett belopp av 160,000 kronor.

*Semester åt
vid lantförsvaret
anställda ar-
betare.*

[70.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 202 av återopade statsrådsprotokollet.

Med anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställningar har riksdagen under en följd av år anvisat ett extra anslag för beredande av semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare. I riksstaten för innevarande budgetår är anslaget upptaget med 135,000 kronor.

Såsom för riksdagen tidigare anmälts, har Kungl. Maj:t genom brev den 24 juli 1919 meddelat närmare bestämmelser i ämnet.

Den nu föreslagna höjningen av anslagsbeloppet för beredande av semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare är föranledd av de ökade utgifterna för ändamålet. Denna ökning av utgifterna är huvudsakligen orsakad av det vid 1924 års riksdag fattade beslutet, att kostnaderna för dyrtidstillägg till arbetare vid armén icke skall bestridas av anslaget till dyrtidstillägg utan inräknas bland utgifterna å vederbörliga underhållsanslag. Då ifrågavarande anslag i kostnadsberäkningen för den nya försvarsorganisationen upptagits bland ordinarie utgifter, har anslaget nu i riksstaten ansetts böra uppföras såsom ordinarie anslag.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen må

- a) i riksstaten uppföra ett ordinarie anslag, benämnt »Semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare, förslagsanslag»,
- b) under detta anslag anvisa ett belopp av 160,000 kronor.

66:o) Beträffande Kungl. Maj:ts framställning i fråga om anslag för bestridande av vissa kostnader i samband med generalstabens samt artilleri- och ingenjörhögskolans inflyttning i nya lokaler (punkt 71) har riksdagen redan fattat beslut; varom utskottet velat härigenom

erinra.

Vissa kostnader i samband med generalstabens samt artilleri- och ingenjörhögskolans inflyttning i nya lokaler.

[71.]

67:o) I anslutning till tidigare av riksdagen fattat beslut i fråga om de allmänna grunderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst får utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts under punkt 72 framställda förslag, hemställa,

Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid lantförsvaret.

[72.]

att riksdagen må för bestridande av kostnaderna för *dyrtidstillägg åt befattningshavare vid lantförsvaret* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 6,000,000 kronor.

III. SJÖFÖRSVARET.

A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

68:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 73) att *dels* godkänna det vid statsrådsprotokollet fogade förslag till stat för marinförvaltningen att tillämpas under tiden 1 november 1926—30 juni 1927, *dels* medgiva, att den nu gällande staten för marinförvaltningen må tillämpas till och med den 31 oktober 1926, *dels ock* öka ordinarie förslagsanslaget till marinförvaltningen, nu 225,970 kronor, med 22,930 kronor till 248,900 kronor.

Marin-
förvaltningen.
[73.]

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 210—213.

Det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget till stat för marinförvaltningen är av följande lydelse:

löner till kemist och andre kemist, förslagsvis	kr. 18,000: —
löner till övrig ordinarie personal, förslagsvis	» 159,700: —
arvode till chefen för fortifikationsavdelningen	» 1,170: —
arvoden till expeditiionsunderofficerare	» —
vikariatsersättningar, förslagsvis	» 2,500: —
avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. (härin ingår arvode till advokatfiskal med 4,000 kronor)	» 79,000: —
<hr/>	
Summa förslagsanslag kr. 260,370: —	

Anm. För pensionerade underofficerare avsedda befattningar skola, därest Kungl. Maj:t icke annorlunda bestämmer, tillsvidare bestridas av personal å övergångsstat.

Vidare har av Kungl. Maj:t för budgetåret 1926—1927 äskats ett extra anslag av 12,100 kronor till upprätthållande av marinförvaltningens verksamhet. Tidigare har för ifrågavarande ändamål anvisats ett extra anslag av 36,400 kronor.

De av Kungl. Maj:t föreslagna förändringarna i fråga om marinförvaltningens stat hänföra sig till 1925 års riksdags beslut rörande försvarsväsendets ordnande, enligt vilket beslut viss å staten uppförd personal skall indragas, varemot till marinförvaltningen skall överflyttas den revision av fartygsredogörelserna, som för närvarande äger rum å flottans stationer. Sistnämnda revision borde enligt departementschefens mening från och med den 1 november 1926 förläggas till marinförvaltningen.

Utskottet, som ansett sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts beräkning av anslaget till marinförvaltningen för budgetåret 1926—1927, har icke heller funnit anledning till erinran mot tiden för tillämpningen av de föreslagna staterna. Jämväl i fråga om anslaget till upprätthållande av marinförvaltningens verksamhet biträder utskottet Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottets
yttrande.

Utskottet vill erinra om att ett i motionen II: 96 framställt yrkande om viss ändring i fråga om den för marinförvaltningen avsedda personalen behandlats under under punkt 5:o här ovan.

Beträffande förevarande ordinarie anslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 7 januari 1926 fogade förslag till stat för marinförvaltningen att tillämpas under tiden 1 november 1926—30 juni 1927,

b) medgiva, att den nu gällande staten för marinförvaltningen må tillämpas till och med den 31 oktober 1926,

c) öka ordinarie förslagsanslaget till marinförvaltningen, nu 225,970 kronor, med 22,930 kronor till 248,900 kronor.

Marinförvaltningens verksamhet.

69:o) Under hänvisning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört får utskottet hemställa,

[74.]

att riksdagen må till upprätthållande av *marinförvaltningens verksamhet* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 12,100 kronor.

Avlöning till personal vid kårer och stater m. fl.

[75.]

70:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 75) att dels godkänna de vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 7 januari 1926 fogade förslag till stater för flottans officerskår, underofficerskår, sjömanskår och skeppsgossekår, kustartilleriets officerskår, underofficerskår och manskap m. fl., mariningenjörkåren, marinintendenturkåren, marinläkarkåren, flottans ecklesiastikstat och flottans poliskår m. fl., vid marin-staben anställd personal, sjöruddföringsbefälhavare med biträden, sjökrigshögskolan, sjökrigsskolan, marinens underofficersskolor och skeppsgosse-skolorna, att tillämpas under tiden 1 november 1926—30 juni 1927,

dels medgiva, att nu gällande stater under avlöningsanslaget må tillämpas till och med den 31 oktober 1926,

dels godkänna de i en vid nämnda statsrådsprotokoll fogad »Förteckning över i stat icke uppförda arvoden m. m.» under rubriken »A. Arvoden till ordinarie befattningshavare med avlöning från anslag under fjärde huvudtiteln, sjöförsvaret, m. fl.» upptagna arvoden,

dels ock minska ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid kårer och stater m. fl., nu 14,400,000 kronor, med 3,240,000 kronor till 11,160,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 214—230.

Motioner.

Uti en inom andra kammaren av herr *P. Pehrsson* väckt motion (nr 100) har hemställts, att riksdagen ville besluta

dels att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förnyad utredning och förslag, huru försvaret av Göteborg lämpligen bör ordnas,

dels att Älvsborgs kustartillerikår tills vidare måtte bibehållas och på grund därav staten för kustartilleriets officerskår, underofficerskår och manskap m. m., sådan denna föreslagits bliva sammansatt i statsverkspropositionen, måtte ökas med

3 kaptener,
 3 löjtnanter,
 1 underlöjtnant,
 5 underofficerare av 1. graden,
 12 » » 2. » ,
 13 » » 3. » ,

24 korpraler och

31 meniga; samt

att i anledning därav

det ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid kårer och stater m. fl. måtte ökas från 11,160,000 kronor med 121,000 kronor till 11,281,000 kronor;

det ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal å övergångsstat vid marinen måtte minskas från 1,685,000 kronor med 91,000 kronor till 1,594,000 kronor;

det extra förslagsanslaget till avskedsersättning åt övertaligt underbefäl, månadslönare m. fl. vid marinen måtte minskas från 485,000 kronor med 25,000 kronor till 460,000 kronor;

det ordinarie förslagsanslaget till förplägnad måtte ökas från 2,657,000 kronor med 12,000 kronor till 2,669,000 kronor;

det ordinarie reservationsanslaget till beklädnad måtte ökas från 1,195,000 kronor med 7,300 kronor till 1,202,300 kronor; samt

det ordinarie reservationsanslaget till kasern- och förplägnadsutredning måtte ökas från 160,000 kronor med 1,600 kronor till 161,600 kronor.

Vidare har i en av herr A. Å:son Törnkvist i Karlskrona inom andra kammaren väckt motion (nr 254) hemställt, att Vaxholms och Karlskrona kustartilleriregementen i stället för de enligt 1925 års riksdags beslut för dessa regementen angivna personalbeställningar i likhet med arméns regementen tilldelas vardera en organiserad musikkår enligt arméns typ III, eller: 1 musikdirektör, 1 musikstyckjunkare, 2 musiksergeanter, 2 musikflaggkorpraler, 2 musikkorpraler, 4 meniga hornblåsare samt 4 musikelever.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionerna.

1925 års riksdag har i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptagit ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid kårer och stater m. fl. med 14,400,000 kronor.

Kungl. Maj:t.

Anslaget var beräknat sålunda:

A. Avlöningsförmåner, upptagna i vederbörliga stater kronor 15,389,298: —
 B. Felräkningspenningar, *förslagsvis* » 2,400: —

C. Personliga lönetillägg	kronor	2,000: —
D. Månadslön, arvoden m. m. till personal vid flottans sjukhus i Karlskrona, <i>högst</i>	»	40,000: —
E. Arvoden m. m. enligt förteckning	»	113,218: —
F. Oförutsedda utgifter för uppehållande tillfälligtvis av uppbördsmanabefattningar m. m. samt för eventuellt behövlige ändringar i arvoden, <i>förslagsvis</i>	»	12,000: —
G. Ålderstillägg, <i>förslagsvis</i>	»	12,000: —
<hr/>		
Summa kronor		15,570,916: —

Då emellertid förslagen till stater för marinens militära kårer, i vad de avsågo det fast anställda manskapet, uppgjorts på grundval av den senast fastställda löneplanen för manskapet, men ett stort antal av manskapet var berättigat att även under budgetåret 1925—1926 uppbära avlöning enligt äldre löneplaner med högre belopp, ökades sistnämnda summa, 15,570,916 kronor, med ett belopp av 410,000 kronor. Däremot ansågs anslagssumman kunna minskas *dels* med 255,000 kronor med anledning av vakanser inom officersgraden, vilka icke kunde återbesättas, *dels* med 1,052,000 kronor med avseende därå, att 20 procent av antalet manskapsbeställningar å stat kunde antagas vara vakanta, *dels* med 200,000 kronor, motsvarande beräknad ersättning för tjänstebostäder. Det härigenom erhållna beloppet, i avrundat tal 14,474,000 kronor, ansågs slutligen kunna ytterligare minskas till i runt tal 14,400,000 kronor med hänsyn till den vakanssättning av ledigblivande officers- och underofficersbeställningar, som avsågs att äga rum under försättning av att förslaget till ny försvarsorganisation vunne riksdagens gillande.

För budgetåret 1926—1927 har Kungl. Maj:t förelagt riksdagen följande anslagsberäkning:

	Kronor.	Kronor.	Summa kronor.
A. Avlösningsförmåner, upptagna i vederbörliga stater för:			
Kårer och stater.			
Flottans officerskår, underofficerskår, sjömanskår och skeppsgossekår	7 645 685	—	—
Kustartilleriets officerskår, underofficerskår, manskap m. fl.	1 657 810	—	—
Mariningenjörkåren, marinintendenturkåren, marinläkarekåren m. fl.	1 132 706	—	—
Vid marininstaben anställd personal	38 988	—	—
Sjörullföringsbefälhavare med biträden	32 490	10 507 679	—
Undervisningsverken.			
Sjökrigshögskolan	29 930	—	—
Sjökrigsskolan	41 753	—	—
Marinens underofficersskolor	13 500	—	—
Skeppsgosseskolorna	61 114	146 297	10 653 976
B. Felräkningspenningar, förslagsvis	—	—	2 400
C. Inkvarteringsbidrag till kadetter m. fl., förslagsvis	—	—	7 000
D. Månadslön, arvoden m. m. till personal vid flottans sjukhus i Karlskrona, högst	—	—	40 000
E. Arvoden enligt förteckning	—	—	42 682
F. Kostnader för musikelever vid kustartilleriet	—	—	500
G. Oförtursedda utgifter för uppehållande tillfälligtvis av uppborrdsmannabefattningar m. m. samt för eventuellt behövliga ändringar i arvoden, förslagsvis	—	—	20 000
H. Ålderstillägg, förslagsvis	—	—	8 800
Summa kronor	—	—	10 775 358

Härutöver beräknas erforderligt för tiden 1 juli—31 oktober 1926:

Avlöning till officerare, underofficerare, mariningenjörer, marinintendenter och marinläkare (se övergångsstaten)	kronor 580 000:—		
Avlöning till manskap vid flottan	” 11 000:—		
” ” ” ” kustartilleriet	” 38 000:—		
Arvoden till poliskonstaplar	” 10 000:—		
Merkostnad för diverse i vederbörliga stater upptagna belopp för arvoden m. m.	” 23 000:—	kronor	662 000:—
Merkostnad för arvoden, motsvarande skillnaden under 4 månader mellan gällande och nu framlagd arvodesförteckning	”	”	23 500:—
Merkostnad på grund av att en del manskap åtnjuter avlöning enligt äldre avlöningsbestämmelser	”	”	200 000:—
Summa kronor			11 660 858:—

Å andra sidan böra avgå:

För tjänstebostäder	kronor 175 000:—		
För vakanta beställningar för officerare, underofficerare m. fl., vilka icke kunna återbesättas	” 200 000:—		
För vakanta löner till högbåtsmän	” 125 000:—	”	500 000:—

Återstår summa förslagsanslag kronor 11 160 858:—

eller avrundat **11 160 000 kronor.**

I fråga om kustartilleriets stater har departementschefen framhållit, att han funnit de skäl beaktansvärda, som av myndigheterna anförts för att beträffande manskapsstyrkan vid kustartilleriet utsträcka tidsperioden för övergången till den nya organisationen. Föreskrift hade utfärdats rörande minskning av ifrågasatt manskapsbeställningar redan från och med den 1 november 1925. Med hänsyn jämväl till den besparing, som härigenom vunnes under innevarande budgetår, ansåg sig departementschefen kunna ifrågasätta den avvikelser från planen för övergången till den nya marinorganisationen, att antalet manskapsbeställningar vid kustartilleriet icke förrän den 1 november 1927 nedbringades till det i den nya staten upptagna antal. Antalet dylika beställningar borde under anställningsåret 1926—1927 lämpligen bestämmas till högst 650, varav 10 flaggkorpraler, 250 korpraler och 390 meniga, vilket antal alltså borde upptagas i nu förevarande statsförslag.

Beträffande staten för marinförvaltningen är att märka att till densamma överförts vissa kostnader för marinattachéernas verksamhet, varigenom staten ökats med 36,000 kronor.

I staten för mariningenjörkåren, marinintendenturkåren, marinläkarkåren, flottans ecklesiastikstat och flottans poliskår m. fl. har Kungl. Maj:t upptagit nedanstående nya arvoden:

Lönefyllnad till specialingenjör av 3. graden, verkstadsin-

genjör vid flottans station i Karlskrona kronor 480:—

Arvode åt en röntgenläkare vid flottans sjukhus i Karlskrona » 2,300:—

Å arvodesförteckningen slutligen har uppförts ett arvode av 600 kronor till underekipagemästaren vid flottans station i Karlskrona, varjämte i ett par fall mindre jämkningar i nu utgående arvoden skett.

I övrigt hava i fråga om detta anslag endast föreslagits sådana förändringar, som betingats av 1925 års riksdagsbeslut rörande försvarsväsendets ordnande.

Utskottets
yttrande.

Med hänsyn till att 1925 års riksdag fattat beslut rörande ordnandet av Göteborgs försvar, kan utskottet för sin del icke finna skäl föreligga att nu göra denna fråga till föremål för sådan ytterligare utredning, som i motionen II: 100 påyrkats. Då utskottet alltså anser sig böra avstyrka motionen i denna del, följer härav, att utskottet ej heller kan förorda motionen, i vad den avser bibehållandet av Älvsborgs kustartillerikår och anvisandet av härför erforderliga medel.

Jämväl den rubbning av 1925 års riksdags beslut, som i motionen II: 254 ifrågasatts beträffande organiserandet av musikkårerna vid Vaxholms och Karlskrona kustartilleriregementen, anser sig utskottet böra avstyrka.

Den av Kungl. Maj:t framlagda anslagsberäkningen har icke givit utskottet anledning till erinran. I fråga om arvodet till röntgenläkare vid flottans sjukhus i Karlskrona har utskottet dock velat uttala, att utskottet förutsätter, att några ytterligare kostnader för avlöning av personal icke uppkomma i anledning av de utav Kungl. Maj:t föreslagna anordningarna för

röntgenbehandling vid sjukhuset. Under punkt 97:o) här nedan har utskottet tillstyrkt anvisandet av medel för komplettering av sjukhusets röntgenutrustning.

Beträffande kostnaderna för marinattachéernas verksamhet, får utskottet hänvisa till sitt uttalande under punkt 5:o) i fråga om militärattachéerna.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å herr P. Pehrssons motion II:100 och herr Törnkvists i Karlskrona motion II:254,

a) godkänna de vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 7 januari 1926 fogade förslag till stater för flottans officerskår, underofficerskår, sjömanskår och skeppsgossekår, kustartilleriets officerskår, underofficerskår och manskap m. fl., mariningenjörkåren, marinintendenturkåren, marinläkarkåren, flottans ecklesiastikstat och flottans poliskår m. fl., vid marin-staben anställd personal, sjörullföringsbefälhavare med biträden, sjökrigshögskolan, sjökrigsskolan, marinens underofficersskolor och skeppsgosseskolorna, att tillämpas under tiden 1 november 1926—30 juni 1927,

b) medgiva, att nu gällande stater under avlöningsanslaget må tillämpas till och med den 31 oktober 1926,

c) godkänna de i en vid samma protokoll fogad »Förteckning över i stat icke uppförda arvoden m. m.» under rubriken »A. Arvoden till ordinarie befattningshavare med avlöning från anslag under fjärde huvudtiteln, sjöförsvaret, m. fl.» upptagna arvoden,

d) minska ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid kårer och stater m. fl., nu 14,400,000 kronor, med 3,240,000 kronor till 11,160,000 kronor.

71:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 76) hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) i riksstaten uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Avlöning till personal å övergångsstat vid marinen, förslagsanslag»,

b) under detta anslag anvisa ett belopp av 1,685,000 kronor.

Avlöning till personal å övergångsstat vid marinen.

[76.]

72:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 77) att till bestridande av kostnaderna för avskedsersättning för övertaligt underbefäl, månads-lönare m. fl. vid marinen för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 485,000 kronor.

Beträffande utredningen får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 230 och 231.

Enligt 1925 års beslut i fråga om marinens organisation må efter enahanda grunder, som fastställts med avseende å motsvarande personal vid

Avskeds-
ersättning.

[77.]

armén, särskild avskedsersättning utgå till visst övertaligt underbefäl, ävensom till civil personal — verkmästare, poliser, förmän och daglönare m. fl. med viss anställningstid — vilken icke kan erhålla fortsatt statsanställning. Under innevarande budgetår uppkommande kostnader för beredande av avskedsersättning åt övertalig personal skola bestridas av de anslag, från vilka personalens avlöning utgår.

Genom brev den 9 oktober 1925 har Kungl. Maj:t meddelat närmare bestämmelser i fråga om avskedsersättning åt övertaliga korpraler vid kustartilleriet. Enligt vad av statsrådsprotokollet framgår, är det departementschefens avsikt att framdeles underställa Kungl. Maj:ts prövning förslag till närmare bestämmelser med avseende å avskedsersättning m. m. dels till underbefäl vid flottan, dels till övrig här omhandlad personal.

För budgetåret 1926—1927 borde ett särskilt anslag av riksdagen äskas för bestridande av kostnaderna för avskedsersättning åt såväl övertaligt underbefäl som ock övrig här ovan avsedd personal.

Kostnaderna för avskedsersättning åt underbefäl kunde för budgetåret 1926—1927 beräknas till i runt tal 100,000 kronor åt civil personal till 385,000 kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, hemställer,

att riksdagen må till bestridande av kostnaderna för *avskedsersättning åt övertaligt underbefäl, månadslönare m. fl. vid marinen* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 485,000 kronor.

Avlöning till icke ordinarie personal å stationskontoren m. fl. expeditioner.

73:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 78) att dels i riksstaten upptaga ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Avlöning, till icke ordinarie personal å stationskontoren m. fl. expeditioner», dels ock under detta anslag anvisa ett belopp av 67,000 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 231 och 232.

[78.]

Alltsedan år 1919 hava på extra stat upptagits anslag för anställande av extra biträden å flottans stationer och inom kustfästningarna. Från anslaget har utgått avlöning till manliga och kvinnliga biträden, vilka tagits i anspråk för utförande av vissa intendenturgöromål. För innevarande budgetår har dylikt anslag upptagits med 75,000 kronor.

Enligt planen för den nya organisationen räknas, på grund av beskärningen av marinintendenturkåren, med ett permanent behov av dylika arbetskrafter, och anslaget har till följd härav i kostnadsberäkningen för den nya organisationen upptagits såsom ordinarie. Med hänsyn till att extra biträden för framtiden icke avsetts till användning inom kustfästningarna, har anslaget erhållit ändrad benämning. Medelsbehovet har beräknats till 55,000 kronor, varvid förutsatts, att fem biträdesbefattningar med en beräknad avlöning av sammanlagt 11,000 kronor skulle överflyttas till marinförvaltningen.

För budgetåret 1926—1927 har medelsbehovet under anslaget av Kungl. Maj:t beräknats till 67,000 kronor.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

- a) i riksstaten upptaga ett nytt ordinarie anslag, benämmt »Avlöning till icke ordinarie personal å stationskontoren m. fl. expeditioner»,
b) under detta anslag anvisa ett belopp av 67,000 kronor.

74:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 79) att minska ordinarie förslagsanslaget till rekryteringskostnader, nu 192,400 kronor, med 58,400 kronor till 134,000 kronor.

Rekryterings-
kostnader.

[79.]

Beträffande utredningen får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 232 och 233.

Ordinarie förslagsanslaget till rekryteringskostnader har i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptagits med ett belopp av 192,400 kronor.

Anslaget har beräknats sålunda:

Titel	I.	Rekryteringsmedel	kronor	74,150:—
»	II.	Avskedspremier	»	101,900:—
»	III.	Civilanställning	»	16,400:—
			<u>Summa kronor</u>	<u>192,450:—,</u>

vilket belopp avrundats till ovanberörda anslagssumma 192,400 kronor.

I kostnadsberäkningarna för den nya marinorganisationen har anslaget beräknats på följande sätt:

Titel	I.	Rekryteringsmedel	kronor	48,125:—
»	II.	Avskedspremier	»	76,000:—
»	III.	Civilanställning	»	10,000:—
			<u>Summa kronor</u>	<u>134,125:—</u>

eller i avrundat tal 134,000 kronor.

Med hänsyn till storleken av utgiftsbelastningen å anslaget under senast förflutna budgetår har anslaget för budgetåret 1926—1927 icke ansetts behöva beräknas till högre belopp än som upptagits i kostnadsberäkningarna för den nya organisationen.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må minska ordinarie förslagsanslaget till rekryteringskostnader, nu 192,400 kronor, med 58,400 kronor till 134,000 kronor.

75:o) Kungl. Maj:t har nu föreslagit riksdagen (punkt 80) att dels godkänna vid statsrådsprotokollet fogat förslag till stat för marinens reservstat att gälla för budgetåret 1926—1927,

Marinens
reservstat.

[80.]

dels medgiva, att personal, som med rätt till pension under budgetåret 1926—1927 avgår från reservstat, må under sin återstående livstid uppbära

pension av statsmedel med i förenämnda kungörelse den 18 juni 1925 (nr 290) angivna belopp,

dels och öka ordinarie förslagsanslaget till marinens reservstat, nu 54,000 kronor, med 600 kronor till 54,600 kronor.

I fråga om utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 233 och 234.

Förevarande anslag har i överensstämmelse med den av 1925 års riksdag beslutade löne- och pensionsregleringen för marinens reservstatspersonal beräknats på följande sätt:

löner	kronor 43,641: —
avlöningsstillägg	» 4,170: —
rese- och traktamentskostnader	» 2,000: —
pensioner	» 4,800: —
	<hr/>
	Summa kronor 54,611: —

eller i avrundat tal 54,600 kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot den av Kungl. Maj:t verkställda anslagsberäkningen, hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 7 januari 1926 fogat förslag till stat för marinens reservstat att gälla för budgetåret 1926—1927,

b) medgiva, att personal, som med rätt till pension under budgetåret 1926—1927 avgår från reservstat, må under sin återstående livstid uppbära pension av statsmedel med i förenämnda kungörelse den 18 juni 1925 (nr 290) angivna belopp,

c) öka ordinarie förslagsanslaget till marinens reservstat, nu 54,000 kronor, med 600 kronor till 54,600 kronor.

Marinens
reserv-
personal.
[81.]

76:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 81) att minska ordinarie förslagsanslaget till marinens reservpersonal, nu 151,700 kronor, med 34,700 kronor till 117,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 234 och 235.

Förevarande anslag har av Kungl. Maj:t beräknats på följande sätt:

Avlöning och ekiperingshjälp	kronor 102,168: —
Pensioner	» 7,000: —
Rese- och traktamentskostnad	» 8,000: —
	<hr/>
	Summa kronor 117,168: —

eller i avrundat tal 117,000 kronor.

Minskningen av anslaget är beroende av den nya marinorganisationen.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må minska ordinarie förslagsanslaget till marinens reservpersonal, nu 151,700 kronor, med 34,700 kronor till 117,000 kronor.

77:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 82) att öka ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar, nu 100,000 kronor, med 20,000 kronor till 120,000 kronor.

Rese- och traktamentspenningar.

[82.]

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 235 och 236.

Ökningen av anslaget är beroende av att detsamma under de senaste åren visat överskridanden samt att hittills från särskilt förstärkningsanslag bestridda kostnader numera inberäknats under det ordinarie anslaget.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må öka ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar, nu 100,000 kronor, med 20,000 kronor till 120,000 kronor.

78:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 83) hemställer utskottet,

Flyttningersättning.

[83.]

att riksdagen må minska ordinarie förslagsanslaget till flyttningersättning, nu 45,000 kronor, med 5,000 kronor till 40,000 kronor.

79:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 84) att i riksstaten för budgetåret 1926—1927 upptaga ordinarie reservationsanslaget till resestipendier utan angivet belopp.

Resestipendier.

[84.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 237.

Uti en inom första kammaren av herr *M. Fehr* väckt motion (nr 165) har vidare hemställts, att riksdagen ville i riksstaten för budgetåret 1926—1927 upptaga ordinarie reservationsanslagen till resestipendier med de belopp, som 1925 års försvarsorganisation härför avsett, nämligen vad förevarande anslag angår med 23,000 kronor.

Motion I: 165.

I fråga om de skäl, motionären anfört som skäl för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet vill erinra om att detta anslag med hänsyn särskilt till de statsfinansiella förhållandena från och med första halvåret 1923 varit uppfört i riksstaten utan angivet belopp. I betraktande härav och då en icke obetydlig reservation förefinnes å anslaget, på grund varav något oavvisligt behov av medelsanvisning icke nu synes föreligga, har utskottet ansett sig böra avstyrka motionärens förslag.

Utskottets yttrande.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å herr *Fehrs* motion I: 165, i vad den avser förevarande anslag, i riksstaten för budgetåret 1926—1927 upptaga ordinarie reservationsanslaget till resestipendier utan angivet belopp.

B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.

De värn-
pliktigas
avlöning.
[85.]

80:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 85) att dels från och med budgetåret 1926—1927 i riksstaten uppföra ordinarie förslagsanslaget till penningbidrag och penningtillskott under benämning »De värnpliktigas avlöning, förslagsanslag», dels ock under detta anslag anvisa ett belopp av 383,000 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 237—239

I riksstaten för innevarande budgetår har ordinarie förslagsanslaget till penningbidrag och penningtillskott upptagits med 439,400 kronor.

Anslaget har beräknats sålunda:

penningbidrag	kronor 428,648: 50
penningtillskott	» 10,717: 50

Summa kronor 439,366: —,

vilken summa avrundats till 439,400 kronor.

Anslaget har nu av Kungl. Maj:t beräknats på följande sätt:

penningbidrag	kronor 381,308: —
penningtillskott	» 1,769: 50

Summa kronor 383,077: 50

eller i avrundat tal 383,000 kronor.

För avlöningstillägg åt reservofficersaspiranter erfordras icke några medel förrän under budgetåret 1927—1928.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

- a) från och med budgetåret 1926—1927 i riksstaten uppföra ordinarie förslagsanslaget till penningbidrag och penningtillskott under benämning »De värnpliktigas avlöning, förslagsanslag»,
- b) under detta anslag anvisa ett belopp av 383,000 kronor.

Understöd åt
vissa värn-
pliktigas
familjer.
[86.]

81:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 86) hemställer utskottet,

att riksdagen må minska ordinarie förslagsanslaget till understöd åt vissa värnpliktigas familjer, nu 20,000 kronor, med 15,000 kronor till 5,000 kronor.

Inskrivnings-,
mönstrings-
och färd-
kostnader
m. m.
[87.]

82:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 87) hemställer utskottet,

att riksdagen må minska ordinarie förslagsanslaget till inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., nu 150,000 kronor, med 30,000 kronor till 120,000 kronor.

C. Undervisning, understöd, expenser m. m.

83:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 88) att öka ordinarie reservationsanslaget till undervisningsmateriel samt undervisningsanstalter m. m., nu 28,300 kronor, med 12,200 kronor till 40,500 kronor. Undervisningsanslaget.
[88.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 240 och 241 av åberopade statsrådsprotokollet.

Ordinarie reservationsanslaget till undervisningsmateriel samt undervisningsanstalter m. m. har i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptagits med 28,300 kronor.

Nästlidet års försvarsutskott har beräknat kostnaderna under förevarande anslag till 35,100 kronor; ökningen är beroende på uppförandet av medel för fria läroböcker, instrument m. m. för kadetter.

Kungl. Maj:ts förevarande anslagsäskande är grundat på försvarsutskottets vid 1925 års riksdag beräkning av anslaget, dock att ett belopp av 600 kronor för undervisningsmateriel å marinintendentslinjen icke ansetts erforderligt. Liksom under arméns undervisningsanslag har även under här ifrågavarande anslag dessutom beräknats medel för framställning av militär undervisningsfilm med ett belopp av 6,000 kronor. Medelsbehovet har följaktligen ansetts utgöra (35,100 — 600 + 6,000 =) 40,500 kronor.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till undervisningsmateriel samt undervisningsanstalter m. m., nu 28,300 kronor, med 12,200 kronor till 40,500 kronor.

84:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 89) att dels i riksstaten uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Studiestipendier, reservationsanslag», dels ock under detta anslag anvisa ett belopp av 7,000 kronor. Studiestipendier.
[89.]

Departementschefen har i ärendet anfört följande.

»I kostnadsberäkningarna för den nya marinorganisationen har upptagits ett nytt anslag för studiestipendier för underbefäl och underofficerare vid flottan och kustartilleriet under studier för vinnande av inträde i sjökrigsskolan. Årsbehovet har beräknats till högst 12 stipendiebelopp à 1,000 kronor, därav 10 för flottan och 2 för kustartilleriet. Då berörda studier avsetts taga i anspråk en tid av 2 år vid flottan och 1 år vid kustartilleriet, har beräknats en årlig tilldelning av 5 respektive 2 stipendier.

För ifrågavarande ändamål torde ett nytt ordinarie reservationsanslag böra uppföras å riksstaten.

Då enligt ovanberörda beräkningar årligen skulle utses fem stipendiaterna vid flottan och två vid kustartilleriet, uppstår för budgetåret 1926—1927 ett medelsbehov av 7,000 kronor.»

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

- att riksdagen må
- a) i riksstaten uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Studiestipendier, reservationsanslag»,
 - b) under detta anslag anvisa ett belopp av 7,000 kronor.

*Understöd åt
föreningar.*

[90.]

85:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 90) att minska ordinarie reservationsanslaget till understöd åt föreningar, nu 19,000 kronor, med 200 kronor till 18,800 kronor.

Ordinarie reservationsanslaget till understöd åt föreningar har i riksstaten för innevarande budgetår upptagits med 19,000 kronor.

Kostnadsberäkningarna för den nya marinorganisationen upptaga för ifrågavarande ändamål ett anslag av 18,000 kronor.

Vid beräkning av sagda medelsbehov till 18,000 kronor har förutsatts indragning av skeppsgosseförläggningen i Marstrand, varvid hittills utgående understöd till skeppsgossehemmet i Marstrand, 800 kronor, icke vidare skulle behöva utgå. Då sådan indragning icke nu skall äga rum, har medelsbehovet upptagits till 18,800 kronor.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

- att riksdagen må minska ordinarie reservationsanslaget till understöd åt föreningar, nu 19,000 kronor, med 200 kronor till 18,800 kronor.

*Expens-
anslaget.*

[91.]

86:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 91) att öka ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier och expenser m. m., nu 326,400 kronor, med 22,600 kronor till 349,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 242—245 av återopade statsrådsprotokollet.

Ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier och expenser m. m. har för budgetåret 1925—1926 upptagits med 326,400 kronor. Till det ordinarie anslaget förstärkande har för samma budgetår anvisats ett extra anslag av 97,400 kronor.

För de med ifrågavarande anslag avsedda ändamål hava alltså för omfördäda budgetår anvisats tillhoppa 423,800 kronor.

I kostnadsberäkningarna för den nya marinorganisationen har anslaget till skrivmaterialier och expenser m. m. upptagits med ett belopp av 270,000 kronor. Därvid har förutsatts, att de från anslaget nu utgående hyresutgifterna icke vidare skulle förekomma, enär efter den nya ordningens genomförande erforderliga lokaler skulle kunna beredas i kronans egna byggnader. Övrig kostnadsminskning hänför sig till minskad organisation, flygvapnets avskiljande, förenklade former för förvaltningen samt fallande priser.

Med hänsyn emellertid till, att under budgetåret 1926—1927 fortfarande måste beräknas hyresutgifter och kostnaderna i övrigt under anslaget icke kunna nedbringas till det efter genomförd marinorganisation beräknade belopp, har Kungl. Maj:t under anslaget äskat ett belopp av 349,000 kronor.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier och expenser m. m., nu 326,400 kronor, med 22,600 kronor till 349,000 kronor.

87:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 92) att minska ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader, nu 80,624 kronor, med 30,642 kronor till 49,982 kronor.

Trycknings-
kostnader.

[92.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 245 och 246 av åberopade statsrådsprotokollet.

Ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader har i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptagits med 80,624 kronor.

I kostnadsberäkningarna för den nya marinorganisationen är förevarande anslag upptaget med ett belopp av 40,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i riksstaten uppföra ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader med 49,982 kronor, dock att i anslaget må göras den jämkning, som kan erfordras för jämnande av huvudtitelns slutsumma.

88:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 93) att dels i riksstaten uppföra ett ordinarie anslag, benämnt »Biblioteksverksamhet för underbefäl och manskap vid marinen, reservationsanslag», dels ock under detta anslag anvisa ett belopp av 5,500 kronor.

Biblioteks-
verksamheten
för under-
befäl och
manskap vid
marinen.

[93.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 246 av åberopade statsrådsprotokollet.

Från och med år 1920 har av riksdagen anvisats ett extra anslag till understödjande av biblioteksverksamheten för underbefäl och manskap vid marinen.

I kostnadsberäkningarna för den nya marinorganisationen har för ifrågasvarande ändamål bland ordinarie utgifter upptagits ett reservationsanslag av 5,500 kronor.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) i riksstaten uppföra ett ordinarie anslag, benämnt »Biblioteksverksamhet för underbefäl och manskap vid marinen, reservationsanslag»,

b) under detta anslag anvisa ett belopp av 5,500 kronor.

Fackutbildningskurs för marinläkarstipendiater över stat och värnpliktiga läkare vid marinen.

[94.]

89:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 94) att dels i riksstaten uppföra ett ordinarie anslag, benämnt »Fackutbildningskurs för marinläkarstipendiater över stat och värnpliktiga läkare vid marinen», dels ock under detta anslag anvisa ett belopp av 2,800 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 246 och 247 av åberopade statsrådsprotokollet.

Sedan år 1921 har riksdagen anvisat extra anslag till fackutbildningskurs för marinläkarstipendiater över stat och värnpliktiga läkare vid marinen. Till och med budgetåret 1924—1925 utgick sådant anslag med 2,500 kronor men höjdes för innevarande budgetår med hänsyn till viss utökning av undervisningen vid kursen till 2,800 kronor.

Uti kostnadsberäkningarna för den nya marinorganisationen har för ifrågasvarande ändamål bland ordinarie utgifter upptagits ett anslag av 2,500 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) i riksstaten uppföra ett ordinarie anslag, benämnt »Fackutbildningskurs för marinläkarstipendiater över stat och värnpliktiga läkare vid marinen»,

b) under detta anslag anvisa ett belopp av 2,800 kronor.

D. Förplägnad, beklädnad m. m.

Förplägnad.

[95.]

90:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 95) att minska ordinarie förslagsanslaget till förplägnad, nu 2,747,100 kronor, med 90,100 kronor till 2,657,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 247 och 248 av åberopade statsrådsprotokollet.

Ordinarie förslagsanslaget till förplägnad har i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptagits med 2,747,100 kronor.

Till grund för denna anslagsberäkning har lagts en portionskostnad för man och dag av 80 öre i land och 1 krona 50 öre ombord.

Med hänsyn till stegring av portionskostnaderna har här ifrågasvarande anslag nu beräknats efter ett pris av 90 öre för landportion och 1 krona 60 öre för sjöportion. Att anslaget trots denna ökning av portionspriset föreslagits att minskas, beror på den av den nya marinorganisationen förorsakade reduktionen av marinens personal.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må minska ordinarie förslagsanslaget till förplägnad, nu 2,747,100 kronor, med 90,100 kronor till 2,657,000 kronor.

91:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 96) att öka ordinarie reservationsanslaget till beklädnad, nu 773,300 kronor, med 421,700 kronor till 1,195,000 kronor.

Beklädnad.
[96.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 248 och 249 av åberopade statsrådsprotokollet.

Ordinarie reservationsanslaget till beklädnad har i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptagits med 773,300 kronor. Till det ordinarie anslaget förstärkning har för samma budgetår anvisats ett extra anslag av 594,400 kronor. För de med ifrågavarande anslag avsedda ändamål hava alltså för oförmälda budgetår anvisats tillhopa 1,367,700 kronor.

Anslagsbehovet har beräknats efter en kostnad av 55 öre för man och dag.

Samtliga kostnader, vilka för närvarande bestridas av ordinarie beklädnadsanslaget och detsamma förstärkningsanslag, hava nu upptagits under ordinarie anslaget, och har anslagsbehovet beräknats efter enahanda grund som för innevarande budgetår.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till beklädnad, nu 773,300 kronor, med 421,700 kronor till 1,195,000 kronor.

92:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 97) att öka ordinarie reservationsanslaget till kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m., nu 111,000 kronor, med 49,000 kronor till 160,000 kronor.

Kasern-
utrednings-
anslaget.

[97.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 249 och 250 av åberopade statsrådsprotokollet.

Ordinarie reservationsanslaget till kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m. har i riksstaten för budgetåret 1925—1926 uppförts med 111,000 kronor. Till det ordinarie anslaget förstärkning har för samma budgetår anvisats ett extra anslag av 72,200 kronor. För de med ifrågavarande anslag avsedda ändamål hava alltså anvisats sammanlagt 183,200 kronor.

I ordinarie kasernutredningsanslaget ha nu inräknats även de kostnader, vilka för närvarande bestridas av förstärkningsanslaget till oförmälda ordinarie anslag.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m., nu 111,000 kronor, med 49,000 kronor till 160,000 kronor.

Bränsle-
anslaget.
[98.]

93:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 98) att öka ordinarie reservationsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m., nu 621,000 kronor, med 179,000 kronor till 800,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 250 och 251 av åberopade statsrådsprotokollet.

Ordinarie reservationsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m. har i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptagits med 621,000 kronor. Till det ordinarie anslagens förstärkning har för samma budgetår anvisats ett extra anslag av 285,500 kronor. Ett sammanlagt belopp av 906,500 kronor har alltså anvisats för här ifrågakvarande ändamål under innevarande budgetår.

Med inräknande i det ordinarie bränsleanslaget även av kostnader, vilka för närvarande bestridas av bränsleanslagets förstärkningsanslag, har Kungl. Maj:t nu föreslagit, att anslaget måtte upptagas med 800,000 kronor.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m., nu 621,000 kronor, med 179,000 kronor till 800,000 kronor.

Anordnande
av s. k. fri
skaffning.
[99.]

94:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 99) att för anordnande av s. k. fri skaffning vid sjömanskårens matinrättning å Skeppsholmen för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 37,700 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 251 och 252 av åberopade statsrådsprotokollet.

Av 1920 års riksdag anvisades medel till förbättring av den tekniska utrustningen vid vissa marinens matinrättningar. Dessa medel voro bland annat avsedda för anordnande av försök med s. k. fri skaffning vid sjömanskårens matinrättning i Karlskrona. Med fri skaffning avses, att en var kostnjudande avhämtar sin portion vid en med värmebord försedd disk och där efter väljer en sittplats efter behag vid bord i matsalen, i stället för att såsom eljest är brukligt, maten framsättes på borden och de kostnjudande hava att samtidigt intaga bestämda platser vid desamma. Med tillhjälp av ovannämnda medelsanvisning vidtogos i sagda matinrättning anordningar för fri skaffning, som nu tillämpats därstädes sedan hösten 1922.

Riksdagens revisorer hade vid besök i Karlskrona under år 1924 undersökt förhållandena vid sagda matinrättning och hade i sin berättelse beträffande den av dem därstädes iakttagna fria skaffningen anfört, att, enligt vad de vid besöket av vederbörande befäl erfarit, införandet av den fria skaffningen visat sig medföra större trevnad för personalen än det förut tillämpade och i allmänhet inom försvarsväsendet brukliga utspisningsättet.

Då införandet av fri skaffning vid sjömanskårens matinrättning i Karlskrona visat sig medföra avsevärda fördelar i olika avseenden, har departe-

mentschefen, i likhet med marinförvaltningen ansett, att dylik skaffning borde anordnas även å Stockholms station. Kostnaden härför har beräknats till 37,700 kronor.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må för *anordnande av s. k. fri skaffning* vid sjömanskårens matinrättning å Skeppsholmen för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 37,700 kronor.

E. Övningar.

95:o) Beträffande Kungl. Maj:ts framställningar under rubriken »Övningar», avseende ordinarie anslagen till flottans krigsberedskap och övningar, kustartilleriets krigsberedskap och övningar, krigsövningar vid kustfästningarna (punkterna 100—102) samt anslag till lega och furagering m. m. för hästar vid kustartilleriet (punkt 103) har riksdagen redan fattat beslut, varom utskottet velat härigenom

*Flottans
krigs-
beredskap och
övningar.*

[100—
103.]

erinra.

F. Sjukvård.

96:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 104) att minska ordinarie reservationsanslaget till sjukvård för marinen, nu 250,000 kronor, med 64,500 kronor till 185,500 kronor.

*Sjukvård
för marinen.*

[104.]

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 255 och 256.

Ordinarie reservationsanslaget till sjukvård för marinen har i riksstaten för innevarande budgetår upptagits med 250,000 kronor.

Enligt av Kungl. Maj:t fastställd stat är anslaget fördelat på följande sätt:

Karlskrona station	kronor	91,150:—
Stockholms »	»	91,000:—
Fartyg under expedition	»	19,000:—
Kustartilleriet	»	38,850:—
Till marinförvaltningens disposition	»	10,000:—
	Summa kronor	250,000:—

Anslaget, som enligt kostnadsberäkningarna för den nya marinorganisationen beräknats behöva efter organisationens genomförande utgå med 145,463 kronor, har för budgetåret 1926—1927 av Kungl. Maj:t upptagits på följande sätt:

Sjukvård à 5 öre för 2,190,168 tjänstgöringsdagar, 109,508 kronor, eller avrundat till	kronor 109,550:—
För fartyg under expedition	» 20,000:—
Sanatorievård	» 41,500:—
Tandvård ombord	» 1,500:—
Till marinförvaltningens förfogande	» 10,000:—
	<hr/> Summa kronor 185,550:—

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot den verkställda anslagsberäkningen, hemställer,

att riksdagen må minska ordinarie reservationsanslaget till sjukvård för marinen, nu 250,000 kronor, med 64,500 kronor till 185,500 kronor.

*Ny röntgen-
avdelning,
invärtes-
medicinskt
laboratorium
m. m. för
flottans
sjukhus i
Karlskrona.*

97:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 105) att till ny röntgenavdelning, invärtesmedicinskt laboratorium m. m. för flottans sjukhus i Karlskrona för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 40,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 257—259.

[105.]

Ifrågavarande anslag är avsett för att bestrida kostnaderna för utbyte av den befintliga röntgenapparaten å sjukhuset, vilken vid företagen besiktning blivit kasserad, mot en ny och modern sådan ävensom för vidtagande av vissa förbättringar i fråga om sjukhusets verksamhet.

För arvode åt röntgenläkare vid sjukhuset har under marinens avlöningsanslag begärts ett belopp av 2,300 kronor.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet, som ansett sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts under denna punkt begärda anslag, har under punkt 70:o) här ovan tillstyrkt beviljande av medel till arvode åt röntgenläkaren.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *ny röntgenavdelning, invärtesmedicinskt laboratorium m. m. för flottans sjukhus i Karlskrona* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 40,000 kronor.

G. Flytande materiel och byggnader.

*Underhåll av
flottans fartyg
och bygg-
nader m. m.*

98:o) Beträffande Kungl. Maj:ts framställning om anslag till underhåll av flottans fartyg och byggnader m. m. har riksdagen redan fattat beslut; varom utskottet velat här

[106.]

erinra.

99:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 107) att för *flottans ersättningsbyggnad* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 7,100,000 kronor.

*Flottans
ersättnings-
byggnad.*
[107.]

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 264 och 265.

Uti en inom första kammaren av herr *S. Stendahl* väckt motion (nr 116) har hemställts, att riksdagen måtte besluta byggande av två stycken jagare och en torpedundervattensbåt av 1924 års typer för en sammanlagd kostnad av 18.3 miljoner kronor, att fördelas med 6.1 miljoner kronor på vart och ett av budgetåren 1926—1927, 1927—1928 och 1928—1929.

Motioner.

Vidare har uti en inom andra kammaren av herr *E. Bernström m. fl.* väckt motion (nr 227) hemställts, att riksdagen må i riksstaten för budgetåret 1926—1927 uppföra ett extra anslag av 10,000,000 kronor för avsättning till en fond att tagas i anspråk för täckning av den brist i ersättningsbyggnadsmedel, som uppkommit genom att, under hänvisning till svårigheten att framlägga en flottplan, medel allenast äskats för att nödtorftigt vidmakthålla en del av det ständigt minskade fartygsbeståndet, samt möjliggöra, att den ersättningsbyggnad, som av en blivande flottplan betingas, icke onödigtvis fördröjes.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionerna.

Det av Kungl. Maj:t begärda anslaget till flottans ersättningsbyggnad grundar sig på den i propositionen nr 50 till 1925 års riksdag framlagda beräkningen av kostnaderna för nybyggnad av krigsfartyg och avser att bereda medel för redan beslutade nybyggnader. Riksdagen anslöt sig till det i nämnda proposition framlagda förslaget i vad det avsåg budgetåret 1926—1927.

Kungl. Maj:t

Utskottet får erinra om att särskilda sakkunniga tillkallats för verkställande av utredning rörande frågan om ersättningsbyggnad för flottan samt att, enligt vad departementschefen i statsrådsprotokollet anfört, de sakkunnigas arbete avses att vara avslutat i så god tid, att resultatet av detsamma kan föreläggas 1927 års riksdag. Då alltså frågan om ytterligare ersättningsbyggnad för flottan torde komma att bliva föremål för prövning av nästkommande års riksdag, har utskottet icke ansett sig kunna tillstyrka det i motionen I: 116 väckta förslaget om beviljande av medel för utvidgning av det hittills beslutade nybyggnadsprogrammet.

*Utskottets
yttrande.*

Vad därefter beträffar frågan om avsättning av ett belopp av 10,000,000 kronor till en fond för att användas till täckande av den brist i ersättningsbyggnadsmedel, som uppkommit genom uppskovet med nybyggandet av fartyg, kan utskottet för sin del icke finna, att de statsfinansiella förhållandena kunna anses medgiva, att ett så pass betydande belopp anvisas för budgetåret 1926—1927. Härtill kommer, att det givetvis måste anses mindre lämpligt att, innan den pågående utredningen rörande behovet av ersättnings-

medel hunnit avslutas, för byggnadsändamål avsätta det i motionen ifrågasätta beloppet. I anledning härav anser sig utskottet icke heller kunna tillstyrka det i motionen II: 227 väckta förslaget.

I fråga om Kungl. Maj:ts beräkning av anslaget till ersättningsbyggnad för budgetåret 1926—1927 har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer alltså,

a) att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen I: 116 för *flottans ersättningsbyggnad* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 7,100,000 kronor;

b) att det i motionen II: 227 framlagda förslaget om anvisande av medel för avsättning till en fond för flottans ersättningsbyggnad icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Kostnader för förläggning av skeppsgossar till Nya Varvet. 100:o) I fråga om Kungl. Maj:ts framställning om disponerande av medel för skeppsgosseförläggning å Nya Varvet har riksdagen redan fattat beslut; varom utskottet velat här
[108.] erinra.

Motorbåt för transport m. m. av torpeder. 101:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 109) hemställer utskottet,
[109.] att riksdagen må för anskaffning av en *motorbåt för transport m. m. av torpeder* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 78,800 kronor.

Ny torpedinskjutningsbro i Karlskrona. 102:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 110) hemställer utskottet,
[110.] att riksdagen må för uppförande av en *ny torpedinskjutningsbro i Karlskrona* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 104,650 kronor.

Ny värmeledning i skeppsgossekasernen vid flottans station i Karlskrona. 103:o) På grund av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 111) hemställer utskottet,
[111.] att riksdagen må för anläggning av *ny värmeledning i skeppsgossekasernen vid flottans station i Karlskrona* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 47,500 kronor.

Kajarbeten vid flottans station i Stockholm. 104:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 112) hemställer utskottet,
[112.] att riksdagen må medgiva, att för kajarbeten vid flottans station i Stockholm må disponeras ett belopp av 40,000 kronor ur Stockholms varvs byggnadsfond.

105:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 113) att öka ordinarie reservationsanslaget till befästningar, kustartilleriets kaserner m. m., nu 336,150 kronor, med 163,850 kronor till 500,000 kronor.

Befästningar.
kustartilleriets kaserner
m. m.

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 274—276.

[113.]

Vidare har uti en inom andra kammaren av herr *E. Bernström m. fl.* väckt motion (nr 229) hemställt,

Motion
II: 229.

att Hörningsholms fästning bibehålles i materielreserv,

att ordinarie reservationsanslaget till befästningar, kustartilleriets kaserner m. m. för budgetåret 1926—1927 ökas från 500,000 kronor med 1,200 kronor till 501,200 kronor, samt

att ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets materiel för samma budgetår ökas från 700,000 kronor med 1,000 kronor till 701,000 kronor.

Utskottet, som i detta sammanhang yttrar sig jämväl beträffande sistnämnda yrkande, får beträffande de skäl, motionären anfört som stöd för sin framställning, hänvisa till motionen.

Ordinarie reservationsanslaget till befästningar, kustartilleriets kaserner m. m. har i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptagits med 336,150 kronor. Till det ordinarie anslagens förstärkning har för samma tid anvisats ett extra anslag av 168,100 kronor, motsvarande i avrundat tal 50 % av det ordinarie anslagens belopp.

Kungl. Maj:t.

För det ordinarie anslaget och förstärkningsanslaget har av Kungl. Maj:t fastställts gemensam stat, enligt vilken anslagsmedlen äro fördelade på följande sätt:

Vaxholms fästning	kronor	176,000: —
Karlskrona »	»	122,000: —
Älvsborgs »	»	88,500: —
Hemsö »	»	3,000: —
Norrlands mineringsavdelning	»	2,200: —
Till marinförvaltningens disposition	»	112,550: —
		Summa kronor 504,250: —

I fråga om kustfästningarna innebär 1925 års beslut i försvarsfrågan, att Vaxholms och Karlskrona fästningar skola bibehållas, att Älvsborgs och Hemsö fästningar bibehållas, ehuru för desamma icke skall beräknas annan personal än som erfordras för tillsyn och materielens vård, samt att Hörningsholms fästning och Luleå kustposition skola nedläggas.

Medelsbehovet under förevarande anslag vid fullt genomförd nyorganisation har beräknats till 302,000 kronor, vilket belopp fördelats sålunda:

Vaxholms fästning	kronor	115,000: —
Karlskrona »	»	106,000: —
Hemsö »	»	2,000: —
Till marinförvaltningens disposition	»	79,000: —
		Summa kronor 302,000: —

För budgetåret 1926—1927 har medelsbehovet av Kungl. Maj:t uppskattats till 500,000 kronor, i vilket inräknats de å förstärkningsanslaget hittills bestridda kostnaderna.

Utskottets
yttrande.

Då några nya omständigheter icke i motionen anförts, som synas böra föranleda till ett frångående av 1925 års riksdags beslut att nedlägga Hörningsholms fästning, har utskottet ansett sig böra avstyrka motionen. Härav följer att de av motionärerna ifrågasatta medelsanvisningarna för fästningens underhåll m. m. icke erfordras för budgetåret 1926—1927.

Mot det av Kungl. Maj:t begärda anslagsbeloppet har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

a) att herr E. Bernströms m. fl. förevarande motion II: 229, i vad den avser bibehållande av Hörningsholms fästning, icke må av riksdagen bifallas;

b) att riksdagen må i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 229, i vad den avser höjning av ordinarie reservationsanslaget till befästningar, kustartilleriets kaserner m. m. öka detta anslag, nu 336,150 kronor, med 163,850 kronor till 500,000 kronor.

Kust-
artilleriets
materiel m. m.
[114.]

106:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 114) att öka ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets materiel m. m., nu 418,600 kronor, med 281,400 kronor till 700,000 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 276—278.

Motion
II: 229.

Uti motionen II: 229, vilken behandlats under föregående punkt, har beträffande förevarande anslag hemställts, att detsamma för budgetåret 1926—1927 måtte ökas från 700,000 kronor med 1,000 kronor till 701,000 kronor.

Den av motionären föreslagna höjningen är försakad av framställningen om att Hörningsholms fästning skall bibehållas i materielreserv.

Ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets materiel m. m. har i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptagits med 418,600 kronor. Till det ordinarie anslagens förstärkning har för samma tid anvisats ett extra anslag av 355,800 kronor, utgörande, i avrundat tal, 85 % av det ordinarie anslagens belopp. För de med förevarande anslag avsedda ändamål har alltså anvisats ett sammanlagt belopp av 774,400 kronor.

I kostnadsberäkningarna för den nya marinorganisationen har förevarande anslagsbehov upptagits till 410,000 kronor.

Kungl. Maj:t har icke ansett sig kunna för budgetåret 1926—1927 uppskatta anslagsbehovet till lägre belopp än 700,000 kronor.

Utskottets
yttrande.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot det av Kungl. Maj:t äskade anslagsbeloppet. Under hänvisning till vad under föregående punkt

anförts får utskottet avstyrka motionen II: 229, i vad den avser höjning av anslaget till kustartilleriets materiel.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 229, i vad den avser ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets materiel m. m., öka detta anslag, nu 418,600 kronor, med 281,400 kronor till 700,000 kronor.

107:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 115) hemställer utskottet,

att riksdagen må i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum för *konsivering av Ny Älvsborgs fästning* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 16,000 kronor.

*Konsivering
av Ny Älvs-
borgs
fästning.*
[115.]

H. Artilleri-, min-, torped-, gnist- och annan teknisk materiel.

108:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 116) att till anskaffning av eldledningsmateriel för flottan för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 475,000 kronor.

*Eldlednings-
materiel för
flottan.*
[116.]

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 279 och 280.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag anvisade dels 1923 års riksdag för budgetåret 1923—1924 för utförande av provisorisk centralriktanläggning å pansarbåt av Sverige-typen ett extra reservationsanslag av 125,000 kronor, av vilket belopp minst 100,000 kronor beräknades komma kostnaderna för den slutliga installationen tillgodo, och dels 1924 års riksdag för budgetåret 1924—1925 ett extra reservationsanslag av 550,000 kronor till anskaffning av eldledningsmateriel för flottan.

För fortsatt installation av centralriktanläggning å pansarbåtarna av Sverige-typen hava för budgetåret 1925—1926 anvisats 475,000 kronor, motsvarande en tredjedel av det för ändamålet erforderliga beloppet, 1,430,000 kronor. Samma belopp, 475,000 kronor, har nu äskats för budgetåret 1926—1927.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till anskaffning av *eldledningsmateriel för flottan* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 475,000 kronor.

109:o) Uti en inom första kammaren av herr *J. B. Johansson* väckt motion (nr 19) har hemställts, att riksdagen ville besluta, att för anskaffande av effektiv luftvärnsbestyckning till pansarbåtarna Sverige, Drottning Victoria

*Motion I:19
om
anskaffande
av luftvärns-
skydd å vissa
av flottans
fartyg.*

och Gustav V samt för utförande av härför erforderliga ändringsarbeten å dessa fartyg bevilja ett anslag av 720,000 kronor, vilket anslag fördelas på tre år, och av vilket anslag för budgetåret 1926—1927 anvisas 240,000 kronor.

Beträffande de skäl, motionären anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottets
yttrande.

Utskottet får erinra om att medel för det av motionären angivna ändamålet äskats av marinförvaltningen i samband med övriga anslagskrav till 1926 års riksdag. Med anslaget avses att bereda medel för ordnandet av luftvärnsbestyckningen å pansarbåtarna av Sverige-typen, varigenom deras stridsvärde skulle i hög grad ökas.

Utskottet, som förutsätter, att Kungl. Maj:t kommer att, därest de av motionären begärda anordningarna anses böra vidtagas, underställa riksdagen förslag i ärendet, har för närvarande, i avvaktan på resultatet av den pågående utredningen om flottans fartygsmateriel, icke ansett sig böra tillstyrka motionen.

Utskottet hemställer,

att herr J. B. Johanssons förevarande motion nr I: 19 icke för närvarande må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Vissa
materiel-
anskaff-
ningar m. m.
[117—
133.]

110:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts under punkterna 117—133 framlagda förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) för *revidering av äldre brisansrör för flottan* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 40,000 kronor;

b) för *revidering av äldre brisansrör och dubbelrör vid kustfästningarna* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor;

c) för *revidering av kustfästningarnas äldre krut m. m. samt för ersättande av äldre kasserat krut* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor;

d) för *anskaffning av svepmateriel för flottan* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 75,000 kronor;

e) till *anskaffning av minmateriel för marinen* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 75,000 kronor;

f) till *försök med minmateriel* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor;

g) till *prövning och undersökning av brisanta sprängämnen* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor;

h) för *anskaffning av torpedsikten och orderapparater m. m.* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 55,000 kronor;

i) till *modernisering av flottans radiostationer* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 86,000 kronor;

j) för anskaffning av *apparater för dimbildning för kustfästningarna* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor;

k) för anskaffning av *gasmasker och syrgasapparater för flottan* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 46,000 kronor;

l) för anskaffning av *gasmasker och syrgasapparater för kustfästningarna* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor;

m) för anskaffning av *signalmateriel* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor;

n) för anskaffning av *kikarmateriel* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor;

o) till *komplettering av avståndsmätareförråden* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 26,750 kronor.

p) för anskaffning av *instrumentutrustning för den militära väderlekstjänsten vid kustfästningarna* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor;

q) till *försök med teknisk materiel* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor

111:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 134) att till åtgärder för industriens krigsorganisation anvisa ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

Åtgärder för
industriens
krigsorga-
nisation.

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 288.

[134.]

I kostnadsberäkningarna för den nya marinorganisationen har för den industriella krigsberedskapen samt för experiment och försök upptagits ett anslag av 10,000 kronor.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *åtgärder för industriens krigsorganisation* anvisa ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

I. Sjökarteverket.

112:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 136) att dels i riksstaten för budgetåret 1926—1927 upptaga ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för sjömätningstväsendet med oförändrat belopp, 49,000 kronor, dels ock medgiva, att för verkställande gemensamt med Finland av en magnetisk provmätning i Norra Kvarken under år 1926 må från anslagsmedlen till omkostnader för sjömätningstväsendet för budgetåren 1925—1926 och 1926—1927 disponeras ett belopp av 7,500 kronor.

Omkostnader
för sjömät-
nings-
tväsendet.

[136.]

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 289—294.

Förevarande anslag jämte extra anslaget till utförande av sjömätningar, samt årliga behållningen av sjökortsförsäljningen äro avsedda till bestridande av allmänna utgifter för sjömätningsväsendet.

För budgetåret 1925—1926 hava motsvarande poster beräknats till (49,000 + 275,700 + 50,000 =) 374,700 kronor. Sistnämnda belopp har enligt fastställd stat disponerats sålunda:

till sjömätningsexpeditioner och resekostnader	kronor	154,200:—
» rustning och underhåll	»	138,000:—
» komplettering av båtmateriel m. m.	»	16,000:—
» tryckningskostnader	»	55,500:—
» underhåll av fastighet och inventarier	»	3,000:—
» skrivmaterialier och expenser	»	8,000:—
	<u>Summa kronor</u>	<u>374,700:—</u>

För utförande av sjömätningar har Kungl. Maj:t ansett ett anslagsbelopp av 386,200 kronor vara erforderligt för budgetåret 1926—1927. Medelsbehovet har beräknats på följande sätt:

Sjömätningsexpeditioner och resekostnader	kronor	159,200:—
Rustning och underhåll	»	140,000:—
Komplettering av båtmateriel m. m.	»	16,000:—
Tryckningskostnader	»	60,000:—
Underhåll av fastighet och inventarier	»	3,000:—
Skrivmaterialier och expenser	»	8,000:—
	<u>Summa kronor</u>	<u>386,200:—</u>

Av nämnda belopp avses 50,000 kronor att bestridas av behållningen å sjökortsförsäljningen. I likhet med vad som tidigare ägt rum hava 49,000 kronor upptagits under förevarande ordinarie anslag, medan återstoden 287,200 kronor äskats å extra stat.

Utskottets
yttrande.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot den av Kungl. Maj:t verkställda beräkningen av kostnaderna för utförande av sjömätningar under budgetåret 1926—1927.

Beträffande förevarande ordinarie anslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) i riksstaten för budgetåret 1926—1927 upptaga ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för sjömätningsväsendet med oförändrat belopp, 49,000 kronor,

b) medgiva, att för verkställande gemensamt med Finland av en magnetisk provmätning i Norra Kvarken under år 1926 må från anslagsmedlen till omkostnader för sjömätningsväsendet för budgetåren 1925—1926 och 1926—1927 disponeras ett belopp av 7,500 kronor.

113:o) Under hänvisning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört får utskottet hemställa,

Utförande
av sjömät-
ningar.

att riksdagen må till *utförande av sjömätningar* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 287,200 kronor.

[137.]

114:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 138) att öka ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för kontroll- och undersökningsväsendet, nu 12,000 kronor, med 3,000 kronor till 15,000 kronor.

Omkostnader
för kontroll-
och undersök-
ningsväsendet

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 294 och 295.

[138.]

Ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för kontroll- och undersökningsväsendet är för budgetåret 1926—1927 upptaget med 12,000 kronor, varjämte till anslaget förstärkning anvisats 3,000 kronor.

Kungl. Maj:t har nu icke föreslagit annan förändring än att det såsom förstärkning upptagna beloppet skall inräknas i det ordinarie anslaget.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för kontroll- och undersökningsväsendet, nu 12,000 kronor, med 3,000 kronor till 15,000 kronor.

115:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 139) hemställer utskottet,

Tidskriften
»Under-
rättelser för
sjöfarande».

att riksdagen må i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum till redigering och utgivning av *tidskriften »Underrättelser för sjöfarande»* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 31,000 kronor.

[139.]

116:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 140) hemställer utskottet,

Bidrag
till inter-
nationella
hydrografiska
byrån.

att riksdagen må i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum till beredande av *bidrag till internationella hydrografiska byrån* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 8,500 kronor.

[140.]

J. Diverse.

117:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 141) att minska ordinarie reservationsanslaget till utgivande av läroböcker, beskrivningar, reglementen och instruktioner m. m., nu 16,000 kronor, med 4,000 kronor till 12,000 kronor.

Utgivande av
läroböcker,
beskrivningar,
reglementen
och instruk-
tioner m. m.

Ordinarie reservationsanslaget till utgivande av läroböcker m. m. är i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptaget med ett belopp av 16,000 kronor.

[141.]

I kostnadsberäkningarna för den nya försvarsplanen har för nämnda ändamål uppförts ett anslag av 12,000 kronor.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må minska ordinarie reservationsanslaget till utgivande av läroböcker, beskrivningar, reglementen och instruktioner m. m., nu 16,000 kronor, med 4,000 kronor till 12,000 kronor.

*Extra
utgifter.*
[142.]

118:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 142) att minska ordinarie reservationsanslaget till extra utgifter, nu 110,000 kronor, med 20,000 kronor till 90,000 kronor.

Ordinarie reservationsanslaget till extra utgifter är i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptaget med ett belopp av 110,000 kronor.

I kostnadsberäkningarna för den nya marinorganisationen är förevarande anslag upptaget till 70,000 kronor.

Departementschefen har ansett lämpligt, att anslaget nu för budgetåret 1926—1927 icke upptages till lägre belopp än 90,000 kronor.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen må minska ordinarie reservationsanslaget till extra utgifter, nu 110,000 kronor, med 20,000 kronor till 90,000 kronor.

*Semester åt
vid sjöför-
svaret an-
ställda
arbetare.*
[143.]

119:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 143) att dels i riksstaten uppföra ett ordinarie anslag, benämnt »Semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare, förslagsanslag», dels ock under detta anslag anvisa ett belopp av 125,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 298 av återropade statsrådsprotokollet.

Med anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställningar har riksdagen från och med år 1919 anvisat ett särskilt extra förslagsanslag för beredande av semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare. Anslaget har för innevarande budgetår upptagits med 125,000 kronor.

Enligt kostnadsberäkningarna för den nya försvarsorganisationen avsågs, att här ifrågavarande kostnader skulle utgå från ett särskilt ordinarie anslag å ett belopp av 70,000 kronor.

Med hänsyn till storleken av utgifterna för här avsedda ändamål under sistförflutna budgetår och då man icke i full utsträckning kan räkna med minskade kostnader under anslaget på grund av den nya organisationens genomförande, har departementschefen icke ansett sig böra föreslå lägre medelsanvisning för ifrågavarande ändamål än som för närvarande står till förfogande eller 125,000 kronor.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

- a) i riksstaten uppföra ett ordinarie anslag, benämnt »Semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare, förslagsanslag»,
- b) under detta anslag anvisa ett belopp av 125,000 kronor.

120:o) I anslutning till tidigare av riksdagen fattat beslut i fråga om de allmänna grunderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst får utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag (punkt 144), hemställa,

*Dyrtidstillägg
åt befattnings-
havare vid
sjöförsvaret.*

[144.]

att riksdagen må för bestridande av kostnaderna för *dyrtidstillägg åt befattningshavare vid sjöförsvaret* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 2,300,000 kronor.

IV. FLYGVAPNET.

Enligt det år 1925 fattade beslutet angående försvarsväsendets omorganisation skola arméns flygtrupper och marinens flygväsende utbrytas ur armén och marinen samt sammanslås till ett i förhållande till armén och marinen fullt fristående flygvapen. Flygvapnets uppsättning skall taga sin början under budgetåret 1926—1927, och den nya organisationen skall vara fullt genomförd under budgetåret 1930—1931.

I 1925 års försvarsproposition beräknades *de årliga organisationskostnaderna* för flygvapnet efter fullbordad uppsättning — d. v. s. från och med budgetåret 1930—1931 — på följande sätt:

Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.	kronor 1,190,000:—
De värnpliktigas avlöning och färder m. m.	» 100,000:—
Resestipendier	» 7,000:—
Skrivmaterialier och expenser m. m.	» 20,000:—
Mathållning och förplägnadsutredning	» 221,000:—
Beklädnads- och munderingsutrustning samt kasernutredning	» 154,000:—
Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m.	» 78,000:—
Sjuk- och veterinärvård	» 20,000:—
Vapen och ammunition	» 120,000:—
Flygstationer, byggnader m. m.	» 80,000:—
Flygövningar	» 1,735,000:—
Flygmateriel (förnyelse och underhåll)	» 2,220,000:—
Materielprovning	» 30,000:—
Extra utgifter	» 25,000:—

Summa kronor 6,000,000:—

Härtill komma engångskostnader med tillhoppa 9,000,000 kronor, fördelade på fem år.

För budgetåret 1926—1927 hava sammanlagda kostnaderna för flygvapnet enligt den nya härordningen beräknats uppgå till 6,200,000 kronor, varav engångskostnader 2,600,000 kronor.

De för flygvapnet avsedda anslagen hava sammanförts till en särskild avdelning under fjärde huvudtiteln.

Under denna avdelning har Kungl. Maj:t upptagit följande ordinarie anslag, sålunda grupperade:

A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m., förslagsanslag.

B. De värnpliktigas avlöning m. m.

De värnpliktigas avlöning och färder m. m., förslagsanslag.

C. Expenser m. m.

Skrivmaterialier och expenser m. m., reservationsanslag.

D. Förplägnad och intendenturmateriel.

Mathållning och furagering, förslagsanslag.

Beklädnads- och munderingsutrustning samt kasern- och förplägnadsutredning, reservationsanslag.

Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m., förslagsanslag.

E. Sjukvård m. m.

Sjuk- och veterinärvård, förslagsanslag.

F. Vapen och ammunition.

Vapen och ammunition, reservationsanslag.

G. Byggnader, flygövningar och flygmateriel m. m.

Byggnader, flygfält m. m., reservationsanslag.

Flygövningar, reservationsanslag.

Flygmateriel, reservationsanslag.

Materielprovning, reservationsanslag.

H. Diverse.

Extra utgifter, reservationsanslag.

Härtill komma vissa under budgetåret 1926—1927 erforderliga extraanslag.

Uti de för 1925 års riksdag framlagda beräkningarna av utgifterna för flygvapnet hade även upptagits medel till resestipendier. Med anvisande av anslag för sådant ändamål borde emellertid enligt departementschefens mening — liksom med motsvarande medelsanvisning för armén och marinen — tillsvidare anstå.

A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

121:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 145) att dels godkänna de vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 7 januari 1926 fogade förslag till stater för officerare och underofficerare m. fl. vid flygvapnet samt för flygkåren och flygskolan att gälla under budgetåret 1926—1927, dels i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Flygvapnet, uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m., förslagsanslag», dels ock under detta anslag anvisa ett belopp av 634,000 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 302—310.

Avlöning,
rekrytering,
resekostnader
m. m.

[145.]

I anslutning till de för 1925 års riksdag framlagda planerna har medels- Kungl. Maj:t behovet å flygvapnets avlöningsanslag beräknats på följande sätt:

	Kronor.	Summa kronor.
A. Avlöningsförmåner, upptagna i vederbörliga stater för:		
Officerare och underofficerare m. fl. vid flygvapnet	465 130	
1. flygkåren	24 480	
2. "	30 552	
3. "	36 504	
4. "	17 136	
Flygskolan	23 784	597 586
B. Arvoden för upprätthållande av läkarvården vid vissa truppförband	—	9 600
C. Felräkningspenningar, förslagsvis	—	1 000
D. Hyresbidrag å 225 kronor åt förslagsvis 4 furirer	—	900
E. Anställningspenningar å 50 kronor åt förslagsvis 20 volontärer	—	1 000
F. Gottgörelse för tjänstehäst	—	250
G. Vissa arvoden m. m. (köksföreståndare, maskinister m. fl.), förslagsvis	—	17 600
H. Rekryteringskostnader, förslagsvis	—	3 000
I. Rese- och traktamentspenningar, förslagsvis	—	18 000
J. Flyttningsersättning, förslagsvis	—	12 000
K. Semester åt vid flygvapnet anställda arbetare, förslagsvis	—	3 600
Summa kronor	—	664 536
Från detta belopp avgå:		
2 % med hänsyn till uppkommande vakanser		13,291
Beräknad ersättning för tjänstebostäder		17,500
Återstod kronor		633,745

Anslaget har av Kungl. Maj:t upptagits med i avrundat tal 634,000 kronor.

Utskottets
yttrande.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot de av Kungl. Maj:t föreslagna staterna för flygvapnets personal under budgetåret 1926—1927, vilka stater ansluta sig till de av 1925 års riksdag godkända grunderna för flygvapnets organisation.

Emellertid har utskottet erfarit, att vid utarbetandet av för flygvapnets administration erforderliga författningar det visat sig medföra betydande olägenheter och efter hand med all säkerhet väsentligt ökade kostnader att ordna det självständiga flygvapnets förvaltning i full överensstämmelse med den av 1925 års riksdag godkända organisationen, vilken innebar, att den ekonomiska förvaltningen skulle göras fullt fristående från arméns och marinens centrala förvaltningsorgan, en anordning som syntes vara särskilt ägnad att befrämja ordning och planmässighet samt god ekonomi för flygvapnet i dess helhet. Utskottet har med hänsyn till nämnda svårigheter ansett det böra underkastas förnyat övervägande, om icke en ändring bör vidtagas i fråga om flygvapnets förvaltning och räkenskapsväsende. Då enligt utskottets mening en sådan jämkning i de godkända grunderna torde kunna medföra förenkling i förvaltningsarbetet samt nedbringa kostnaderna, har utskottet ansett, att förvaltningsorganisationen vid flygvapnet bör under budgetåret 1926—1927 givas en endast interimistisk karaktär. Utskottet förutsätter nämligen, att Kungl. Maj:t bör kunna till 1927 års riksdag framlägga förslag i anledning av den utredning, utskottet sålunda ifrågasatt.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna de vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 7 januari 1926 fogade förslag till stater för officerare och underofficerare m. fl. vid flygvapnet samt för flygkåreerna och flygskolan att gälla under budgetåret 1926—1927,

b) i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Flygvapnet, uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m., förslagsanslag»,

c) under detta anslag anvisa ett belopp av 634,000 kronor.

Motion
angående
platsen för
första flyg-
kårens för-
läggning.

122:o) Uti en inom andra kammaren av herr *E. Bernström m. fl.* väckt motion (nr 230) har hemställts, att en utredning verkställes ur såväl ekonomiska som strategiska, taktiska, tekniska och övningssspunkter beträffande platsen för 1. flygkårens förläggning samt att — i avvaktan på denna utrednings slutförande och framläggande — riksdagen även måtte besluta, att några åtgärder för 1. flygkårens förläggning till Uppsala tillsvidare icke skola vidtagas.

Utskottets
yttrande.

Utskottet har visserligen funnit, att det i åtskilliga avseenden kan anses vara fördelaktigt att förlägga första flygkåren till Uppsala, men utskottet, som avlagt besök å det tilltänkta flygfältet vid Kungsängen invid Uppsala, har dock icke kunnat undgå att finna att även betydande olägenheter komma att bliva förbundna med den sålunda föreslagna förläggningen. Utskottet

har därför, med beaktande av de i motionen anförda synpunkterna, ansett det önskvärt att en förnyad utredning av frågan om första flygkårens förläggning verkställas. Medan denna utredning pågår, synes givetvis några åtgärder icke böra vidtagas för ordnandet av kårens förläggning till Uppsala.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må i anledning av herr Bernströms m. fl. förevarande motion II: 230 i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa en allsidig utredning av frågan om platsen för första flygkårens förläggning.

123:o) Uti en inom första kammaren av herr *M. Fehr* väckt motion (nr 165) har hemställts, att riksdagen ville i riksstaten för budgetåret 1926—1927 upptaga ordinarie reservationsanslagen till resestipendier med de belopp, som 1925 års försvarsorganisation härför avsett, nämligen för lantförsvaret med kronor 29,500:—, för sjöförsvaret med kronor 23,000:— samt för flygvapnet med kronor 7,000:—.

Motion
angående
resestipendier
för flygvapnet.

Utskottet har tidigare behandlat motionen, i vad den avser anslagen till resestipendier för lant- och sjöförsvaret.

Såsom utskottet förut framhållit, har departementschefen ansett, att med anvisande av anslag till resestipendier för flygvapnet borde tillsvidare anstå. Utskottet, som delar den av departementschefen uttalade uppfattningen, hemställer,

Utskottets
yttrande.

att motionen I: 165, i vad den avser anslag till resestipendier för flygvapnet, icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

B. De värnpliktigas avlöning m. m.

124:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 146) att dels i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Flygvapnet, uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »De värnpliktigas avlöning och färder m. m., förslagsanslag», dels ock under detta anslag anvisa ett belopp av 61,000 kronor.

De värn-
pliktigas
avlöning
och färder
m. m.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 311 och 312 av åberopade statsrådsprotokollet.

[146.]

Förevarande anslag har för budgetåret 1926—1927 beräknas sålunda:

Titel I. De värnpliktigas avlöning	kronor 51,045:—
Titel II. Understöd åt vissa värnpliktigas familjer	» 500:—
Titel III. Färdkostnader	» 9,475:—

Summa kronor 61,020:—

eller i avrundat tal 61,000 kronor.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

- a) i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Flygvapnet, uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »De värnpliktigas avlöning och färder m. m., förslagsanslag»,
- b) under detta anslag anvisa ett belopp av 61,000 kronor.

C. **Expenser m. m.**

*Skrivmaterialier och
expenser
m. m.*

[147.]

125:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 147) att dels i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Flygvapnet, uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Skrivmaterialier och expenser m. m., reservationsanslag», dels ock under detta anslag anvisa ett belopp av 15,000 kronor.

För bestridande av kostnaderna för skrivmaterialier och expenser m. m. har uti de för nästlidet års riksdag framlagda beräkningarna av flygvapnets utgifter efter genomförd organisation upptagits ett anslag av 20,000 kronor.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

- a) i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Flygvapnet, uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Skrivmaterialier och expenser m. m., reservationsanslag»,
- b) under detta anslag anvisa ett belopp av 15,000 kronor.

Tryckningskostnader.

[148.]

126:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 148) att till bestridande av tryckningskostnader för flygvapnet för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 30,000 kronor.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Huruvida flygvapnets årliga utgifter för tryckning av läroböcker, reglementen m. m. för framtiden skola bestridas från ett särskilt ordinarie anslag eller i anslagshänseende sammanföras med andra ordinarie utgifter, exempelvis expenskostnader, torde i sinom tid böra tagas under omprövning. För närvarande synes mig den av chefen för flygvapnet föreslagna anordningen med ett särskilt extra anslag för ändamålet vara att förorda. Med hänsyn därtill, att vid flygvapnets uppsättning tryckningskostnaderna kunna beräknas bli jämförelsevis betydande, synes försiktigheten bjuda, att anslaget i fråga icke upptages lägre än 30,000 kronor.»

Utskottet, som icke funnit anledning till annan erinran mot Kungl. Maj:ts förslag än att anslagsbeloppet torde kunna sänkas till 25,000 kronor, får hemställa,

att riksdagen må till bestridande av *tryckningskostnader* för flygvapnet för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

D. Förplägnad och intendenturmateriel.

127:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 149) att dels i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Flygvapnet, uppföra ett nytt ordinarie anslag benämnt »Mathållning och furagering, förslagsanslag», dels ock under detta anslag anvisa ett belopp av 143,500 kronor.

*Mathållning
och
furagering.*
[149.]

Förevarande anslag har beräknats på följande sätt:

Titel I. Mathållning.	
148,800 tjänstgöringsdagar à 90 öre per dag.....	kronor 133,920: —
Ökade kostnader för sjökommendering	» 3,000: — kronor 136,920: —

Titel II. Furagering.

4,745 hästtjänstgöringsdagar à 1 krona 39 öre per dag ..	» 6,595: 55
	<u>Summa kronor 143,515: 55</u>

Anslaget har av Kungl. Maj:t upptagits med i avrundat tal 143,500 kronor. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

- a) i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Flygvapnet, uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Mathållning och furagering, förslagsanslag»,
- b) under detta anslag anvisa ett belopp av 143,500 kronor.

128:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 150) att dels i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Flygvapnet, uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Beklädnads- och munderingsutrustning samt kasern- och förplägnadsutredning, reservationsanslag», dels ock under detta anslag anvisa ett belopp av 103,000 kronor.

*Beklädnads-
och munderings-
utrustning
samt kasern-
och förpläg-
nadsutred-
ning.*
[150.]

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 315 och 316.

Förevarande anslag har av Kungl. Maj:t beräknats på följande sätt:

Titel I. Beklädnads- och munderingsutrustning	kronor 82,551: 75
Titel II. Kasernutredning.....	» 10,416: —
Titel III. Förplägnadsutredning.....	» 9,987: 45
	<u>Summa kronor 102,955: 20</u>

eller i avrundat tal 103,000 kronor.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

- a) i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Flygvapnet, uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Beklädnads- och

munderingsutrustning samt kasern- och förplägnadsutredning, reservationsanslag»,

b) under detta anslag anvisa ett belopp av 103,000 kronor.

Engångs-
kostnader för
anskaffande
av inventarier
och förpläg-
nadsutred-
ning.

129:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 151) att till bestridande av engångskostnader för anskaffning av inventarier och förplägnadsutredning för flygvapnet för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 174,000 kronor.

[151.]

Kungl. Maj:ts förslag utgår från följande beräkning:

A. Möbler och inventarier till expeditionss- m. fl. lokaler.

Flygstyrelsen	kronor	20,000:—	
3. flygkåren	»	20,000:—	
4. flygkåren	»	44,000:—	
Flygskolan	»	37,000:—	
Flygverkstäderna	»	9,000:—	
			kronor 130,000:—

B. Förplägnadsutredning.

3. flygkåren	kronor	6,500:—	
4. flygkåren	»	21,000:—	
Flygskolan	»	16,500:—	
			» 44,000:—
			Summa kronor 174,000:—

Utskottets
yttrande.

Enligt utskottets mening bör flygvapnets behov av inventarier och förplägnadsutredning i allt väsentligt kunna tillgodoses från de truppförband, vilka på grund av 1925 års riksdags beslut skola indragas. Intill dess dessa inventarier m. m. bliva tillgängliga, torde det emellertid vara nödvändigt att i någon ringa omfattning inköpa dylika, men synes det utskottet, som om härvid den allra största försiktighet bör iakttagas.

Med hänsyn till vad utskottet sålunda anfört, har utskottet ansett sig böra tillstyrka beviljandet för ändamålet av ett belopp av 50,000 kronor.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till bestridande av *engångskostnader för anskaffning av inventarier och förplägnadsutredning* för flygvapnet för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

Bränsle,
lyse, vatten,
renhållning
och tvätt
m. m.

130:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 152) att dels i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Flygvapnet, uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m., förslagsanslag», dels ock under detta anslag anvisa ett belopp av 50,000 kronor.

[152.]

Utredning i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 317.

Uti de för 1925 års riksdag framlagda beräkningarna rörande kostnaderna för flygvapnet har för ifrågavarande ändamål efter genomförd organisation upptagits ett belopp av 78,000 kronor. För budgetåret 1926—1927 är endast

ett anslag av 50,000 kronor erforderligt, vilket anslag emellertid i saknad av erfarenhet rörande detsammans beräkning ansetts böra erhålla karaktär av förslagsanslag.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Flygvapnet, uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m., förslagsanslag»,

b) under detta anslag anvisa ett belopp av 50,000 kronor.

E. Sjukvård m. m.

131:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 153) att dels i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Flygvapnet, uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Sjuk- och veterinärvård, förslagsanslag», dels ock under detta anslag anvisa ett belopp av 12,000 kronor. *Sjuk- och veterinärvård.*
[153.]

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 317 och 318.

Anslaget har beräknats på följande sätt:

Titel I. Sjukvård	kronor 11,700: —
Titel II. Veterinärvård	» 300: —
	Summa kronor 12,000: —

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Flygvapnet, uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Sjuk- och veterinärvård, förslagsanslag»,

b) under detta anslag anvisa ett belopp av 12,000 kronor.

F. Vapen och ammunition.

132:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 154) att dels i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Flygvapnet, uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Vapen och ammunition, reservationsanslag», dels ock under detta anslag anvisa ett belopp av 72,000 kronor. *Vapen och ammunition.*
[154.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 318 och 319 av åberopade statsrådsprotokollet.

Kostnaderna för underhåll av vapen samt förbrukning av ammunition hava i de för nästlidet års riksdag framlagda beräkningarna av utgifterna för flygvapnet efter genomförd organisation upptagits med 120,000 kronor.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Flygvapnet, uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Vapen och ammunition, reservationsanslag»,

b) under detta anslag anvisa ett belopp av 72,000 kronor.

G. Byggnader, flygövningar och flygmateriel m. m.

*Byggnader,
flygfält m. m.*
[155.]

133:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 155) att dels i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Flygvapnet, uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Byggnader, flygfält m. m., reservationsanslag», dels och under detta anslag anvisa ett belopp av 10,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 319 och 320 av återopade statsrådsprotokollet.

I de för 1925 års riksdag framlagda beräkningarna av utgifterna för flygvapnet efter genomförd organisation hava kostnaderna för underhåll av flygstationer, byggnader, övningsfält och skjutbanor upptagits till 80,000 kronor.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Flygvapnet, uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Byggnader, flygfält m. m., reservationsanslag»,

b) under detta anslag anvisa ett belopp av 10,000 kronor.

*Inköp av mark
m. m. för
flygfält vid
Rinkaby.*
[156.]

134:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 156) att till inköp av mark m. m. för flygfält vid Rinkaby för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 8,400 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 320 och 321 av återopade statsrådsprotokollet.

Chefen för flygvapnet har hemställt, att för inköp av mark m. m. för flygfält vid Rinkaby i Kristianstads län måtte för budgetåret 1926—1927 anvisas ett anslag av 53,400 kronor, samt härvid anfört, bland annat, att arméns flygspanarskola hade i flera år under viss period förlagts till Rinkaby, varvid erforderligt område för flygfält måst årligen förhyras. Ur utbildningssynpunkt, särskilt med hänsyn till flygvapnets skjutövningar över fritt vatten från flygplan i luften, ävensom för vinnande av erforderligt samarbete med fältartilleriet, syntes en förläggning av flygtrupp till Rinkaby alltfört vara nödvändig. Härtill komme, att tillfälle till synnerligen billigt inköp av för flygfältet erforderlig mark nu föreläge.

Departementschefen har tillstyrkt, att för här ifrågavarande områdes förvärfvande samt för planering m. m. av detsamma måtte anvisas ett belopp av 8,400 kronor.

Utskottet har under hand erfarit, att det anbud, varpå Kungl. Maj:ts förslag grundats, tillkommit av misstag från anbudsgivarens sida, samt att det med hänsyn härtill är tvivelaktigt, huruvida området kan förvärfvas för det angivna beloppet. Därest så emellertid ej kan ske, torde frågan böra ånyo underställas riksdagen.

Utskottets
yttrande.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *inköp av mark m. m. för flygfält vid Rinkaby* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 8,400 kronor.

135:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 157) att dels i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Flygvapnet, uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt, »Flygövningar, reservationsanslag», dels ock under detta anslag anvisa ett belopp av 1,189,000 kronor.

Flygövningar.
[157.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 321 och 322 av åberopade statsrådsprotokollet.

I de för 1925 års riksdag framlagda beräkningarna rörande flygvapnets kostnader har anslaget till flygövningar efter genomförd organisation upptagits till 1,735,000 kronor.

Det av Kungl. Maj:t nu föreslagna beloppet, 1,189,000 kronor, har beräknats med utgångspunkt från, att under budgetåret 1926—1927 flygövningar komma att bedrivas i en utsträckning, motsvarande 60 % av det för genomförd organisation planerade flygövningsprogrammets omfattning.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Flygvapnet, uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Flygövningar, reservationsanslag»,

b) under detta anslag anvisa ett belopp av 1,189,000 kronor.

136:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 158) att dels i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Flygvapnet, uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Flygmateriel, reservationsanslag», dels ock under detta anslag anvisa ett belopp av 1,342,200 kronor.

Flygmateriel.
[158.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 322—324 av åberopade statsrådsprotokollet.

Anslaget till flygmateriel har i de för 1925 års riksdag framlagda beräkningarna av kostnaderna för flygvapnet efter genomförd organisation upptagits med 2,220,000 kronor.

För budgetåret 1926—1927 har medelsbehovet under det ordinarie anslaget till flygmateriel av Kungl. Maj:t beräknats sålunda:

Titel I. Flygmaterielens underhåll och förnyelse.

Underhåll av materiel i bruk, 60 % av kronor 1,350,000:—	kronor 810,000:—
Underhåll av materiel i förråd, 60 % av kronor 250,000:—	» 150,000:—
Underhåll och förnyelse av bilar, motorcyklar och motorbåtar, 60 % av kronor 55,000:—	» 33,000:—
Kostnader för ritbiträde m. m.	» 9,200:—
Transporter och oförutsedda utgifter, omkring 10 % av förestående sum- mor	» 100,000:— kronor 1,102,200:—

Titel II. För fullständiga haverier.

60 % av kronor 400,000:—	» 240,000:—
		<u>Summa kronor 1,342,200:—</u>

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Flygvapnet, uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Flygmateriel, reservationsanslag»,

b) under detta anslag anvisa ett belopp av 1,342,200 kronor.

Engångs-
kostnader för
anskaffning av
flygmateriel.

[159.]

137:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 159) att till bestridande av engångskostnader för anskaffning av flygmateriel för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 1,800,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 324 och 325.

Kungl. Maj:t.

Utgifterna för flygvapnet under budgetåret 1926—1927 upptogos, såsom här ovan nämnts, i de för 1925 års riksdag framlagda kostnadsberäkningarna till sammanlagt 6,200,000 kronor, varav 3,600,000 kronor beräknades utgöra organisationskostnader och 2,600,000 kronor engångskostnader för materiel-anskaffning.

Med hänsyn till angelägenheten av att, utan något mera betydande överskridande av den beräknade totalsumman av kostnaderna för flygvapnet, medel må kunna beredas för anskaffning jämväl av viss annan materiel än den, varom här vore fråga, ävensom för tillgodoseende av vissa andra behov, syntes anslagsbeloppet under nu förevarande rubrik böra enligt departementschefens mening begränsas till 1,800,000 kronor.

Utskottets
yttrande.

Utskottet har erfarit, att utredningar för närvarande pågå rörande lämpligheten av viss flygmateriel för flygvapnets behov. Vid såväl dessa utred-

ningar som vid de inköp, som med anlitan- de av nu förevarande anslag komma att ske, förutsätter utskottet, att det särskilt beaktas, att, i den mån så låter sig göra, materiel av svensk tillverkning må komma till användning vid flygvapnet.

Utskottet, som icke funnit anledning att föreslå någon ändring i det av Kungl. Maj:t äskade anslaget belopp, hemställer,

att riksdagen må till bestridande av *engångskostnader för anskaffning av flygmateriel* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 1,800,000 kronor.

138:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 160) att dels i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Flygvapnet, uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Materielprovning, reservationsanslag», dels ock under detta anslag anvisa ett belopp av 20,000 kronor.

*Materiel-
provning.*
[160.]

Uti de för 1925 års riksdag framlagda beräkningarna av flygvapnets kostnader efter genomförd organisation hava utgifterna för materielprovning upptagits till 30,000 kronor.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Flygvapnet, uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Materielprovning, reservationsanslag»,

b) under detta anslag anvisa ett belopp av 20,000 kronor.

139:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 161) att för anskaffning av fallskärmar för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 130,500 kronor.

Fallskärmar.
[161.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 325 och 326 av åberopade statsrådsprotokollet.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Redan tidigare hava medel ställts till förfogande för anskaffning av ett begränsat antal fallskärmar. Sedan numera jämförande försök verkställts med olika fallskärmstyper, varvid typerna Raoul Thörnblad och Irving befunnits mest ändamålsenliga, torde anskaffning av ett större antal fallskärmar böra äga rum. Jag finner mig därför böra förorda, att framställning göres hos riksdagen om anvisande för ändamålet av det utav chefen för flygvapnet begärda beloppet, 130,500 kronor. Huru anskaffningen bör fördelas å de båda ifrågavarande fallskärmstyperna, synes emellertid framdeles böra göras till föremål för ytterligare övervägande.

Därest förevarande anslagsäskande av riksdagen bifalles, torde det få bero på särskilt beslut av Kungl. Maj:t, huruvida armé- och marinförvaltningarna må äga att redan under innevarande budgetår av omhänderhavande medel

förskjuta de för ifrågavarande anskaffning erforderliga belopp att sedermera ersättas av det för ändamålet anvisade anslaget.»

Utskottets
yttrande.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot vad Kungl. Maj:t i fråga om förevarande anslag föreslagit.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må för anskaffning av *fallskärmar* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 130,500 kronor.

Flottörer.
[162.]

140:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 162) hemställer utskottet,

att riksdagen må för anskaffning av *flottörer* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 110,000 kronor.

Verkstads-
utrustning för
flygverk-
städerna.

[163.]

141:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 163) att till anskaffning av verkstadsutrustning för flygverkstäderna för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 410,000 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 327—329.

Kungl. Maj:t.

Enligt 1925 års beslut rörande flygvapnets organisation skola för större reparationer samt nytillverkning i viss utsträckning av flygmateriel finnas två större flygverkstäder, den ena å Malmen den andra i Västerås. För sådana underhållsarbeten, som ständigt krävas för materielens hållande i krigsdugligt skick, skola dessutom finnas mindre reparationsverkstäder vid Ljungbyhed, i Karlsborg och Uppsala samt å Frösön ävensom å Malmen och i Västerås, de två sistnämnda dock anslutna till de stora flygverkstäderna därstädes.

Någon engångskostnad för verkstadsutrustning för den stora flygverkstaden å Malmen syntes för närvarande icke erforderlig, men måste dylik beräknas för flygverkstaden i Västerås. Denna kostnad uppginge till 280,000 kronor.

För de fyra mindre reparationsverkstäderna beräknades kostnaderna sålunda:

Ljungbyhed:

Snickarverkstad	kronor	11,510: —	
Smedja	»	2,350: —	
Filarverkstad	»	4,850: —	
Maskinverkstad	»	19,000: —	
Sadelmakar- och målarverkstad	»	850: —	
Motorverkstad	»	16,500: —	
Monteringshall	»	2,200: —	
Arbetarskåp	»	900: —	kronor 58,160: —

Liknande verkstadsutredningar för verkstäderna å Karlsborg, i Uppsala och å Frösön (3 × 58,160 =)

» 174,480: —

Frakter och oförutsedda utgifter

» 17,360: —

Summa kronor 250,000: —

Totalkostnaden bleve sålunda (280,000 + 250,000 =) 530,000 kronor.

I de för 1925 års riksdag framlagda beräkningarna av kostnaderna för flygvapnet hade medel för verkstadsutrustning vid flygverkstäderna icke upptagits. Med hänsyn till att den stora flygverkstaden i Västerås ävensom reparationsverkstäderna å Ljungbyhed och Frösön avsåges att iordningställas under budgetåret 1926—1927, reparationsverkstaden i Uppsala under budgetåret 1928—1929 samt reparationsverkstaden i Karlsborg under budgetåret 1930—1931, syntes det erforderliga anslaget böra fördelas sålunda:

för budgetåret 1926—1927	kronor 410,000:—
» »	1928—1929	» 60,000:—
» »	1930—1931	» 60,000:—

Den verkställda beräkningen av kostnaderna för flygverkstädernas verkstadsutrustning har icke givit utskottet anledning till erinran liksom ej heller den föreslagna fördelningen å olika budgetår av det erforderliga beloppet.

Utskottets
yttrande.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till anskaffning av *verkstadsutrustning för flygverkstäderna* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 410,000 kronor.

H. Diverse.

142:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 164) att dels i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Flygvapnet, uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Extra utgifter, reservationsanslag», dels ock under detta anslag anvisa ett belopp av 21,000 kronor.

Extra
utgifter.
[164.]

I de av Kungl. Maj:t för 1925 års riksdag framlagda beräkningarna rörande flygvapnets kostnader efter genomförd organisation upptogs för extra utgifter ett anslag av 25,000 kronor. Beträffande detta anslagsbelopp anförde försvarsutskottet, att detsamma syntes vara väl lågt beräknat och borde höjas till 34,000 kronor.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Flygvapnet, uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Extra utgifter, reservationsanslag»,

b) under detta anslag anvisa ett belopp av 21,000 kronor.

143:o) I anslutning till tidigare av riksdagen fattat beslut i fråga om de allmänna grunderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst får utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag (punkt 165), hemställa,

Dyrtidstillägg
åt befattningshavare
vid flygvapnet.

[165.]

att riksdagen må för bestridande av kostnaderna för *dyrtidstillägg åt befattningshavare vid flygvapnet* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 120,000 kronor.

V. GEMENSAMMA ANSLAG.

Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.

[166.]

144:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 166) att dels, med uteslutande av de i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Lantförsvaret och Sjöförsvaret, upptagna ordinarie reservationsanslagen till kommittéer och utredningar genom sakkunniga, under samma huvudtitel, avd. Gemensamma anslag, uppföra ett ordinarie anslag, benämnt »Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, reservationsanslag», dels ock under detta anslag anvisa ett belopp av 90,000 kronor.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»För bestridande av kostnader för kommittéer och utredningar genom sakkunniga finnas för närvarande under fjärde huvudtiteln uppförda tvenne ordinarie reservationsanslag, det ena under avd. Lantförsvaret å 50,000 kronor och det andra under avd. Sjöförsvaret å 35,000 kronor.

Såsom förut nämnts, har chefen för flygvapnet hemställt, att jämväl för flygvapnets räkning måtte anvisas medel till bestridande av kostnader för utredningar genom sakkunniga.

Då de medel, som anvisas för här ifrågavarande ändamål, disponeras av Kungl. Maj:t, synes någon uppdelning av desamma å olika, för de särskilda huvudgrenarna av försvarsväsendet avsedda anslag icke vara behövlig, utan torde de för ändamålet erforderliga medlen böra upptagas under ett för hela huvudtiteln gemensamt anslag. Anslagsbehovet för nästkommande budgetår har av mig uppskattats till 90,000 kronor.»

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) med uteslutande av de i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Lantförsvaret och Sjöförsvaret, upptagna ordinarie reservationsanslagen till kommittéer och utredningar genom sakkunniga, under samma huvudtitel, avd. Gemensamma anslag, uppföra ett ordinarie anslag, benämnt »Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, reservationsanslag»,

b) under detta anslag anvisa ett belopp av 90,000 kronor.

Försvarsväsendets lönenämnd.

[167.]

145:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 167) att till försvarsväsendets lönenämnd för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 25,000 kronor.

I riksstaten för budgetåret 1925—1926 har upptagits ett extra anslag å 30,000 kronor för försvarsväsendets lönenämnd.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till försvarsväsendets lönenämnd för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 25,000 kronor.

146:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag (punkt 168) om extra anslag för tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen har utskottet redan avgivit utlåtande; varom utskottet velat härigenom erinra.

Tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen.

[168.]

VI. ÖVRIGA ORDINARIE ANSLAG.

147:o) Beträffande övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande budgetår äro uppförda under fjärde huvudtiteln, har någon ändring icke ifrågasatts.

Övriga ordinarie anslag.

Utskottet hemställer,

att samtliga de ordinarie anslag under fjärde huvudtiteln, vilka icke här ovan blivit särskilt omförmälda, må i riksstaten för budgetåret 1926—1927 uppföras med oförändrade belopp.

Stockholm den 11 maj 1926.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit: från första kammaren: herrar S. H. Kvarnzelius, Oscar Olsson, J. L. Widell, J. Nilsson i Malmö, O. Bergqvist, E. J. G. Rosén, E. A. Hallin, J. G. Wallis, P. A. Bergström, C. A. Carlsson i Gävle, C. G. V. Hammarskjöld och Alexander Nilsson; dock att vid behandlingen av punkt 5:o) i stället för herr E. Kristensson deltagit herr S. J. Karlsson i Nynäshamn;

från andra kammaren: herrar A. Anderson i Råstock, A. Wiklund, S. Bengtsson i Norup, P. M. Olsson i Blädinge, O. Olsson i Kullenbergstorp, A. Å. Törnkvist i Karlskrona, E. Kristensson i Göteborg, J. Jönsson i Revinge, O. Nilsson i Örebro, B. F. son Holmgren, E. G. E. Eriksson i Stockholm och K. S. V. Ward.

Reservationer:

vid punkt 5:o) (arméns avlöningsanslag) av herrar J. L. Widell, O. Bergqvist, E. A. Hallin, C. G. V. Hammarskjöld, Alex. Nilsson, A. Wiklund, P. M. Olsson i Blädinge, O. Olsson i Kullenbergstorp och B. F. son Holmgren, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Utskottet vill först till behandling upptaga de motionsvis väckta frågorna om vidtagande av vissa mera betydelsefulla ändringar i 1925 års riksdags beslut i fråga om organisationen av arméns truppförband. Beträffande de i motionerna I: 7 och II: 15 väckta förslagen om organiserandet av en särskild Bihang till riksdagens protokoll 1926. 6 saml. 4 häft. (Nr 4.) 900 26 7

skild infanterikår för Karlskrona fästning ävensom det i motionen I: 21 väckta förslaget om utredning, huruvida och på vad sätt det för Karlskrona fästning avsedda detachementet vid Kronobergs regemente må kunna organiseras såsom en självständig infanterikår, vill utskottet för sin del framhålla, att enligt dess mening starka skäl tala för att det i motionerna berörda spörsmålet göres till föremål för närmare utredning. Enligt utskottets mening bör för närvarande något beslut om ändring i personalstaterna icke fattas, utan synes riksdagen allenast i anledning av motionerna böra hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning i berörda hänseende.

Vad därefter angår — — — inrymda intendenturkompaniet.

Utskottet ansluter sig till det i motionen II: 102 gjorda yrkandet, att Västgöta regemente skall bibehållas med normal sammansättning och förläggas till Vänersborg. Någon ändring i staten för Västgöta regemente i avseende å budgetåret 1926—1927 synes dock icke behöva föranledas av den i motionen gjorda hemställan.

Det i motionerna I: 166 och II: 143 — — — för personal å övergångsstat.

I övrigt har Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till annat uttalande än att utskottet för sin del ansluter sig till de av chefen för generalstaben i ovan omnämnda yttrande anförda synpunkterna beträffande infanteritruppförbandens organisation under utbildningsåret 1926—1927.

Utskottet hemställer alltså,

1) att riksdagen må i anledning av greve Wachtmeisters och herr Clemedtsons samt herr B. Holmgrens m. fl. motioner I: 7 och II: 15 ävensom med bifall till den av herr Leander väckta motionen I: 21 anhålla, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning, huruvida och på vad sätt det enligt 1925 års riksdags beslut för Karlskrona fästning avsedda detachementet ur Kronobergs regemente må kunna organiseras såsom en självständig infanterikår, samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen må föranleda;

2) — — —;

3) att friherre Alströmers m. fl. motion II: 102 angående bibehållande av Västgöta regemente med normal sammansättning samt med förläggning till Vänersborg må av riksdagen bifallas;

4)—10) — — —.»

av herrar *Oscar Olsson, J. Nilsson* i Malmö, *J. G. Waller, P. A. Bergström, A. Anderson* i Råstock, *A. Å:son Törnkvist, O. Nilsson* i Örebro och *E. G. E. Eriksson* i Stockholm, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Utskottet vill först — — — kunna förorda.

Vad därefter angår de i motionerna I: 8 och II: 16 väckta förslagen om organiserandet av en särskild kår, avsedd för Vaxholms fästnings försvar,

ävensom det i motionen II: 54 väckta förslaget om bibehållandet av Vaxholms grenadjärregemente såsom kår av samma storlek, som blivit fastställt för Gotlands infanterikår, anser sig utskottet icke kunna tillstyrka ifrågasvarande framställningar, då några nya skäl sedan 1925 års riksdags beslut icke tillkommit, som kunna anses vara av den art, att ett frångående av nämnda beslut är motiverat.

Jämväl det i motionen II: 102 gjorda yrkandet, att Västgöta regemente skall bibehållas med normal sammansättning och förläggas till Vänersborg, anser sig utskottet av enahanda skäl böra avstyrka, liksom även de i motionerna I: 166 och II: 143 väckta förslagen om organiserandet av ett armékavalleri med en styrka av en brigad om två bataljoner.

Beträffande frågan om — — — — förevarande anslag.

Utskottet hemställer alltså,

1) — — — — —;

2) att greve Wachtmeisters och herr Clemedtsons samt herrar B. Holmgrens och Bernströms motioner I: 8 och II: 16 ävensom herrar Laurins samt Petterssons i Broaryd motion II: 54 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

3) — 10) — — — — —»;

av herr *O. Bergqvist* vid mom. 5 och 6 av utskottets hemställan;

vid punkt 19:o (undervisningsanslaget för lantförsvaret) av herr *J. Nilsson* i Malmö, vilken ansett att utskottet bort tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag i fråga om anslag till krigshögskolans övningar och att följaktligen utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Av det för utbildning — — — — — avjämnat belopp.

I övrigt har — — — — — följande utgifter:

Tit. I. Undervisningsmateriel	kronor	85,752:—
» II. De fasta undervisningsverken m. m.	»	369,496:—
» III. Särskilda skolor m. m.	»	403,780:—
	<u>Summa kronor</u>	<u>859,028:—</u>

Då ett belopp av 53,000 kronor anses kunna bestridas av förefintliga reservationer å undervisningsanslaget, lärer anslagsbehovet icke behöva beräknas högre än till 807,000 kronor.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser, nu 563,700 kronor, med 243,300 kronor till 807,000 kronor»;

vid punkt 23:o (frivilliga skyttväsendet) av herrar *Oscar Olsson*, *J. Nilsson* i Malmö, *J. G. Waller*, *P. A. Bergström*, *A. Anderson* i Råstock, *A. Åson Törnkvist*, *E. Kristensson*, *O. Nilsson* i Örebro, *E. G. E. Eriksson* i Stockholm och *K. S. V. Ward*, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Utskottet ansluter sig till den av departementschefen i förevarande ärenden uttalade uppfattningen och får alltså avstyrka de i ämnet väckta motionerna.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) avslå de av herr Johansson i Friggeråker m. fl. och herr Nilsson i Hörby m. fl. väckta motionerna I: 38 och II: 47 samt herr Tryggers m. fl. och herr Lindmans m. fl. motioner I: 114 och II: 48 om anslag till det frivilliga skytteväsendets befrämjande för budgetåret 1926—1927;

b) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag medgiva, att till den vid skytteförbundens överstyrelses expedition anställda personalen, med undantag av kassaförvaltaren, må från förefintliga reservationer under extra anslaget till det frivilliga skytteväsendets befrämjande under år 1926 utbetalas dyrtidstillägg enligt de grunder, som för samma år äro eller kunna varda bestämda i fråga om dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.»

vid punkt 34:o (remontering) av herrar *Oscar Olsson, J. Nilsson* i Malmö, *E. J. G. Rosén, J. G. Waller, P. A. Bergström, A. Anderson* i Råstock, *A. A:son Törnkvist, E. Kristensson, O. Nilsson* i Örebro, *E. G. E. Eriksson* i Stockholm och *K. S. V. Ward*, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot den av Kungl. Maj:t föreslagna beräkningen av förevarande anslag och finner alltså icke skäl tillstyrka det motionsvis framställda yrkandet om höjning av medelinköpspriset för remonter under budgetåret 1926—1927.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) i riksstaten för budgetåret 1926—1927 upptaga reservationsanslaget till remontering utan angivet belopp;

b) avslå den av herr Fjellman väckta motionen II: 142 rörande höjning av medelpriset för remont.»

vid punkt 70:o (marinens avlöningsanslag) av herrar *J. L. Widell, O. Bergqvist, E. A. Hallin, C. G. V. Hammarskjöld, A. Wiklund, P. M. Olsson* i Blådinge, *O. Olsson* i Kullenbergstorp och *B. F:son Holmgren*, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Utskottet har först till behandling upptagit den i motionen II: 100 gjorda framställningen om förnyad utredning i fråga om ordnandet av Göteborgs försvar ävensom att Älvsborgs kustartillerikår måtte bibehållas tillsvidare samt härför erforderliga anslag av riksdagen beviljas. Utskottet delar den i motionen uttalade uppfattningen, att en förnyad utredning av nämnda

b) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 229, i vad densamma avser höjning av ordinarie reservationsanslaget till befästningar, kustartilleriets kaserner m. m., öka detta anslag, nu 336,150 kronor, med 163,850 kronor till 500,000 kronor.»

vid *punkt 106:o*) (kustartilleriets materiel m. m.) av *desamma*, som ansett att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot det av Kungl. Maj:t äskade anslagsbeloppet. Beträffande det motionsvis väckta förslaget får utskottet hänvisa till vad som under föregående punkt anförts.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 229, i vad den avser ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets materiel m. m., öka detta anslag, nu 418,600 kronor, med 281,400 kronor till 700,000 kronor.»

vid *punkt 109:o*) (motion rörande luftvärnsbestyckning) av herrar *S. H. Kvarnzelius, J. L. Widell, O. Bergqvist, E. A. Hallin, C. G. V. Hammarskjöld, A. Wiklund, P. M. Olsson* i Blädinge och *B. F:son Holmgren*, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Utskottet, som i likhet med motionären ansett det önskvärt, att den föreslagna ökningen av pansarbåtarnas stridsvärde kommer till stånd, och som inhämtat, att de ifrågasatta anordningarna lämpligen böra komma till utförande i samband med de under föregående punkt berörda centralsiktanläggningarna, har ansett sig böra tillstyrka beviljande för ändamålet av medel för ordnande av uppställningsplatser m. m. för luftvärnsbestyckningen å de två pansarbåtar, där centralsiktanläggningen ännu ej fullbordats. Däremot synes med anskaffandet av bestyckningen kunna tillsvidare anstå. Det nu erforderliga beloppet utgör 240,000 kronor, och anvisningen synes kunna fördelas på två år.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må i anledning av herr *J. B. Johanssons* förevarande motion I: 19 för ordnandet av *uppställningsplatser för luftvärnsbestyckning m. m. å två pansarbåtar av Sverige-typ* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 120,000 kronor.»

vid *punkt 121:o*) (flygvapnets avlöningsanslag) av herrar *E. J. G. Rosén, J. G. Waller* och *C. A. Carlsson* i Gävle, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Utskottet har icke funnit anledning till annan erinran mot den av Kungl. Maj:t framlagda beräkningen av flygvapnets avlöningsanslag för budgetåret 1926—1927 än att någon gottgörelse för tjänstehäst icke synes behöva be-

räknas under anslaget. Enligt utskottets mening föreligger nämligen överhuvudtaget icke något behov av att hästar tilldelas flygvapnet. En dylik åtgärd synes nämligen vara ägnad att öka kostnaderna för vapnet, utan att en häremot svarande fördel vinnes. Utskottet har därför ansett sig böra föreslå sänkningar beträffande såväl förevarande anslag som övriga anslag, under vilka kostnader för hästar vid flygvapnet beräknats, till belopp motsvarande nämnda kostnader. Emellertid har utskottet — — — — sålunda ifrågasatt.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) — — — —

b) — — — —

c) under detta anslag anvisa ett belopp av 633,000 kronor.»

vid punkt 122:o) (motion rörande första flygkårens förläggning) av herrar *Oscar Olsson, J. Nilsson* i Malmö, *P. A. Bergström, A. Anderson* i Råstock, *A. Å. son Törnkvist, O. Nilsson* i Örebro, *E. G. E. Eriksson* i Stockholm och *K. S. V. Ward*, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Utskottet vill erinra om att departementschefen (sid. 303) meddelat, att chefen för flygvapnet vid uppgörandet av förslag till stater för flygvapnet utgått från den förutsättningen, att flygstyrelsen ävensom de två större flygverkstäderna redan från och med den 1 juli 1926 skulle uppsättas i sin helhet samt att flygskolan och flygkåren från och med nämnda tidpunkt skulle uppsättas till 60 procent av styrkan, dock vad anginge första flygkåren, som icke kunde beräknas under budgetåret 1926—1927 få sin förlägningsfråga ordnad, endast beträffande manskapet, vilket avsåges att fördelas å övriga förband.

Vad motionärerna anfört synes utskottet icke utgöra tillräckligt stöd för att vidtaga någon ändring i den tilltänkta förläggningen av första flygkåren. Det torde visserligen icke kunna förnekas, att vissa olägenheter äro förenade med kårens förläggning till Uppsala, men det synes dock utskottet, som om något förslag till en bättre förlägningsort icke för närvarande föreligger. Emellertid synes utredning fortfarande pågå i visst avseende rörande ordnandet av nämnda flygkårs förläggning, vilket torde framgå av ovanberörda uttalande i statsrådsprotokollet. Utskottet anser sig även på denna grund sakna anledning förorda motionärernas förslag om skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om ytterligare utredning i ärendet.

Utskottet hemställer alltså,

att herr Bernströms m. fl. förevarande motion II: 230 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.»

vid punkt 127:o) (flygvapnets anslag till mathållning och furagering) av herrar *E. J. G. Rosén, J. G. Waller* och *C. A. Carlsson* i Gävle vilka, under hänvisning till vad som under punkt 121:o) anförts, yrkat, att utskottet bort hemställa,

att riksdagen må

a) i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Flygvapnet, uppföra ett nytt ordinarie anslag benämnt »Mathållning, förslagsanslag»,

b) under detta anslag anvisa ett belopp av 137,000 kronor.

vid punkt 128:o) (flygvapnets anslag till beklädnads- och munderingsutrustning m. m.) av *desamma*, vilka, under hänvisning till vad som under punkt 121:o anförts, yrkat, att utskottet bort hemställa,

att riksdagen må

a) i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Flygvapnet, uppföra ett nytt ordinarie anslag benämnt »Beklädnadsutrustning samt kasern- och förplägnadsutredning reservationsanslag,»

b) under detta anslag anvisa ett belopp av 102,000 kronor.

vid punkt 131:o) (flygvapnets anslag till sjuk- och veterinärvård) av *desamma*, vilka, under hänvisning till vad som under punkt 121:o anförts, yrkat, att utskottet bort hemställa,

att riksdagen må

a) i riksstaten under fjärde huvudtiteln, avd. Flygvapnet, uppföra ett nytt ordinarie anslag benämnt »Sjukvård, förslagsanslag».

b) under detta anslag anvisa ett belopp av 11,700 kronor.

Verkliga utgifter.

IV. Fjärde huvudtiteln. Försvarsdepartementet.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
1. Departementet.			
1	Departementschefen	24,000	
2	Departementet, <i>förslagsanslag</i>	*288,280	
3	Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid departementet, <i>förslagsanslag</i>		45,000
Säger för departementet		312,280	45,000
2. Lantförsvaret.			
A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.			
1	Arméförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>	532,668	
2	Arméförvaltningens verksamhet		32,900
3	Avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl., <i>förslagsanslag</i>	32,150,000	
4	Avlöning till personal å övergångsstat vid armén, <i>förslagsanslag</i>	2,300,000	
5	Avskedsersättning åt övertaligt underbefäl vid armén m. fl., <i>förslagsanslag</i>		425,000
6	Inkvarteringsordnande i Stockholm, <i>reservations- anslag</i>	21,450	
7	Dagavlöningsstillägg åt indelt manskap, <i>förslagsanslag</i>		100,000
8	Mötesbidrag, <i>förslagsanslag</i>		17,200
9	Rekryteringskostnader, <i>reservationsanslag</i>	280,000	
10	Arméns reservstater, <i>förslagsanslag</i>	762,000	
11	Arméns personal över stat, <i>förslagsanslag</i>	380,000	
12	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>	410,000	
13	Rese- och traktamentskostnader m. m. för hästuttag- ningsnämndernas ordförande, <i>förslagsanslag</i>	80,000	
14	Flyttningersättning, <i>förslagsanslag</i>	230,000	
15	Resestipendier, <i>reservationsanslag</i>	—	
Säger för avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.		37,146,118	575,100

* Härom har särskilt utlåtande avgivits.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.			
1	De värnpliktigas avlöning, <i>förslagsanslag</i>	3,258,000	
2	Understöd åt vissa värnpliktigas familjer, <i>förslagsanslag</i>	75,000	
3	Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>	1,150,000	
Säger för de värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning		4,483,000	
C. Undervisning, understöd, expenser m. m.			
1	Undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser, <i>reservationsanslag</i>	808,000	
2	Vissa utbildningskurser vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet, <i>reservationsanslag</i>		43,400
3	Studiestipendier, <i>reservationsanslag</i>	25,000	
4	Understöd åt föreningar och till skrifers utgivande, <i>reservationsanslag</i>	26,000	
5	Befrämjande av den andliga vården vid armén, <i>reservationsanslag</i>		50,000
6	Frivilliga skytteväsendets befrämjande, <i>reservationsanslag</i>		500,000
7	Skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m., <i>reservationsanslag</i>	550,000	
8	Skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden, <i>reservationsanslag</i>	330,000	
9	Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	250,000	
10	Vissa arbeten å mobiliseringsverket, <i>reservationsanslag</i>		30,000
11	Generalstabens översiktskarta över Sverige, <i>reservationsanslag</i>		13,700
Säger för undervisning, understöd, expenser m. m.		1,989,000	637,100
D. Förplägnad, intendenturmateriel, reparationer, övningar m. m.			
1	Mathållning, <i>förslagsanslag</i>	8,575,000	
2	Munderingsutrustning, <i>reservationsanslag</i>	5,100,000	
3	Kasernutredning, intendenturfordon m. m., <i>reservationsanslag</i>	1,655,000	
4	Vattenreningsapparat m. m., <i>reservationsanslag</i>		35,000
5	Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt vid truppförbanden, <i>reservationsanslag</i>	3,950,000	
6	Reparationer, <i>reservationsanslag</i>	—	
7	Furagering, <i>förslagsanslag</i>	4,466,000	
8	Drift och underhåll av personautomobiler, <i>reservationsanslag</i>		50,000

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
9	Truppförbandens övningar, <i>reservationsanslag</i>	1,607,000	
10	Vinterrekrytskola vid Södra skånska infanteriregementet		42,000
11	Sjötransportmateriel för Karlskrona och Vaxholms grenadjarregementens övningar		69,000
12	Fält- och fälttjänstövningar, <i>reservationsanslag</i>	* 700,000	
13	Luftförsvarsövningar, <i>reservationsanslag</i>		* 36,000
Säger för förplågnad, intendenturmateriel, remontering, övningar m. m.		26,053,000	232,000
E. Sjukvård m. m.			
1	Sjuk- och veterinärvård m. m., <i>reservationsanslag</i> ...	700,000	
2	Arméns bakteriologiska laboratorium, <i>förslagsanslag</i> ...		2,000
3	Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig, <i>reservationsanslag</i>		20,000
4	Skosmedja m. m. för Norrlands dragonregemente, <i>reservationsanslag</i>		65,000
Säger för sjukvård m. m.		700,000	87,000
F. Vapen och ammunition.			
1	Vapen och ammunition m. m., <i>reservationsanslag</i>	* 5,531,000	
2	Engångskostnader för anskaffning av artillerimateriel, <i>reservationsanslag</i>		* 985,000
Säger för vapen och ammunition		5,531,000	985,000
G. Byggnader och ingenjörmateriel.			
1	Byggnader, övningsfält och skjutbanor, <i>reservationsanslag</i>	* 3,208,000	
2	Förbättringar å vissa skjutbanor, <i>reservationsanslag</i> ...		25,000
3	Mansapsbarack å Marma skjutfält, <i>reservationsanslag</i>		60,000
4	Förbättring och tillbyggnad av vattenledningsverket i Boden, <i>reservationsanslag</i>		60,000
5	Förbättrad högtrycksångpanneanläggning inom Livgardets till häst kasernetablissemang, <i>reservationsanslag</i>		31,000
6	Förstärkning av uppvärmningsanläggningarna inom två kasernflyglar av Svea livgardes kasernetablissemang, <i>reservationsanslag</i>		46,000
7	Uppvärmningsanläggning inom Livgardets till häst kasernetablissemang, <i>reservationsanslag</i>		26,000
8	Iståndsättande av sjukpaviljongen vid Jämtlands fältjägarregemente, <i>reservationsanslag</i>		50,000
9	Ingenjörmateriel, <i>reservationsanslag</i>	191,800	
10	Försök med ny ingenjörmateriel, <i>reservationsanslag</i> ...		200,000

* Beloppet redan beviljat av riksdagen.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
11	Engångskostnader för anskaffning av ingenjörmateriel, <i>reservationsanslag</i>		122,000
12	Ballongmateriel, <i>reservationsanslag</i>		47,500
13	Arméns brevdueväsande, <i>reservationsanslag</i>		4,400
14	Fortifikationsdepartementets åtgärder för industriens krigsorganisation, <i>reservationsanslag</i>		21,000
15	Inköp av ett intill Bodens artilleriregementes övningsfält gränsande område, <i>reservationsanslag</i>		12,300
16	Upprensning av Rockstaån, <i>reservationsanslag</i>		41,000
	Säger för byggnader och ingenjörmateriel	3,399,800	746,200
H. Diverse.			
1	Ersättning för rustning och rotering, <i>förslagsanslag</i> ...	420,000	
2	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	350,000	
3	Semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare, <i>för- slagsanslag</i>	160,000	
4	Vissa kostnader i samband med generalstabens samt artilleri- och ingenjörhögskolans inflyttning i nya lokaler, <i>reservationsanslag</i>		* 118,200
5	Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid lantförsvaret, <i>förslagsanslag</i>		6,000,000
	Säger för diverse	930,000	6,118,200
	Säger för lantförsvaret	80,231,918	9,380,600
3. Sjöförsvaret.			
A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.			
1	Marinförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>	248,900	
2	Marinförvaltningens verksamhet		12,100
3	Avlöning till personal vid kårer och stater m. fl., <i>för- slagsanslag</i>	11,160,000	
4	Avlöning till personal å övergångsstat vid marinen, <i>förslagsanslag</i>	1,685,000	
5	Avskedsersättning åt övertaligt underbefäl, månadslönare m. fl. vid marinen, <i>förslagsanslag</i>		485,000
6	Avlöning till icke-ordinarie personal å stationskontoren m. fl. expeditioner	67,000	
7	Rekryteringskostnader, <i>förslagsanslag</i>	134,000	
8	Marinens reservstat, <i>förslagsanslag</i>	54,600	
9	Marinens reservpersonal, <i>förslagsanslag</i>	117,000	
10	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>	120,000	
11	Flyttningersättning, <i>förslagsanslag</i>	40,000	
12	Resestipendier, <i>reservationsanslag</i>	—	
	Säger för avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.	13,626,500	497,100

* Beloppet redan beviljat av riksdagen.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.			
1	De värnpliktigas avlöning, <i>förslagsanslag</i>	383,000	
2	Understöd åt vissa värnpliktigas familjer, <i>förslagsanslag</i>	5,000	
3	Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>	120,000	
Säger för de värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning		508,000	
C. Undervisning, understöd, expenser m. m.			
1	Undervisningsmateriel samt undervisningsanstalter m. m., <i>reservationsanslag</i>	40,500	
2	Studiestipendier, <i>reservationsanslag</i>	7,000	
3	Understöd åt föreningar, <i>reservationsanslag</i>	18,800	
4	Skrivmaterialier och expenser m. m., <i>reservationsanslag</i>	349,000	
5	Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	49,982	
6	Biblioteksverksamheten för underbefäl och manskap vid marinen, <i>reservationsanslag</i>	5,500	
7	Fackutbildningskurs för marinläkarstipendiater över stat och värnpliktiga läkare vid marinen	2,800	
Säger för undervisning, understöd, expenser m. m.		473,582	
D. Förplägnad, beklädnad m. m.			
1	Förplägnad, <i>förslagsanslag</i>	2,657,000	
2	Beklädnad, <i>reservationsanslag</i>	1,195,000	
3	Kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m., <i>reservationsanslag</i>	160,000	
4	Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m., <i>reservationsanslag</i>	800,000	
5	Anordnande av s. k. fri skaffning vid sjömanskårens matinrättning å Skeppsholmen i Stockholm, <i>reserva- tionsanslag</i>		37,700
Säger för förplägnad, beklädnad m. m.		4,812,000	37,700
E. Övningar.			
1	Flottans krigsberedskap och övningar, <i>reservationsanslag</i>	* 4,463,000	
2	Ökade förmåner under sjökommendering åt personal, tjänstgörande å undervattensbåt, <i>reservationsanslag</i>		* 71,000
3	Kustartilleriets krigsberedskap och övningar, <i>reserva- tionsanslag</i>	* 581,000	
4	Krigsövningar vid kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i>	* 15,000	
5	Lega och furagering m. m. för hästar vid kustartilleriet		* 36,300
Säger för övningar		5,059,000	107,300

* Beloppet redan beviljat av riksdagen.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
F. Sjukvård.			
1	Sjukvård för marinen, <i>reservationsanslag</i>	185,500	
2	Ny röntgenavdelning, invärtesmedicinskt laboratorium m. m. för flottans sjukhus i Karlskrona, <i>reservations-</i> <i>anslag</i>		40,000
Säger för sjukvård		185,500	40,000
G. Flytande materiel och byggnader.			
1	Underhåll av flottans fartyg och byggnader m. m., <i>re-</i> <i>servationsanslag</i>	* 6,000,000	
2	Flottans ersättningsbyggnad, <i>reservationsanslag</i>		7,100,000
3	Motorbåt för transport m. m. av torpeder, <i>reserva-</i> <i>tionsanslag</i>		78,800
4	Ny torpedinskjutningsbro i Karlskrona, <i>reservationsanslag</i>		104,650
5	Ny värmeledning i skeppsgossekasernen vid flottans station i Karlskrona, <i>reservationsanslag</i>		47,500
6	Befästningar, kustartilleriets kaserner m. m., <i>reserva-</i> <i>tionsanslag</i>	500,000	
7	Kustartilleriets materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	700,000	
8	Konservering av Ny Älvsborgs fästning, <i>reservations-</i> <i>anslag</i>		16,000
Säger för flytande materiel och byggnader		7,200,000	7,346,950
H. Artilleri-, min-, torped-, gnist- och annan teknisk materiel.			
1	Skjut- och materielförsök samt inskjutning av kanoner, <i>reservationsanslag</i>	50,000	
2	Eldledningmateriel för flottan, <i>reservationsanslag</i>		475,000
3	Revidering av äldre brisansrör för flottan, <i>reservations-</i> <i>anslag</i>		40,000
4	Revidering av äldre brisansrör och dubbelrör vid kust- fästningarna, <i>reservationsanslag</i>		25,000
5	Revidering av kustfästningarnas äldre krut m. m. samt ersättande av äldre kasserat krut, <i>reservationsanslag</i>		50,000
6	Svepmateriel för flottan, <i>reservationsanslag</i>		75,000
7	Minmateriel för marinen, <i>reservationsanslag</i>		75,000
8	Försök med minmateriel, <i>reservationsanslag</i>		25,000
9	Prövning och undersökning av brisanta sprängämnen, <i>reservationsanslag</i>		25,000
10	Torpedsikten och orderapparater m. m., <i>reservations-</i> <i>anslag</i>		55,000
11	Modernisering av flottans radiostationer, <i>reservations-</i> <i>anslag</i>		86,000

* Beloppet redan beviljat av riksdagen.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
12	Apparater för dimbildning för kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i>		20,000
13	Gasmasker och syrgasapparater för flottan, <i>reservationsanslag</i>		46,000
14	Gasmasker och syrgasapparater för kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i>		20,000
15	Signalmateriel, <i>reservationsanslag</i>		25,000
16	Kikarmateriel, <i>reservationsanslag</i>		15,000
17	Komplettering av avståndsmätareförråden, <i>reservationsanslag</i>		26,750
18	Instrumentutrustning för den militära väderlekstjänsten vid kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i>		15,000
19	Försök med teknisk materiel, <i>reservationsanslag</i>		50,000
20	Åtgärder för industriens krigsorganisation, <i>reservationsanslag</i>		10,000
Säger för artilleri-, min-, torped-, gnist- och annan teknisk materiel		50,000	1,158,750
I. Sjökarteverket.			
1	Avlöning till sjökarteverkets personal, <i>förslagsanslag</i>	176,440	
2	Omkostnader för sjömätningstväsändet, <i>reservationsanslag</i>	49,000	
3	Utförande av sjömätningar, <i>reservationsanslag</i>		287,200
4	Omkostnader för kontroll- och undersökningsväsendet, <i>reservationsanslag</i>	15,000	
5	Tidskriften "Underrättelser för sjöfarande", <i>reservationsanslag</i>		31,000
6	Internationella hydrografiska byrån, <i>förslagsanslag</i>		8,500
Säger för sjökarteverket		240,440	326,700
J. Diverse.			
1	Utgivande av läroböcker, beskrivningar, reglementen och instruktioner m. m., <i>reservationsanslag</i>	12,000	
2	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	90,000	
3	Ersättning för rustning och rotering, <i>förslagsanslag</i>	1,480	
4	Semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare, <i>förslagsanslag</i>	125,000	
5	Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid sjöförsvaret, <i>förslagsanslag</i>		2,300,000
Säger för diverse		228,480	2,300,000
Säger för sjöförsvaret		32,383,502	11,814,500

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
4. Flygvapnet.			
A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.			
1	Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>	634,000	
B. De värnpliktigas avlöning m. m.			
1	De värnpliktigas avlöning och färder m. m., <i>förslagsanslag</i>	61,000	
C. Expenser m. m.			
1	Skrivmaterialier och expenser m. m., <i>reservationsanslag</i>	15,000	
2	Tryckningskostnader, <i>reservationsanslag</i>		25,000
	Säger för expenser m. m.	15,000	25,000
D. Förplägnad och intendenturmateriel.			
1	Mathållning och furagering, <i>förslagsanslag</i>	143,500	
2	Beklädnads- och munderingsutrustning samt kasern- och förplägnadsutredning, <i>reservationsanslag</i>	103,000	
3	Engångskostnader för anskaffning av inventarier och förplägnadsutredning, <i>reservationsanslag</i>		50,000
4	Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m., <i>förslagsanslag</i>	50,000	
	Säger för förplägnad och intendenturmateriel	296,500	50,000
E. Sjukvård m. m.			
1	Sjuk- och veterinärvård, <i>förslagsanslag</i>	12,000	
F. Vapen och ammunition.			
1	Vapen och ammunition, <i>reservationsanslag</i>	72,000	

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
G. Byggnader, flygövningar och flygmateriel m. m.			
1	Byggnader, flygfält m. m., <i>reservationsanslag</i>	10,000	
2	Inköp av mark m. m. för flygfält vid Rinkaby, <i>reservationsanslag</i>		8,400
3	Flygövningar, <i>reservationsanslag</i>	1,189,000	
4	Flygmateriel, <i>reservationsanslag</i>	1 342,200	
5	Engångskostnader för anskaffning av flygmateriel, <i>reservationsanslag</i>		1,800,000
6	Materielprovning, <i>reservationsanslag</i>	20,000	
7	Fallskärmar, <i>reservationsanslag</i>		130,500
8	Flottörer, <i>reservationsanslag</i>		110,000
9	Verkstadsutrustning för flygverkstäderna, <i>reservationsanslag</i>		410,000
Säger för byggnader, flygövningar och flygmateriel m. m.		2,561,200	2,458,900
H. Diverse.			
1	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	21,000	
2	Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid flygvapnet, <i>förslagsanslag</i>		120,000
Säger för diverse		21,000	120,000
Säger för flygvapnet		3,672,700	2,653,900
5. Gemensamma anslag.			
1	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	90,000	
2	Försvarsväsendets lönenämnd		25,000
3	Tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>		* 10,000
Säger för gemensamma anslag		90,000	35,000
Summa		116,690,400	23,929,000

* Beloppet redan beviljat av riksdagen.